



... εφεξής = από, γ' εννοία. ...
... επίγειοι ...

... νήσος ...
... insulae Siciliae habet ...
... Αἱ γὰρ νῆσοι τῶν ἀνδρωπόρων ...
... Σικελίας ἵσαν καὶ αὐτῆς. ...
... insulae Siciliae sunt ...
... ὅτι ἀλλοτρίοι ...
... insularum sunt ...

... ἀνθρώποι ...
... διὰ τὴν ἀνάγκην ...
... ἀνθρώπων ...
... ἀνθρώπων ...
... ἀνθρώπων ...
... ἀνθρώπων ...

13826

**ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΗΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ**

**ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ
ΤΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ**

Υ Π Ο

ΕΝΡ. Ν. ΟΥΔΕΡΙΧΟΥ Δ. Φ.

Κατ' ἄγκυρσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαι-
δεύσεως Ἰπουργείου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΝΕΩΤΑΤΗ.

Ἐπεξεργασθεῖσα καὶ ἐπιδιορθωθείσα.



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

1870

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ
ΤΟ 1907
ΕΠΙ. Ν. ΟΥΑΖΙΟΥ & Σ.

Η παρούσα έκδοση της Γραμματικής και της Λογικής της Γαλλικής Γλώσσας, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του Ν. 1046/1906, είναι η πρώτη έκδοση.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΙΜΩΝ

Παρισίως, 1907



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

1870

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ στοιχείων καὶ προφορᾶς αὐτῶν.

ΠΑ στοιχεία τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶναι τὰ ἐρεξῆς εἰκοσιπέντε

A, a, ἄ.	N, n, ἔν.
B, b, μπέ.	O, o, ὄ.
C, c, τζέ.	P, p, πέ.
D, d, ντέ.	Q, q, κοῦ.
E, e, ἔ.	R, r, ἔρ.
F, f, ἔφ.	S, s, ἔς.
G, g, γκέ.	T, t, τέ.
H, h, ἄ, χἄ.	U, u, οῦ.
I, i, ἱ.	V, v, βᾰῦ.
J, j, ἰώτ.	X, x, ἱξ.
K, k, κἄ.	Y, y, ὑψιλόν.
L, l, ἔλ.	Z, z, τζέτ.
M, m, ἔμ.	

Ἡ προφορὰ τῆς Λατινικῆς διαφέρει ἀπὸ τὴν τῆς ἀπλῆς Ἑλληνικῆς κατὰ τοῦτο, ὅτι πᾶν στοιχεῖον ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ προφορὰν, ὥστε διὰ μόνης τῆς προφορᾶς νὰ διακρίνονται τὰ διαφόρως γεγραμμένα. Ὅχι μόνον ἐν ἑκάστῳ τῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων ἔχει διακεκριμένον τιτὰ ἦχον, ἀλλὰ καὶ τὰ διπλᾶ σύμφωνα διαφέρουν τῶν ἀπλῶν κατὰ τὴν προφορὰν, οἷον equus, ἵππος—aequus, ἴσος, ceri, ἔλαβον—coeri, ἤρχισα. velo, καλύπτω—vello, τίλλω. coma, κόμη—comma, κόμμα. anus, γραῖα—annus, ἔτος, καὶ ἄλλα πολλά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Τὸ c προ συμφώνων καὶ πρὸ τῶν φωνηέντων a, o, u προφέρεται ὡς κ' caput (κάπουτ), κεφαλή. Πρὸ τῶν e, i, y, æ, eu, œ ὡς τζ' circulus (τζίρκουλος), κύκλος.

2. Τὸ e προφέρεται σκοτεινότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ e ὡς τὸ Γερμανικὸν e ὡς εἰς τὸ Ehre, ἢ τὸ Γαλλικὸν céder.

3. Τὸ h, ἐπέχον τόπον τοῦ δασέως πνεύματος, προφέρεται ὡς τὸ Γερμανικὸν h μὲ πυκνὸν πνευματισμὸν, ἀπαλῶτερον ὁμῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ χ. vehor (βέχορ), ὀχοῦμαι.

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΔΕΡΙΧΟΥ)

1.

4. Τὸ k εἶναι ἄχρηστον, καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἐπέχει πανταχοῦ τὸ e. Οἱ παλαιότεροι Λατίνοι τὸ μετεχειρίζοντο μάλιστα εἰς τὰ μετὰ τοῦ ea ἀρχίζοντα ὀνόματα π. χ. karut ἀντὶ τοῦ caput.

5. Τὸ q, πάντοτε ἠνωμένον μετὰ τὸ u, προφ. κβ. quæro (κβαίρω), ζητῶ.

6. Τὸ s μεταξὺ φωνήεντων προφ. ῶς ζ. τὸ δὲ διπλοῦν ss ὡς σσ. Οὕτω διαφέρει τὸ casus (κάζους), πτώσις, ἀπὸ τοῦ cassus (κάσσους), κενός.

7. Τὸ y καὶ z εὐρίσκονται μόνον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς λέξεις, καὶ τὸ μὲν y προφέρεται ὡς Γερμανικὸν ue ἢ Γαλλικὸν u' lyra, λύρα. Τὸ δὲ z ὡς τζ. zopa (τζῶνα), ζῶνα.

8) Τὸ ng προφέρεται ὡς γγ' angulus (ἄγγουλος), γωνία. Τὸ δὲ ngu, ἐπομένου φωνήεντος, ὡς γγβ' anguis (ἄγγβις), ὄφις.

9. Εἰς τὰ Ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα καὶ εἰς ἄλλας λέξεις, ἐρανισθείσας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, ἰσοδυναμεῖ τὸ h μετὰ τοῦ β, τὸ c μετὰ τοῦ κ, τὸ g μετὰ τοῦ γ. τὸ h μετὰ τοῦ δασέως πνεύματος, καὶ τὸ ἦ μετὰ τοῦ μακροῦ ē, π. χ.

Hebrus (χέμπρους) Ἑβρος. Hebe (χέμπε) Ἥβη.

Gelon (γκέλων) Γέλων. Gyprus (τζύπρους) Κύπρος.

10. Τὸ θ γράφεται διὰ τοῦ th καὶ προφέρεται ὡς t, τὸ φ διὰ τοῦ rh καὶ προφέρεται ὡς f, τὸ χ διὰ τοῦ ch καὶ προφέρεται ὡς τὸ Ἑλληνικόν, π. χ.

Teseus (τέσεους) Θησεύς, philosophia (φιλοζόφια) φιλοσοφία, Charon Χάρων.

11. Τὸ δασυνόμενον ῥ Ἑλληνικῶν λέξεων γράφεται Λατινιστὶ rh, οἶον' Rynthus, Ρύρθος, rhombus (ρόμπους), ῥόμβος.

12. Αἱ δίφθογγοι au καὶ eu προφέρονται ὡς ταχέως προφερόμενα ἄου καὶ ἔου, ἢ æ ὡς ai, ἢ œ ὡς Γερμανικὸν œ ἢ Γαλλικὸν eu, τὰς Ἑλληνικὰς διφθόγγους μεταβάλλον οἱ Λατίνοι κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα·

Τὸ ai εἰς æ· Φαῖδρος, Phædrus (φαῖδρους).

» ei εἰς μακρὸν e ἢ i· Λύκειον, Lyceum (λυτζέουμ), Νεῖλος, Nilus.

» oi εἰς œ· Βοιωτία, Βæotia (μπεώτια) (νίλους).

» au εἰς au· Γλαῦκος, Glaucus (γλάουκος)

» eu εἰς eu· Εὔρος, Eurus (ἔουρος)

» ou εἰς u· Μοῦσα, Musa (Μοῦζα)

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ τονισμοῦ.

Ὁ τονισμὸς τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶναι κανονικὸς, καὶ ὁ τόνος πάσης λέξεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς παραληγούσης συλλαβῆς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λατίνοι οὔτε γράφουν τοὺς τόνους, οὔτε διακρίνουν εἰς τὸ γράφειν τὰ μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα, ἀπαιτεῖται ἀπὸ μὲν τοὺς ἀρχαρίους προσοχή, ἀπὸ δὲ τοὺς προχωρημένους σπουδὴ τῆς μετρικῆς. Τὰ γενικώτερα συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰ ἐξῆς.

1. Ἡ λήγουσα δισυλλάβων ἢ πολυσυλλάβων λέξεων δὲν τονίζεται· πᾶσα δισύλλαβος λαμβάνει ἐπομένως τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν.

fuga (φούγα) φυγή, pater (πάτερ) πατήρ.

2. Πᾶσα πολυσύλλαβος λέξις, βραχυπαράληκτος οὔσα, προπαροξύνεται ἢ δὲ ποσότης τῆς ληγουσῆς εἶναι ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὸν τονισμόν.
hilāris (χίλαρις) ἱλαρός, Socrātes (σώκρατες) Σωκράτης.
3. Πᾶσα πολυσύλλαβος λέξις, οὔσα εἴτε φύσει εἴτε θέσει μακροπαράληκτος, παροξύνεται.

ferentes (φερέντες) φέροντες, incautus (ινκάουτους) ἀφύλακτος.

poēta (ποῆτα) ποιητής, Homērus (χομέρους) Ὅμηρος (*).

4. Τὰ ἐγκλιτικὰ ne, que, ve, κκι ce καταδιβάξουν τὸν τόνον τῆς προηγούμενης λέξεως εἰς τὴν ληγούσαν αὐτῆς.

Apollo Musaque (μουζάκβε), ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Μοῦσα.

5. Οἱ κανόνες περὶ μακρῶν καὶ βραχέων ὁμοιάζουν ἐν γένει μὲ τοὺς τῆς Ἑλληνικῆς. Ἰδιαιτέρος δὲ τῆς Λατινικῆς κανὼν εἶναι, ὅτι φωνῆεν πρὸ φωνήεντος βραχύνεται.

filīus (φίλιους) υἱός, corruō (κόρρουω) καταπίπτω.

Tò h δὲν θεωρεῖται ὡς σύμφωνον.

Contraħo (κόντραχο) συναίρω.

6. Ἐξαιροῦνται ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ τῆς πέμπτης κλίσεως:

diēi (ντιέϊ) ἡμέρας,

καὶ ἡ ἀνώμαλος γενικὴ εἰς ius:

uniūs (οὐνίους) ἐνός, aliūs (άλίους) ἄλλου.

καὶ τὸ fio π. χ. patefio, ἀνοίγομαι, patefiunt, patefiam, κτλ.

7. Βίς Ἑλληνικῆς λέξεις ἡ μὲν ποσότης τῶν φωνηέντων φυλάττεται, ὁ δὲ τόνος υπόκειται εἰς τοὺς κανόνας τῆς Λατινικῆς καὶ διὰ τοῦτο μεταθέεται συχνάκις, π. χ.

Agēsilaus (ἀγεσιλάους) Ἀγησίλαος, Iphigenīa, Ἰριγένεια.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα, καθὼς ἡ ἐπικὴ τῶν Ἑλλήνων, σερεῖται τοῦ ἄρθρου. Τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι τὰ ἑξῆς.

Κλιτά.

Ὅνομα οὐσιαστικόν, nomen substantivum.

Ὅνομα ἐπίθετον, nomen adjectivum.

Ἀντωνυμία, pronomen.

Ῥῆμα, verbum.

(*) Προπαροξύνεται λοιπὸν πᾶσα λέξις, ἔχουσα ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς τὸ σημεῖον τῆς βραχυτάτος (—), παροξύνεται δὲ, ἔχουσα ἐπ' αὐτῆς τὸ τῆς μακρότητος (—), ὡς τὰ pagina, musico, terrigenum, ἀνάγνωσε' κάγινα, μουζίτζε, τεβρίγενομ, τὰ δὲ viatum filiabus, Aepnas, ἀνάγνωσε' βιάρομ, φιλιάμπους, αἰγέας.

Ἐπίρρημα,	Ἄκλιτα.
Πρόθεσις,	adverbium.
Σύνδεσμος,	praepositio.
Ἐπιφώνημα,	conjunctio.
	interjectio.

Περὶ στιγμῆς καὶ ἄλλων σημείων.

Ἡ τελεία στιγμὴ, punctum (.), ἢ ὑποστιγμὴ, comma (,), τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον, signum interrogationis (?), καὶ τὸ ἐπιφωνηματικὸν, signum exclamationis (!), συμφωνοῦν κατὰ τὴν χρῆσιν μὲ τὰ ἀνάλογα Ἑλληνικὰ σημεῖα. Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν μέσην στιγμὴν (·) διαίρουσιν οἱ Λατῖνοι εἰς δύο· εἰς κῶλον, colon (:), καὶ ἡμίκωλον, semicolon (;), τῶν ὁποίων τὸ μὲν κῶλον (:) εἶναι εὐχρηστον μεταξὺ μεγαλητέρων προτάσεων καὶ ἀποδόσεων, καὶ ὅπου ἀναφέρομεν ξένους, λόγους αὐτολεξεί ἢ πράγματα, χρησιμεύοντα εἰς ἀπάρθρωσιν ἢ ἀκριβεστέραν περιγραφὴν τῶν προηγουμένων. Τὸ δὲ ἡμίκωλον (;) μεταχειρίζονται πρὸς διαστολὴν διεξοδικωτέρων ἀντιθέσεων, συμπερασμάτων, περιορισμῶν, ἐξηγήσεων κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. Δ.

Ὄνομα Οὐσιαστικόν (Nomen substantivum).

Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα ὑποδιαιρεῖται εἰς κύριον (proprium) καὶ προσηγορικόν (appellativum).

Εἰς πᾶν ὄνομα παρατηροῦνται τὰ τέσσαρα ταῦτα· γένος (genus) ἀριθμὸς (numerus), πτώσις (casus), κλίσις (declinatio).

Περὶ γένους.

Γένη εἶναι τρία· ἀρσενικόν (masculinum), θηλυκόν (femininum), οὐδέτερον (neutrum).

Τὸ γένος παντὸς ὀνόματος φαίνεται ποτὲ μὲν ἐκ τῆς καταλήξεως, ὡς σημειῶνεται εἰς τὰς κλίσεις, ποτὲ δὲ ἐκ τῆς σημασίας κατὰ τοὺς ἐφεξῆς γενικοὺς κανόνας.

1. Ἀρσενικά εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, ἐθνῶν καὶ ἀρσενικῶν ὄντων, ὁμοίως τὰ τῶν ἀνέμων, ποταμῶν καὶ μηνῶν, ἐπειδὴ τὰ ventus, fluvius καὶ mensis εἶναι ἀρσενικά.

2. Θηλυκά εἶναι τὰ τῶν γυναικῶν καὶ θηλυκῶν ὄντων, ὁμοίως τὰ τῶν δένδρων, πόλεων, νήσων καὶ χωρῶν, ἐπειδὴ τὰ arbor, urbs, insula καὶ terra ἢ regio εἶναι θηλυκά.

3. Κοινοῦ γένους εἶναι, ὅσα δύνανται νὰ σχημαίνωσιν, εἴτε ἄνδρα, εἴτε γυναῖκα, π. χ. heres, ὁ καὶ ἡ κληρονόμος.

4. Οὐδέτερα εἶναι τὰ ἄκλιτα, τὰ ἀπαρέμφατα, τὰ στοιχεῖα, καὶ αἱ λέξεις, τὰς ὁποίας ἀναφέρουν οἱ Ἕλληνες διὰ τοῦ οὐδέτερου ἄρθρου, π. χ. ultimum vale, τὸ τελευταῖον ὑγίαινε.

ΚΕΦΑΛ. Ε'.

Περὶ ἀριθμοῦ, πτώσεως καὶ κλίσεως.

4. Ἀριθμοὶ εἶναι δύο ἑνικός (singularis) καὶ πληθυντικός (pluralis). Ὁ δῦϊκός (dualis) λείπει.

Πτώσεις εἶναι ἕξ· ὀνομαστική (nominativus), γενική (genitivus), δοτική (dativus), αἰτιατική (accusativus), κλητική (vocativus), ἀφαιρετική (ablativus). Ἡ ἀφαιρετική σημαίνει ἐν γένει ὄργανον, μέσον, χρόνον, ὕλην, αἰτίαν κ. τ. λ. καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὴν σύνταξιν μετὰ τῶν ἀφαιρέσιν τινα σημαίνοντων ῥημάτων.

3. Αἱ κλίσεις εἶναι πέντε καὶ διακρίνονται κατὰ τὴν ἐνικὴν γενικὴν. Ἡ τῆς πρώτης εἶναι *us*, τῆς δευτέρας *i*, τῆς τρίτης *is*, τῆς τετάρτης *us*, τῆς πέμπτης *ei*. Τὰ οὐδέτερα ἔχουν τρεῖς ὁμοίας πτώσεις, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν λήγουν εἰς *a*.

Σχῆμα τῶν πέντε κλίσεως.

Ἐνικῶς.

	ἀ	β'	γ'	δ'	ε'
Ὀν.	a	us, er, um,	a, e, i, o, y, c, l,	us,	u es
Γεν.	ae	i	is	us,	u ei
Δοτ.	ae	o	i	ui,	u ei
Αἰτ.	am	um	em (οὐδ. ὡς ἡ ὄν.)	um,	u em
Κλ.	a	e, er, um	ὡς ἡ ὄν.	us,	u es
Ἀφ.	ā	o	e (i)	u	u e

Πληθυντικῶς.

	ἀ	β	γ	δ	ε
Ὀν.	ae	i, a	es, a (ia)	us, ua	es
Γεν.	arum	orum	um (ium)	um	erum
Δοτ.	is	is	ibus	bus	ebus
Αἰτ.	as	os, a	es, a (ia)	is, ua	es
Κλ.	ae	i, a	es, a (ia)	is, ua	es
Ἀφ.	is	is	ibus	bus	ebus

ΚΕΦΑΛ. ΣΤ'.

Πρώτη κλίσις.

Κατὰ τὴν ἀ. κλίσιν κλίνονται τὰ εἰς *a* λήγοντα, ὅσα σχηματίζουσιν τὴν ἐνικὴν γενικὴν εἰς *ae*, π. χ. *via* ἢ *ὁδός*.

	Ἐνικῶς	Πληθυντικῶς.
Ὀν.	viā	viae
Γεν.	viae	viarum
Δοτ.	viae	viis
Αἰτ.	viam	vias
Κλ.	viā	viae
Ἀφ.	viā	viis

Οὕτω κλίνονται.

statua, ἀγαλμα.

hora, ὥρα.

porta, πύλη.

mensa, τράπεζα.

rosa, ῥόδον.

pagina, σελίς.

ΣΥΜΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Ἀρχαῖος καὶ ποιητικὸς σχηματισμὸς τῆς γενικῆς εἶναι εἰς *ai*, π. χ. *terrāi* ἀντὶ τοῦ *terrae*, τῆς γῆς.

2. Ἡ ἀνώμαλος γενικὴ *familias* ἀντὶ τοῦ *familiae* εὐρίσκεται πάντοτε ἠνωμένη μετὰ τὰ *pater*, *mater*, *filius* καὶ *filia*, π. χ. *paterfamilias*, ὁ οἰκοδεσπότης.

3. Τὰ πατρωνυμικὰ καὶ ἄλλα τινὰ συναιροῦν ποιητικῶς τὴν πληθυντικὴν γενικὴν εἰς *um* π. χ. *terrigenum* ἀντὶ τοῦ *terrigenarum*, τῶν γηγενῶν.

4. Ὀλίγα τινὰ θηλυκὰ *dea*, ἡ θεὰ, *filia*, ἡ θυγάτηρ, *nata*, ἡ παῖς, *equa* ἡ ἵππος, *mula*, ἡ ἡμίονος, *anima*, ἡ ἀναπνοή κτλ. σχηματίζουσι ἐκτὸς τῆς συνήθους πληθυντικῆς δοτικῆς καὶ ἀφαιρετικῆς εἰς *is*, καὶ ἄλλην σπανιωτέραν εἰς *abus* πρὸς διάκρισιν τῶν ἀρσενικῶν τῆς δευτέρας, οἷον *cum filiis et filiabus*, μετὰ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων, ἀντὶ τοῦ *cum filiis et filiis* Οὕτω καὶ *deabus*, *natabus*, *equabus*, *mulabus*, *animabus*, κτλ.

5. Τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα εἰς *as* κλίνονται κατὰ τὴν πρώτην Λατινικὴν κλίσειν, λαμβάνουσι δὲ εἰς τὴν κλητικὴν *a*, εἰς τὴν αἰτιατ. *am* καὶ *an*.

Τὰ εἰς *es* σχηματίζουσι τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν εἰς *ae*, τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς *e*. Τὰ εἰς *e* τὴν δοτικὴν εἰς *ae*, τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς *e*, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν κλίσειν.

Ὄν.	ὁ Αἰνείας <i>Aenēas</i>	ὁ Ἀγχίσης <i>Anchises</i>	ἡ μουσικὴ <i>musicē</i>
Γεν.	<i>Aeneae</i>	<i>Anchisae</i>	<i>musicēs</i>
Δοτ.	<i>Aeneae</i>	<i>Anchisae</i>	<i>musicāe</i>
Αἰτ.	<i>Aeneam</i> καὶ <i>an</i>	<i>Anchisen</i>	<i>musicen</i>
Κλ.	<i>Aenea</i>	<i>Anchise</i>	<i>musicē</i>
Ἀφ.	<i>Aenea</i>	<i>Anchise</i>	<i>musicē</i>

6. Πολλὰ τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἔχουσι καὶ Λατινικὸν σχηματισμὸν, προτιμώμενον ἀπὸ τοῦ πεζογράφου, π. χ. *musica*, γεν. *musicāe* κτλ. *grammatica*, *ae*, ἡ γραμματικὴ.

7. Τὰ περισσώτερα εἰς *es* ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ *ης* κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην Λατινικὴν, οἷον *Xerxes*, *is*, *Miltiades*, *is*.

Γένος.

8. Τὰ εἰς *a* καὶ *e* λήγοντα εἶναι θηλυκὰ. Ἐξαιρεῖται τὸ *Hadria*, ὁ Ἄδριατικὸς κόλπος· ἡ δὲ ὁμώνυμος πόλις *Hadria* εἶναι θηλυκὴ. Ἐκτὸς τούτου εἶναι ἀρσενικὰ κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, τὸ *agricola*, ὁ γεωργός, *nauta*, ὁ ναύτης, καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Δευτέρα κλίσις.

Κατὰ τὴν δευτέραν κλίνονται τὰ εἰς er, us καὶ um, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς i.

Ἐνικῶς.

	ὁ κύριος	ὁ παῖς	ὁ ναός
'Ον	dominus	puer	templum
Γεν.	domini	pueri	templi
Δοτ.	domino	puero	templo
Αἰτ.	dominum	puerum	templum
Κλ.	domine	puer	templum
'Αφ.	domino	puero	templo

Πληθυντικῶς.

'Ον.	domini	pueri	templa
Γεν.	dominorum	puerorum	templorum
Δοτ.	dominis	pueris	templis
Αἰτ.	dominos	pueros	templa
Κλ.	domini	pueri	templa
'Αφ.	dominis	pueris	templis

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑφεξῆς.

hortus, κήπος	gener, eri, γαμβρός	bellum, πόλεμος
lupus, λύκος	socer, eri, πενθερός	vitium, ἐλάττωμα
populus, λαός	ager, gri, ἀγρός	vinum, οἶνος
cervus, ἔλαφος	liber, bri, βιβλίον,	studium, σπουδή:

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Κατὰ τὸ puer κλίνεται καὶ τὸ vir, γεν. viri, ὁ ἀνὴρ, καὶ τὸ ἐπίθετον satur, γεν. satiri, κορεστός.

2. Τῶν εἰς er ληγόντων τὰ πλειότερα ἀποβάλλουν τὸ e εἰς τὰς πλατῆρας πτώσεις, π. χ. agri, agro κ. τ. λ.

3. Ἡ κλητικὴ τῶν εἰς ius ληγόντων κυρίων ὀνομάτων ἔχει i ἀντὶ τοῦ ie· Virgilius, ὁ Οὐίργιλιος, κλ. Virgili, ὁμοίως τὰ filius, υἱός genius, ὁ δαίμων, meus, ἐμός, σχηματίζουν, fili geni, mi. *feretrus*—

4. Ἡ πληθυντικὴ γενικὴ συναίρεται ἐνίοτε εἰς um π. χ. deum, liberum, nummum, sestertium, ἀντὶ τῶν deorum, liberorum, nummorum, sestertiorum.

5. Τὸ deus, ὁ θεός, ἔχει τὴν κλητικὴν ὁμοίαν μετὰ τὴν ὀνομαστικὴν. Ὁ πληθυντικὸς κλίνεται οὕτως.

'Ον.	dei, dii καὶ ἐκ συναίρεσως di
Γεν.	deorum καὶ deum
Δοτ.	deis, diis καὶ dis
Αἰτ.	deos
Κλ.	dei, dii καὶ di
'Αφ.	deis, diis καὶ dis

6. Τὸ locus σχηματίζει δύο πληθυντικούς· κατὰ τὴν διαφορετικὴν σημάσιαν· loca, σημαίνει τόπους, loci, χωρῶν βιβλίων. Τὸ cælum ἔχει ἀρσενικὸν πληθυντικὸν, ἤγουν· cæli, οἱ οὐρανοί.

7. Τὰ Ἑλληνικὰ εἰς ος καὶ ὀν λήγοντα κλίνονται κατὰ τὴν δευτέραν Ἰατινικὴν, φυλάττουν δὲ συχναίς, μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς, καὶ τὸν Ἑλληνικὸν σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς, π. χ. Delus καὶ Delos, ἡ Δῆλος, γεν. Deli, αἰτ. Delum καὶ Delon.

8. Τὰ εἰς εὺς λήγοντα κλίνονται ὁμοίως κατὰ τὴν δευτέραν εἰς εὺς, ἡ δὲ κλητικὴ φυλάττει τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν eu π. χ. Orpheus, Orphei, Orpheo, Orpheum, Orphei, Orpheo. οἱ ποιηταὶ σχηματίζουν καὶ Ἑλληνικῶς γεν. Orpheos, δοτ. Orphei, αἰτ. Orphea.

Γένος.

9. Ἀρσενικὰ εἶναι τὰ εἰς us καὶ er, οὐδέτερα τὰ εἰς um.

Τὰ Ἑλληνικὰ ὀνόματα φυλάττουν τὸ ἀρχικὸν γένος.

10. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς θηλυκὰ εἰς us*

alvus, κοιλία

colus, ἡλακάτη

humus, γῆ

vannus, λιμνός.

11. Οὐδέτερα εἰς us εἶναι pelagus, τὸ πέλαγος, virus, τὸ φαρμάκιον. Vulgus, ὁ λαός, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐδέτερον, σπανίως ἀρσενικοῦ γένους.



ΚΕΦΑΛ. Η'.

Τρίτη κλίσις.

Σχηματισμὸς τῆς γενικῆς.

Κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν κλίνονται τὰ λήγοντα εἰς a, e, o, e, l, n, r, s, t, x, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς is. Ὁ ἐκ τούτων τῶν καταλήξεων σχηματισμὸς τῆς γενικῆς εἶναι ποικίλος καὶ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀπροσδιόριστος. Διὰ τοῦτο ἀναφέρομεν ἐδῶ μόνον τοὺς συνηθεστέρους σχηματισμούς.

1. Τὰ εἰς a σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς ātis' roēma, roēmātis' ποίημα.

2. Τὰ εἰς e σχημ. is' mare, maris, θάλασσα.

3. Τὰ εἰς o σχημ. ōtis' leo, leōtis, ἢ ītis' homo, hemītis.

4. Τὰ εἰς l σχημ. lis' sol, solis, ἥλιος, consul, consūlis, ὑπατοῦς.

5. Τὰ εἰς en σχημ. emis' ren, renis, νεφρός, ἢ iuis' carmen, carminis' ᾠδή.

6. Τὰ εἰς ar σχημ. āris' lar' laris' ὁ ἐφέστιος θεός.

7. Τὰ εἰς er σχημ. ēris' mulier, muliētis, ἡ ἀποβάλλον τὸ e' pater, patris, πατήρ.

8. Τὰ εἰς or σχημ. ōris' amor, amōtis, ἀγάπη, ἢ ōris' arbor, arboris δένδρον.

9. Τὰ εἰς ur σχημ. ūris' fulgur, fulgūris, ἀστραπή, ἢ ōris' robur, robōris, ῥωμαλεότης.

10. Τὰ εἰς as σχημ. ātis' aetas, aetātis, ἡλικία.

11. Τὰ εἰς es ἢ ἰσοσυλλάβως εἰς is' nubes, nubis, νεφέλη, ἢ πολυσυλλάβως

ὅως εἰς διαφόρους καταλήξεις· eques, equitis, ἵππεύς, abies, abiētis ἐλάτη, quies, quietis, ἡσυχία, obses, obsidis, ὄμηρος, merces, mercēdis, μισθός.

12. Τῶν εἰς τὰ πλείοτερα εἶναι ἰσοσύλλαβα· civis, γεν. civis, πολίτης· Ἄλλα εἶναι περιττοσύλλαβα· lapis, lapidis, πέτρα, cinis, cineris, στάκτη.

13. Τὰ εἰς os σχημ. ōtis· nepos, nepotis, ἔγγονος, ἢ ōris flos, floris, ἄνθος.

14. Τῶν εἰς us τὰ θηλυκὰ σχημ. ūtis· jāventus, jāventūtis, νεότης. Τὰ οὐδέτερα ēris· foedus, foederis, συνθήκη, ἢ ōris· tempus, temporis, καιρός, ἢ uris, jus, juris, δικαίωμα.

15. Τὰ εἰς aus σχημ. audis· laus, laudis, ἔπαινος.

16. Τὰ εἰς ns και rs μεταβάλλουν τὸ s εἰς tis· mons, montis, ὄρος, ars, artis, τέχνη.

17. Τὰ εἰς bs, ps, ms σχηματίζουν dis, pis, mis· plebs, plebis, λαός, hiems, hiemis, χειμών.

18. Τὰ εἰς x προηγούμενου συμφώνου σχημ. eis· arx, arcis, ἀκρόπολις.

19. Τὰ εἰς ex σχημ. icis, judex, iudicis, δικαστής, ἢ gis, rex, regis, βασιλεύς.

20. Τὰ εἰς ix, ox, ux σχημ. icis, ōcis, ūcis· nutritix, nutriticis, ἡ τροφός, vox, vocis, φωνή, dux, ducis, στρατηγός.

21. Τοὺς σπανιωτέρους σχηματισμούς θέλουν διδάξει τὰ λεξικά. Ἐκ τῶν ἀνωμαλωτέρων ἀναφέρμεν τὰ ἴτερ γεν. itinēris, ἢ πορεία. Jupiter, ὁ Ζεὺς, γεν. Jovis, τοῦ Διὸς, bos, bovis, βούς.

22. Τὰ εἰς i καὶ y παράγονται ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ εἶναι ἀκλιτὰ τὰ πλείοστα, οἶον, gummi, τὸ κόμμι.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Παραδείγματα τῆς τρίτης κλίσεως.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ.

Ἐν:κῶς.

ὄν.	ὁ ἀδελφός	τὸ χρῶμα	ἡ ὀμιλία
Γεν.	frater	color	sermo
Δοτ.	fratris	colōris	sermōnis
Αἰτ.	fratri	colori	sermoni
Κλ.	fratrem	colorem	sermonem
Ἄφ.	frater	color	sermo
	fratre	colore	sermono
		Πληθυντικῶς.	
ὄν.	fratres	colores	sermones
Γεν.	fratrum	colorum	sermonum
Δοτ.	fratribus	coloribus	sermonibus
Αἰτ.	fratres	colores	sermones
Κλ.	fratres	colores	sermones
Ἄφ.	fratibus	coloribus	sermonibus

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΑΕΡΙΧΟΥ)

Ἐνικῶς.			
᾽Ον.	ὁ στρατιώτης	ὁ τεχνίτης	ἡ χήν
Γεν.	miles	artifex	anser
Δοτ.	milītis	artificis	ansēris
Αἰτ.	militi	artifici	anseri
Κλ.	militem	artificem	anserem
᾽Αφ.	miles	artifex	anser
᾽Ον.	milite	artifice	ansere
Πληθυντικῶς.			
᾽Ον.	milites	artifices	anserēs
Γεν.	militum	artificum	anserum
Δοτ.	militibus	artificibus	anseribus
Αἰτ.	milites	artifices	anserēs
Κλ.	milites	artifices	anserēs
᾽Αφ.	militibus	artificibus	anseribus
ΘΗΛΥΚΑ.			
Ἐνικῶς.			
᾽Ον.	ἡ ἔδρα	τὸ πρόβατον	ἡ ἀρετὴ
Γεν.	sedes	ovis	virtus
Δοτ.	sedis	ovis	virtūtis
Αἰτ.	sedī	ovi	virtuti
Κλ.	sedem	ovem	virtutem
᾽Αφ.	sedes	ovis	virtus
᾽Ον.	sede	ove	virtute
Πληθυντικῶς.			
᾽Ον.	sedes	oves	virtutes
Γεν.	sedium	ovium	virtutum
Δοτ.	sedibus	ovibus	virtutibus
Αἰτ.	sedes	oves	virtutes
Κλ.	sedes	oves	virtutes
᾽Αφ.	sedibus	ovibus	virtutibus
Ἐνικῶς.			
᾽Ον.	τὸ μέρος	ἡ ἑταιρία	ἡ ῥίζα
Γεν.	pars	societas	radix
Δοτ.	partis	societatis	radicis
Αἰτ.	parti	societati	radici
Κλ.	partem	societatem	radicem
᾽Αφ.	pars	societas	radix
᾽Ον.	parte	societate	radice
Πληθυντικῶς.			
᾽Ον.	partes	societates	radices
Γεν.	partium	societatum	radicum
Δοτ.	partibus	societatibus	radicibus
Αἰτ.	partes	societates	radices

Κλ.	partes	societates	radices
Ἄφ.	partibus	societatibus	radicibus

ΟΥΔΕΤΕΡΑ:

Ἐνικῶς.

Ἄφ.	τὸ αἶνιγμα.	τὸ δίκτυον.	τὸ σῶμα.
Ἄφ.	ænigma	rete	corpus
Γεν.	ænigmātis	retis	corpōris
Δοτ.	ænigmati	reti	corpōri
Αἰτ.	ænigma	rete	corpus
Κλ.	ænigma	rete	corpus
Ἄφ.	ænigmate	reti	corpore

Πληθυντικῶς.

Ἄφ.	ænigmata	retia	corpora
Γεν.	ænigmātum	retium	corpōrum
Δοτ.	ænigmatibus	retibus	corpōribus
Αἰτ.	ænigmata	retia	corpora
Κλ.	ænigmata	retia	corpora
Ἄφ.	ænigmatibus	retibus	corpōribus

Ἐνικῶς.

Ἄφ.	τὸ ὄνομα.	τὸ ζῶον.	τὸ παράδειγμα.
Ἄφ.	nomen	animal	exemplar
Γεν.	nomīnis	animālis	exemplāris
Δοτ.	nomini	animali	exemplari
Αἰτ.	nomen	animal	exemplar
Κλ.	nomen	animal	exemplar
Ἄφ.	nomine	animali	exemplari

Πληθυντικῶς.

Ἄφ.	nomina	animalia	exemplaria
Γεν.	nominum	animalium	exemplarium
Δοτ.	nomīnibus	animalibus	exemplaribus
Αἰτ.	nomina	animalia	exemplaria
Κλ.	nomina	animalia	exemplaria
Ἄφ.	nomīnibus	animalibus	exemplaribus

ΒΒΦΑΛ. Ι'.

Σημειώσεις περὶ τῶν πτώσεων τῆς τρίτης Κλίσεως.

1. Αἰτιατικῆ. α) τινὰ ἰσοσύλλαβα εἰς ἰς σχηματίζουσαν ἐκτὸς τῆς εἰς ἐμ αἰτιατικῆς καὶ τὴν εἰς ἰμ ὄιον· navis, ναῦς, navem καὶ navim, οὐτῶ· puppis, πύρμνη, clavis, κλείς, febris, πυρετός, turris, πύργος, securis, ἀξίνη. Τὸ sitis, δίψα, καὶ ὀλίγα ἄλλα σχηματίζουσαν μόνον ἰμ. β) τὰ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς ἰς λήγοντα μεταβάλλουσαν τὸ ἰν εἰς ἰμ, ὄιον· ποσ-

sis, ποιήσεις, αἰτ. poësim. Κατ' ἀναλογίαν τούτων σχηματίζουν im και τινα Λατινικά ὀνόματα ποταμῶν και πόλεων, οἷον' Tiberis, ὁ Τίβερις, αἰτ. Tiberim. γ') τὸ vis, δύναμις, ἔχει ἐνικὸν μὲν ἑλλειπτικόν' ὄν' vis, αἰτ. vim, ἀφ. vi, πληθυντικὸν δὲ ὀλόκληρον' ὄν. vires, γεν. virium, δοτ. viribus, κτλ.

2. Ἀφαιρετική. Τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς i ἀντὶ τοῦ e σχηματίζουν' α') ὅσα ἔχουν αἰτιατικὴν εἰς im navi puppi, poësi. β') τὰ οὐδέτερα εἰς e, al και ar' mare, θάλασσα, animal ζῶον, exemplar, παράδειγμα ἀρ. mari, animali, exemplari' γ') τὰ ἐπίθετα εἰς is, e και τὰ εἰς er, is, e, dulcis, dulce, γλυκύς, celeris, bris, bre, περίφημος' ἀφ. dulci, celebri. Οὕτω και τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀρχικῶς τοιαῦτα ἐπίθετα, ὡς τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν και ἄλλα, οἷον' September (ὑπονοεῖται meesis), ὁ Σεπτέμβριος (μην), annalis (liber) τὸ χρονικὸν (εἰβλίον), ἀρ. Sep-tembri, annali. δ') τὴν ἀφαιρετικὴν εἰς e και i σχηματίζουν τὰ μονοκτάληκτα ἐπίθετα και τὰ συγκριτικά, οἷον' prudens, φρόνιμος, ἀφαιρετικὴ prudente και prudenti, prudentior φρονιμώτερος, ἀφαιρετικὴ prudentiore και prudentiori.

3. Ὀνομαστική πληθυντική. Τὴν ὄν. και κλητ. πληθυντικὴν εἰς ia ἀντὶ τοῦ a σχηματίζουν' α') τὰ εἰς e, al, και ar, maria, animalia, exemplaria. β') ὅλα τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα ἐξαιρουμένων τῶν συγκριτικῶν' dulcia, γλυκέα' prudentia, φρόνιμα, ὁμοῦς συγκρ. dulciora, prudentiora' Ἐξαιρεῖται και τὸ veteris, παλαιός, vetera.

4. Γενική πληθυντική. Τὴν γενικὴν πληθ. εἰς ium ἀντὶ τοῦ im σχηματίζουν' α') τὰ εἰς e, al και ar' οὐδέτερα' marium, animalium, exemplarium. β') τὰ ἰσοσύλλαβα εἰς es και is. οἷον' avis, τὸ πτηνόν, γεν. avis, πληθ. γεν. avium' nubes, is, nubium, νεφέλη κ. τ. λ. Ἐξαιροῦνται ὀλίγα, οἷον' canis, is, canum. γ') τὰ μονοσύλλαβα εἰς s και x προηγουμένου συμφώνου' mons, ὄρος, montium, ἀρχ. ἀκρόπολις, arcium' τῶν ἄλλων μονοσυλλάβων τὰ πλείοτερα σχηματίζουν um' dux, στρατηγός, ducum. δ') ὅλα τὰ ἐπίθετα και αἱ μετοχαὶ τῆς τρίτης κλίσεως, οἷον' dulcium, γλυκέων, prudentium, φρονίμων. Ἐξαιροῦνται τὰ συγκριτικά και ὀλίγα ἄλλα, οἷον' dulciorum, γλυκυτέρων, prudentiorum, φρονιμωτέρων, pauperum (pauper), πενήτων. veterum, παλαιῶν. Αἱ μετοχαὶ, τόπον ἐπέχουσαι οὐσιαστικῶν ὀνομάτων, ἐπιδέχονται και τὸ um, οἷον' adolescentium, τῶν ἐφήβων. ε) ium και σπανιώτερον um σχηματίζουν τὰ εἰς ns και rs λήγοντα δισύλλαβα και πολυσύλλαβα, οἷον' cliens, πετάλης, clientium και clientum, cohors, λόχος cohortium και cohortum.

5. Δοτική πληθυντική. Τὰ ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς ma σχηματίζουν τὴν δοτ. και ἀρ. πληθυντικὴν συνηθέστερον εἰς is παρὰ εἰς ibus, οἷον' poematis ἀντὶ τοῦ poematibus, τοῖς ποιήμασιν.

6. Αἰτιατική πληθυντική. Ὅσα ἀρσενικά και θηλυκά ἔχουν τὴν πληθυντικὴν γενικὴν εἰς ium, σχηματίζουν ἐκτός τῆς ὁμαλῆς αἰτιατι-

κῆς εἰς es καὶ τὴν παλαιὰν εἰς eis ἢ is, οἶον· omneis ἢ omnis, πάντας ἀντὶ τοῦ omnes.

Τὸ bos, bovis, βοῦς, κλίνεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν· ὄν. αἰτ. καὶ κλητ. boves, γεν. boum, δοτ. καὶ ἀραιρ. bobus καὶ bubus, τὸ sus, suis, ὄς, ἔχει δοτ. καὶ ἀραιρ. πληθ. suibus καὶ subus.

7. Ἑλληνικὰ ὀνόματα. α) Οἱ ποιηταί, ἐπίστε καὶ οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται ἀντὶ τῶν Λατινικῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχηματισμοῦ εἰς τὰ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς παραληφθέντα ὀνόματα, οἶον· Pallādos, τῆς Παλλάδος, ἀντὶ τοῦ Palladis, Sappho, τῆς Σαπφοῦ, ἀντὶ τοῦ Sapphōni Agamemnona, τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀντὶ τοῦ Agamemnonem, Sappho, τὴν Σαπφῶ, ἀντὶ τοῦ Sapphonem, ποῦσιν ἀντὶ τοῦ ποῦσιν, phalangas, τὰς φάλαγγας, ἀντὶ τοῦ phalanges. Συνήθη καὶ εἰς πρῶτον λόγον εἶναι τὰ aëra, καὶ aethera ἀέρα, αἰθέρα ἀντὶ τῶν aërem aetherem. β) Ἐνα εἰς ἐρ λήγοντα κύρια ὀνόματα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἢ σχηματίζουσιν ἐκτός τῆς εἰς is γενικῆς καὶ τὴν εἰς i, Neocles, ὁ Νεοκλῆς, γεν. Neoclis καὶ Neocli.

ΚΕΦΑΛ. ΙΑ'.

Γένος τῶν ὀνομάτων τῆς Τρίτης Κλίσεως.

1. Ἀρσενικά εἶναι τὰ λήγοντα εἰς o, or, os, er, καὶ τὰ περιττοσύλλαβα εἰς es, οἶον· homo, iminis ἄνθρωπος, amor, oris, ἀγάπη, flos, floris, ἄνθος, aer, aëris, ἀήρ, pes, pedis, ποῦς.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς o εἶναι θηλυκά· τὰ εἰς do, go καὶ τὰ ῥηματικά εἰς is, οἶον· magnitudo, imis, μέγεθος, origo, imis, γένεσις, lectio, iōnis, ἀνάγνωσις, ὁμοίως καὶ τὸ caro, carnis, κρέας. Ὀλίγα τῶν εἰς do, ὡς τὸ ordo, imis, τάς φυλάττουσιν τὸ ἀρσενικὸν γένος.

β) Ἐκ τῶν εἰς os εἶναι θηλυκά· dos, dotis, ἡ προίξ, cos, cotis, ἀκόνη· οὐδέτερα εἶναι τὰ os, γεν. ossis, τὸ ὄστον, καὶ os, oris, τὸ στόμα γ) Ἐκ τῶν εἰς er εἶναι οὐδέτερα· τὰ ver, veris, ἀνοιξίς, cadāver, eris, πτώμα, papaver, μήκων, καὶ ὀλίγα ἄλλα.

δ) Ἐκ τῶν εἰς es περιττοσύλλαβων εἶναι θηλυκά· quies, ἡ requies, iētis, ἡσυχία, merces, edis, μισθός, compres, edis, δεσμός, seges, oris σπόρος· οὐδέτερον εἶναι τὸ aes, aeris, χαλκός, mors, oris θάνατος.

2. Θηλυκὰ εἶναι τὰ λήγοντα εἰς as, is aus, x, τὰ ἰσοσύλλαβα εἰς es, καὶ τὰ εἰς s προηγουμένου συμφώνου, οἶον· veritas, atis, ἀλήθεια, onis, πρόβατον, fraus, ἀπάτη, lux, φῶς, nubes, νεφέλη, mors, oris, θάνατος.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς as εἶναι ἀρσενικὸν τὸ Ῥωμαϊκὸν νόμισμα as, ssis, καὶ τὰ σύνθετα αὐτοῦ, οὐδέτερον δὲ τὸ vas, vasis, ἀγγεῖον.

β) Ἐκ τῶν εἰς is εἶναι πολλὰ ἀρσενικά, οἶον· τὰ ἰσοσύλλαβα· amnis, ποταμός, axis, ἄξων, collis, λόφος, crinis, θροῖξ, ensis, ξίφος, ignis, πῦρ, mensis, μῆν, orbis, κύκλος, panis, ἄρτος, piscis, ἰχθύς, καὶ τὰ περιττο-

σύλλαβα: lapis, p̄dis, πέτρα, pulvis, v̄eris, κόνις, sanguis, gūinis, αίμα; και άλλα. Κοινοῦ γένους εἶναι τὰ finis, γεν. finis, τέλος, και cinis, n̄-ris, στάκτη.

γ) Ἐκ τῶν εἰς x εἶναι ἀρσενικά τὰ εἰς ex, οἶον· grex, gregis, ἀγέλη: τὰ δὲ lex, legis, νόμος, supellex, lectilis, τὰ σκεῦη, nex, necis, φόνος, fax, faecis, ἡ τρυγία, φυλάττουν τὸ θηλυκὸν γένος.

δ) Ἐκ τῶν εἰς ns εἶναι ἀρσενικά τὰ mons, ὄρος, pons, γέφυρα, fons, πηγή, dens, ὁδός.

3. Ο ὕ δ ἔ τ ε ρ α εἶναι τὰ λήγοντα εἰς a, e, c, l, n, t, ar, ur, us, οἶον· rōema, ποίημα, mare, θάλασσα, lac, lactis, γάλα, mel, γεν. mellis, μέλι, nomen, inis, ὄνομα, caput, itis, κεφαλή, calcar, κέντρον, fulgur, ἀστραπή, jus, γεν. juris, τὸ δίκαιον, genus, ēris, γένος.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἐφεξῆς:

α) Ἐκ τῶν εἰς l, n, r, ὀλίγα ἀρσενικά ὡς· sal, ἄλας, sol, ἥλιος, ren, νεφρός, pecten, inis, κτεῖς, vultur, γούψ.

β) Ἐκ τῶν εἰς us εἶναι ἀρσενικά· lepus, lepōris, λαγώς, mus, muris, μῦς, θηλυκὰ δὲ τὸ sus, suis, ὄς, και ὅσα ἐκ τῶν δυσυλλάβων και πολυσυλλάβων φυλάττουν τὸ u εἰς τὴν γενικὴν, οἶον· vitus, ūtis, ἀρετὴ, juvenus, ūtis, νεότης.

4. Τὰ Ἑλληνικά ὀνόματα φυλάττουν τὸ ἀρχικὸν τῶν γένος:

ΚΕΦΑΛ. ΙΒ'.

Τετάρτη κλίσις.

Κατὰ τὴν τετάρτην κλίσιν κλίνονται ὅσα ὀνόματα εἰς us σχηματίζου τὴν γενικὴν εἰς us και ὅσα λήγουσι εἰς u, τὰ ὅποια εἶναι ἀκλιτα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

Ἐνικῶς.

Ὀν.	ὁ καρπός fructus	τὸ κέρατον. cornu
Γεν.	fructus	cornu
Δοτ.	fructui	cornu
Διτ.	fructum	cornu
Κλ.	fructus	cornu
Ἀφ.	fructu	cornu
Πληθυντικῶς.		
Ὀν.	fructus	cornua
Γεν.	fructuum	cornuuum
Δοτ.	fructibus	cornibus
Διτ.	fractus	cornua
Κλ.	fructus	cornua
Ἀφ.	fructibus	cornibus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς:

gradus,	βῆμα,	genu,	γόνατον
exercitus,	στράτευμα;	tonitru,	βροντή,
motus,	κίνησις,		
magistrātus,	ἀρχή.		

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Ὀνόματά τινα σχηματίζουν τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν εἰς ubus ἀντὶ τοῦibus, ὡς acus, βελόνη, lacus, λίμνη, artus, μέλος, specus, σπήλαιον, tribus, δῆμος· acūbus, lacubus, artubus, specubus, tribubus, καὶ ἄλλα τινά. Τὸ portus, λιμνὴν, σχηματίζει portibus καὶ portubus.

2. Τὸ domus, οἶκος, κλίνεται κατὰ τὰς δύο κλίσεις, τὴν δευτέραν καὶ τετάρτην, ἐξαιρουμένων τῶν καταλήξεων· me, tu, mi, mis· ἤγουν· γεν. domus, τοῦ οἴκου δοτ. domui καὶ domo, αἰτ. domum. κλ. domus, ἀφ. domo, πληθυντικῶς ὄν. domus, γεν. domuum καὶ domorum, δοτ. domibus, αἰτ. domos καὶ domus, ἀφ. domibus. Τὸ domi σημαίνει ἐπιρρηματικῶς οἶκοι, οἰκοῖτι.

Γένος.

3. Ἀρσενικά εἶναι τὰ εἰς us λήγοντα, ἐξαιρουμένων τῶν θηλυκῶν· acus, βελόνη, domus, οἶκος, manus, χεῖρ, porticus, στοᾶ, tribus, δῆμος, idus, γεν. iduum, ἢ δεκάτη τρίτη ἢ δεκάτη πέμπτη τοῦ μηνός, *γυναικῶν*.

4. Οὐδέτερα εἶναι τὰ εἰς u. *ἄνθρωπος*

ΚΕΦΑΛ. ΙΓ'.

Πέμπτη κλίσις.

Κατὰ τὴν πέμπτην κλίσιν κλίνονται τὰ εἰς es λήγοντα, ὅσα σχηματίζουν τὴν γενικὴν εἰς ei.

Ἐνικῶς.

Πληθυντικῶς

Ὀν.	ἡ ἡμέρα	dies	dies
Γεν.	dies	diēi	diērum
Δοτ.	diēi	diēi	diebus
Αἰτ.	diem	diem	dies
Κλ.	die	die	pies
Αφ.	die	die	diebus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς.

res,	πρᾶγμα	facies,	ὄψις
species	εἶδος	fides,	πίστις

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Τὸ e τῆς ἐνικῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς εἶναι μακρόν, ὅταν προηγῆται

ῥωνῆεν, ὡς faciēi, τῆς ὄψεως, βραχὺ δὲ, ὅταν προηγῆται σύμφωνον fidēi, ῥῆς πίστεως:

2. Τὰ ὀνόματα τῆς πέμπτης κλίσεως εἶναι θηλυκὰ ἐκτὸς τῶν ἀρσενικῶν dies ἡμέρα, καὶ meridies, μεσημέρια. Ὁ ἐνικός τοῦ dies εἶναι ἐνίοτε καὶ θηλυκοῦ γένους, λίστα ὅταν σημαίνῃ προθεσίαν.

ΚΕΦΑΛ. ΙΔ'.

Ἀνώμαλος κλίσις.

Ἐδῶ ἀνήκουν τὰ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πτώσεις ἐλλειπτικά ἢ πλεονάζοντα, καὶ τὰ ἀλλάσσοντα σημασίαν ἢ γένος εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν. Διάφορα τοιαῦτα ἀνεφέραμεν εἰς τὰς περὶ κλίσεων σημειώσεις, ὡς domus, vis, καὶ ἄλλα.

1. Πολλὰ ἀφηρημένα περιληπτικά καὶ ἄλλα ὀνόματα δὲν ἐπιδέχονται πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὡς pietas, εὐσέβεια, aurum, χρυσός.

2. Ἄλλα δὲν ἔχουν εὐχρηστον ἐνικόν, ὡς arma, τὰ ὄπλα, divitiae, τὰ πλούτη, nuptiae, ὁ γάμος. Οὕτω πολλὰ ὀνόματα ἡμερῶν καὶ ἑορτῶν calendae, ἡ πρώτη τοῦ μηνός, Saturnalia, τὰ Κρόνια, ἡ ἑορτὴ τοῦ Κρόνου, Olympia, τὰ Ὀλύμπια, natalicia, τὰ γενέθλια.

3. Ἄλλα εἶναι εὐχρηστὰ μόνον εἰς ὀλίγας πτώσεις, οἷον κατ' ὄνομα στικὴν καὶ αἰτιατικὴν τὰ nihil, μηδὲν, fas, ὄσιον, nefas, ἀνόσιον κατ' ὄνομα, καὶ ἀφαιρετικὴν fors, τύχη, ἀφ. forte κατὰ τύχην.

4. Πολλάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐπιδέχεται διάφορον κλίσιν, οἷον elephantus; i, καὶ elephas, antis, ὁ ἐλέφας, paupertas, atis, καὶ pauperies, ei, πενία, senectus, utis, καὶ senecta, ae, γῆρας.

5. Ἄλλα ἐπιδέχονται μόνον ὀλίγας πτώσεις ἄλλης κλίσεως, οἷον τὸ τῆς δευτέρας laurus, i, σχηματίζει κατὰ τὴν τετάρτην τὰ ἐξῆς γεν. laurus, ἀφ. lauru, πληθ. ὄν. καὶ αἰτ. laurus. Δύο πληθυντικούς σχηματίζουν jocus, παίγνιον, joci καὶ joca, τὸ locus ἴδ. ἀνωτ. κεφ. Ζ. 5.

6. Ἐκ τινῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν γίνεται πληθυντικός οὐδέτερος, ἐξ οὐδετέρων πληθυντικός ἀρσενικός ἢ θηλυκός, οἷον Tartarus, i, ὁ Τάρταρος, Tartara, orum, τὰ Τάρταρα, coelum, ὁ οὐρανός, πλ. coeli epulum, ἐστίασις, epulae. Τὸ vas, vasis, ἀγγεῖον, σχηματίζει τὸν πληθυντικὸν κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν vasa, vasorum.

7. Ὁ πληθυντικός πολλῶν ὀνομάτων διαφέρει τοῦ ἐνικοῦ κατὰ τὴν σημασίαν, οἷον aetes, is, ναός — aedes, ium, οἰκία. castrum, φρούριον — castra, orum, τὸ στρατόπεδον. copia, εὐπορία — copiae, στρατεύματα.

8. Τὰ respublica, ἡ πολιτεία, καὶ jusjurandum, ὁ ὄρκος, γράφονται μὲν ἠνωμένα, κλίνονται δὲ ὡς ὀνόματα μετ' ἐπιθέτου, ἤγουν respublica, γεν. καὶ δοτ. reipublica, αἰτ. rempublicam, ἀφ. republica, jusjurandum, γεν. jurisjurandi, δοτ. jurijuranto, κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. ΙΕ'.

Όνομα επίθετον (nomen adjectivum).

Τὰ ἐπίθετα διαιροῦνται κατὰ τὰς καταλήξεις εἰς τρεῖς τάξεις· τρικατάληκτα, δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.

1. Τὰ τρικατάληκτα, κλινόμενα κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν; λήγουν εἰς us, a, um, καὶ εἰς er, era, erum.

α) εἰς us, a, um

Ἐνικῶς

Ὅν.	καλός	καλή	καλόν
Γεν.	bonus	bona	bonum
Δοτ.	boni	bonae	boni
Αἰτ.	bono	bonae	bono
Κλ.	bonum	bonam	bonum
Ἀφ.	bone	bona	bonum
	bono	bona	bono

Πληθυντικῶς.

Ὅν.	boni	bonae	bona
Γεν.	bonorum	bonarum	bonorum
Δοτ.	bonis	bonis	bonis
Αἰτ.	bonos	bonas	bona
Κλ.	boni	bonæ	bona
Ἀφ.	bonis	bonis	bonis

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς

altus, alta, um, ὑψηλός

longus, longa, iongum, μακρός

sanctus, sancta, senctum, ἅγιος

β) εἰς er, era, erum.

Ἐνικῶς.

Ὅν.	ἐλεύθερος	ἐλευθέρα	ἐλεύθερον
Γεν.	liber	libēra	liberum
Δοτ.	libēri	liberae	liberi
Αἰτ.	libero	liberae	libero
Κλ.	liberum	liberam	liberum
Ἀφ.	liber	libera	liberum
	libero	libera	libero

Πληθυντικῶς.

Ὅν.	liberi	liberae	libera
Γεν.	liberorum	liberarum	liberorum
Δοτ.	liberis	liberis	liberis
Αἰτ.	liberos	liberas	libera
Κλ.	liberi	liberae	libera
Ἀφ.	liberis	liberis	liberis

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΔΕΡΙΧΟΥ)

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς.

prosper, prospera, prosperum, εὐτυχής.

miser, misera, miserum, ἄθλιος.

Τὰ δὲ περισσώτερα ἀποβάλλουν τὸ ε εἰς ὄλας τὰς καταλήξεις ἐκτὸς τῆς ἀρσενικῆς ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς, οἷον:

niger, nigra, nigrum, μαῦρος.

γεν. nigri, nigrae, nigri, κτλ.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς.

pulcher, pulchra, pulchrum, εὐμορφος.

piger, pigra, pigrum, ὀκνηρός.

2. Τὰ δικατάληκτα, κλινόμενα κατὰ τὴν τρίτην κλίσην, λήγουν εἰς is καὶ e, τῶν ὁποίων τὸ μὲν is δηλοῖ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, τὸ δὲ e τὸ οὐδέτερον γένος.

Ἐνικῶς.

	ἀνδρεῖος, ἀνδρεία	ἀνδρεῖον
Ὄν.	fortis	forte
Γεν.	foris	fortis
Δοτ.	forti	forti
Λιτ.	fortem	forte
Κλ.	fortis	forte
Ἄφ.	forti	forti

Πληθυντικῶς.

	fortes	fortia
Ὄν.	fortes	fortium
Γεν.	fortium	fortibus
Δοτ.	fortibus	fortia
Αἰτ.	fortes	fortia
Κλ.	fortes	fortia
Ἄφ.	fortibus	fortibus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς

utilis, utile, ὠφέλιμος, humilis, humile, ταπεινός.

levis, leve, ἐλαφρὸς, brevis, breve, βραχύς.

Σημείωσις. Ἐπίθετά τινα λήγοντα εἰς is, e, ἔχουν διὰ τὴν ἐνικὴν ὀνομ. καὶ κλητ. τοῦ ἀρσενικοῦ τὴν κατάληξιν er, καὶ τρικαταληκτοῦν τοιοῦτοτρόπως μόνον εἰς τὰς δύο ταύτας πτώσεις, ἐν ᾧ αἱ λοιπαὶ κλίνονται κατὰ τὸ fortis, forte, οἷον

Ὄν. cēleber, celebris, celebre, περίφημος, γεν. celebris, κτλ.

Ὅμοίως celer, celēris, celēre, ταχύς.

sulūber, sulubris, sulubre, ὑγεινός.

2. Τὰ μονοκατάληκτα κλίνονται κατὰ τὴν τρίτην κλίσην, ἔχοντα μίαν κατάληξιν διὰ τὰ τρία γένη. Μόνον τὸ οὐδέτερον διαφέρει τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ εἰς τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν καὶ εἰς τὰς τρεῖς ὁμοίαις πτώσεσι τοῦ πληθυντικοῦ.

Ἐνικῶς.

᾽Ον.	εὐτυχής, εὐτυχές	φρόνιμος, φρονίμη, φρόνιμον.
Γεν.	felix	prudens
Δοτ.	felicis	prudentis
Αἰτ.	felici	prudenti
Κλ.	felicem οὐδ. felix	prudentem οὐδ. prudens
᾽Αφ.	felici καὶ felice	prudens
		prudenti καὶ prudente

Πληθυντικῶς.

᾽Ον.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
Γεν.	felicium	prudentium
Δοτ.	felicibus	prudentibus
Αἰτ.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
Κλ.	felices οὐδ. felicia	prudentes οὐδ. prudentia
᾽Αφ.	felicibus	prudentibus

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς:

audax, audācis, τολμηρός, vehēmens, vehementis, σφοδρός:

anceps, ancipitis, ισόρροπος, sollers. sollertis, ἀγγίλιος.

ΕΞΦΑΛ. ΙΣΤ΄.

Βαθμοὶ συγκρίσεως (gradus comparationis)

Οἱ βαθμοὶ τῆς συγκρίσεως εἶναι τρεῖς: θετικὸς (positivus), συγκριτικὸς (comparativus), ὑπερθετικὸς superlativus).

1. Ὁ μὲν συγκριτικὸς δικαταληκτεῖ, ἔχων τὰς καταλήξεις οἱ διὰ τὸ ἄρσενικὸν καὶ θηλυκὸν, us διὰ τὸ οὐδέτερον, καὶ κλίνεται κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν. Ὁ δὲ ὑπερθετικὸς τρικαταληκτεῖ εἰς—ssimus,—ssima,—ssimum. Αὗται αἱ καταλήξεις προθέτονται εἰς ἐκείνην τὴν πτώσιν τοῦ θετικοῦ, ἥτις λήγει εἰς ι, δηλαδή εἰς τὴν δατικὴν τῆς τρίτης καὶ τὴν ἄρσενικὴν γενικὴν τῆς δευτέρας κλίσεως οἷον

altus, γεν. alti, συγκρ. altior, altius, ὑπερθ. altissimus, a, um.

utilis, δοτ. utili, συγκρ. utilior, ὑπερθ. utilissimus, a, um.

felix, δοτ. felici, συγκρ. felicior, felicius, ὑπερθ. felicissimus, a, um

2. Ὅσα τῶν εἰς er ληγόντων ἐπιθέτων φυλάττουν τὸ e εἰς τὴν γενικὴν, τὸ φυλάττουν καὶ εἰς τὸν συγκριτικόν, οἷον

miser, γεν. miseri, συγκρ. miserior, miserius,

τὰ δὲ ἄλλα τὸ ἀποβάλλουν, οἷον

pulcher, γεν. pulchri, συγκρ. pulchrior, pulchrius.

4. Ὅλα τὰ εἰς er λήγοντα σχηματίζουν τὸν ὑπερθετικὸν διὰ τῆς προσθέσεως τοῦ—rimus εἰς τὴν κατάληξιν ταύτην, οἷον

miser—miserimus. celer—celerimus.

Ὁ συγκριτικὸς κλίνεται οὕτως:

Ἐνικῶς.

Ὄν.	ἀρσ. καὶ Θηλ. altior	οὐδέτερον altius
Γεν.	altiōris	altiōris
Δοτ.	altiori	altiori
Αἰτί	altiore[m]	altius
Κλ.	altior	altius
Ἄφ.	altiore(ri)	altiore(ri)

Πληθυντικῶς.

Ὄν.	altiores	altiora
Γεν.	altiorum	altiorum
Δοτ.	altioribus	altioribus
Αἰτ.	altiores	altiora
Κλ.	altiores	altiora
Ἄφ.	altioribus	altioribus

ἘΞΑΙΡΕΣΕΙΣ.

α) Ἐπίθετά τινα εἰς ilis σχηματίζουν τὸν ὑπερθετικὸν διὰ μεταβολῆ τῆς καταλήξεως ταύτης εἰς illimus, οἶον*

facilis, εὐκόλος, facillimus. Οὕτω καὶ τὰ ἐφεξῆς*

difficilis, δύσκολος, similis, παρόμοιος, dissimilis, ἀνόμοιος, gracilis, ἰσχνός, humilis, ταπεινός, ὡσαύτως imbecillis, ἀνανδρός—imbecillimus.

β) Τὰ εἰς dicus, ficus, volus λήγοντα σχηματίζουν τὸν συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν ἀπὸ παλαιὸν τινα τύπον εἰς dicens, ficens, volens, οἶον. maledicus, συγκρ. maledicendior, ὑπερθ. maledicentissimus* benevolus, benevolentior, benevolentissimus. Οὕτω καὶ munificus, μεγαλόδωρος, magnificus, μεγαλοπρεπής.

γ) Ὅσα ἐπίθετα ἔχουν φωνῆν πρὸ τῆς καταλήξεως us, περιφράζουσι πρὸς ἀποφυγὴν κακοφωνίας τὸν συγκριτικὸν διὰ τοῦ magis, μᾶλλον (πλέον), τὸν ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ maxime, μάλιστα (ὁ πλέον), οἶον* pius, εὐσεβής, συγκρ. magis pius, ἀντι piior, ὑπερθ. maxime pius, ἀντι piissimus. Οὕτως* idoneus, ἐπιτήδειος, arduus, ἀνωφερής.

ΚΕΦΑΛ. ΙΖ'.

Ἀνώμαλος σύγκρισις.

1. Ἀνωμάλους βαθμοὺς τῆς συγκρίσεως σχηματίζουν τὰ ἐφεξῆς:

	θετικὸς	συγκριτικὸς	ὑπερθετικὸς
bonus	καλός	melior, us	optimus, a, um
malus,	κακός	pejor	pessimus
magnus,	μέγας	major	maximus
parvus,	μικρός	minor	minimus
multus,	πολὺς	ἐν. ἀρσ. καὶ Θηλ.λείπει	plurimus

frugi, ἀλιτ. χρηστός	οὐδ. plus, πληθ. plu- res, a	πληθ. plurimi και ple- rissime
peruam, ἀλιτ. πονηρός	frugalior	frugalissimus
dives, πλούσιος	nequior	nequissimus
	divitior ἢ ditior	divitissimus ἢ ditis- simus

2. Τὰ ἐρεξῆς ἔχουν ἢ σπάνιον θετικόν, ἢ ἐπιρρήμα τι ὑποδέχεται ὡς θετικός,

extra (exter) ἐξῶ	exterior, ἐξώτερος	extrōmus ἢ extīmus
infra (inferus) ὑποκάτω	inferior, κατώτερος	infimus ἢ imus
supra (superus) ὑπεράνω	superior, ἀνώτερος	suprōmus ἢ summus
post (posterus) ὕστερον	posterior, ὕστερος	postrōmus ἢ postūmus
citra, ἐπιτάδε	citerior, ἐγγύτερος	citimus
ultra, πέραν	ulterior, πορρωτέρος	ultimus, ἔσχατος
intra, ἐντός	interior, ἐνδότερος	intimus
prope, πλησίον	propior, πλησιέστερος	proximus

3. Τινὰ ἐπίθετα δὲν ἔχουν θετικόν, οἷον·

— — —	deterior, χειώων	deterrimus
— — —	potior, κρείττων	potissimus

4. Ἄλλα δὲν ἔχουν συγκριτικόν, οἷον·

vetus, παλαιός	— — —	veterrimus
sacer, ἱερός	— — —	sacerrimus

5. Ἄλλα δὲν ἔχουν εὐχρηστον ὑπερθετικόν, οἷον·

senex, γεν. senis, γέρων	senior	— — —
juvenis, νέος	junior	— — —

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ'.

Όνομα ἀριθμητικῶν (uomen numerale).

1. Ἀντὶ χαρακτήρων ἀριθμητικῶν μεταχειρίζονται οἱ Λατῖνοι τὰ ἐρεξῆς σημεῖα ἢ κεφαλαία στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου·

I	σημαίνει	1	V	σημαίνει	5
X	=	10	L	=	50
C	=	100	D	=	500
M	=	1000			

Ἐκ τούτων συνθέτονται οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ κατὰ πρόσθεσιν οἷον.

II = 2, VI = 6, XI = 11, XXXIII = 33, LX = 60, DCC = 700, MDCCLXXXV = 1885.

Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὁ μικρότερος ἀριθμὸς, εὐρισκόμενος πρὸ μεγάλη-
τερου, σημαίνει ἀφαιρέσιν, οἷον· IV = 4, IX = 9, XL = 40, IC = 99.

2. Ἐκ τῶν ἀναλελυμένων ἀριθμητικῶν τὰ τρία πρῶτα κλίνονται,

	Ἐνικῶς.	Πληθυντικῶς.
Ἔς, μία, ἕν		
Ἄφ.	unus, una, unum	uni, unæ, una
Γεν.	unius	unorum, unarum, unorum
Δοτ.	uni	unis
Διτ.	unum, unam, unum	unos, unas, una
Ἄφ.	uno, una, uno	unis

Τὰ duo καὶ tres (δύο καὶ τρεῖς) εἶναι φυσικὰ πληθυντικά.

Ἄφ.	duo, duæ, duo	tres (ἀρσ. καὶ θηλ.) tria
Γεν.	duorum, arum, orum	trium
Δοτ.	duobus, abus, obus	tribus
Διτ.	duos ἢ duo, duas, duo	tres, tria
Ἄφ.	duobus, abus, obus	tridus

Τὰ λοιπὰ εἶναι ἀκλιτα ἕως τοῦ centum. Τὰ δὲ 200, 300, κτλ. κλι-
νονται. Τὸ mille εἶτε mile εἶναι ἀκλιτον ἐπίθετον, οἷον' mille milites, χί-
λιοι στρατιῶται. γεν. mille militum. δοτ. mille militibus κτλ. Τὸ δὲ
millia εἶτε milia, χιλιάδες, εἶναι οὐσιαστικὸν ὄνομα καὶ ἀπαιτεῖ γενικήν,
οἷον' duo milia militum, δύο χιλιάδες στρατιωτῶν γεν. duorum milium
militum, δοτ. duobus milibus militum κτλ. (*),

3. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀρμόζουσι εἰς τὸ ἐρωματικὸν quod? πόσοι εἶ-
καὶ εἶναι τὰ ἐφεξῆς:

1 I	unus	30 XXX	triginta
2 II	duo	40 XL	quadraginta
3 III	tres	50 L	quinquaginta
4 IV	quatuor	60 LX	sexaginta
5 V	quinque	70 LXX	septuaginta
6 VI	sex	80 LXXX	octoginta
7 VII	septem	90 XC	nonaginta
8 VIII	octo	99 IC	undecentum
9 IX	novem	100 C	centum
10 X	decem	401 CI	centum et unus
11 XI	undecim	200 CD	ducenti, æ, a
12 XII	duodecim	300 CCC	trecenti
13 XIII	tredecim	400 CCCC	quadringenti
14 XIV	quatuordecim	500 D	quingenti
15 XV	quindecim	600 DC	sexcenti
16 XVI	sedecim	700 DCC	septingenti
17 XVII	decem et septem	800 DCCC	octingenti

(*) Ἐνίοτε μεταχειρίζονται καὶ τὰ διαννητικά, οἷον' bina milia militum, δύο
χιλιάδες στρατιωτῶν' dena milia, δέκα χιλιάδες κτλ. ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἐπιρρηματικά,
οἷον' bis mille milites, δισχιλιοὶ στρατιῶται κτλ.

18 XVIII	decem et octo ἢ duodevigi-	900	DCCCC nonḡnti
	[ginti	1000	M ἢ CIḡ mille
19 XIX	decem et novem ἢ undeviginti	2000	MM duo milia
20 XX	viginti	3000	III quinque milia
21 XXI	unus et viginti ἢ vigin-	40000	CCIIḡ decem milia
	(ti unus	1,000,000	CCCCIḡ decies cen-
29 XXIX	undetriginta		(tena milia

4. Τὰ τακτικά ἀριθμητικά εἶναι ἐπιθετα τρικατάληκτα καὶ ἀρμόζουσι εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν quotus? πόστος; primus, a, um, ὁ πρῶτος, (prior, prius, ὁ πρότερος), secundus εἴτε alter, ὁ δεύτερος, tertius, quartus, quintus, sextus, septimus, octavus, nonus, decimus, undecimus, duodecimus, tertius, decimus, nonus decimus (undevicesimus), vicesimus (vigesimus), vicesimus primus, vicesimus secundus (vicesimus alter), trecesimus, quadragesimus, quinquagesimus, sexagesimus, septuagesimus, octogesima, nonagesimus, centesimus, ducentesimus, millesimus, bis millesimus, quinquies millesimus, centies millesimus.

Ἐκ τούτων σχηματίζονται τὰ εἰς ānus, σημαίνοντα τὴν τάξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τις, οἷον primānus, τῆς πρώτης τάξεως, τοῦ πρώτου τάγματος, secundanus, tertianus κ.τ.λ.

Τὰ ἐπιρρήματα τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν λήγουν εἰς um καὶ o, οἷον primum εἴτε primo. πρῶτον ἢ κατὰ πρώτην φοράν, secundum εἴτε secundo, tertium εἴτε tertio κ. τ. λ.

5. Τὰ διανεμητικά (distributiva) ἀνά ἓνα, ἀνά δύο, ἀνά τρεῖς (κάθε φοράν ἢ ἕκαστος ἀπὸ ἓνα, ἀπὸ δύο, ἀπὸ τρεῖς) ἐκφράζονται ἐπιθετικῶς, οἷον singuli, ae, a, bini, terni, quaterni, quini, seni, septēni, octōni, novēni, deni, undeni, duodeni, terni deni, viceni, triceni, quadrageni, quinquageni, sexageni, septuageni, octogeni, nonageni, centēni, ducentēni εἴτε duceni, trecentēni (trecenti) κ. τ. λ.

6. Τὰ πολλαπλασιαστικά εἶναι ἐπιθετα μονοκατάληκτα εἰς plex γεν. plīcis, οἷον simplex, ἀπλοῦς, duplex, triplex, quadruplex. Ἐκ τούτων σχηματίζονται τὰ ἀναλογικά simplus, a, um, duplus, διπλάσιος, triplus, quadruplus,

7. Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα ἀρμόζουσι εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν quoties? ποσάκις; οἷον semel, ἅπαξ, bis, ter, quater, quinquies, sexies, septies, octies, novies, decies, undecies, terdecies, vicies, semel et vicies, tricies, quadrages, quinquages, sexages, septuages, octogies nonages, centies, ducenties, milies, bis millies, centies millies.

Σημεῖωσις. Κατὰ τὸ unus κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς ἀόριστὰ ἀριθμητικά ullus, a, um, κἀνεὶς, γεν. ullius, δοτ. ulli, αἰτ. ullum, am, um, ἀφ. ullo, a, o, nullus, ius, οὐδεὶς solus, ius, μόνος totus, ius, ὅλος alius, alia, aliud, ἄλλος, γεν. alius, δοτ. alii alter, era, erum, ἕτερος;

γεν. alterius, δοτ. alteri uter, utra, um, γεν. utrius, πότερος, neuter, οὐδέτερος, uterque, ἐκάτερος.

ΚΕΦΑΛ. ΙΘ'.

Ἄντωνυμία (pronomen).

Αἱ ἀντωνυμῖαι διαίρουνται εἰς προσωπικὰς (personalia), κτητικὰς (possessiva), δεικτικὰς (demonstrativa), ἀναφορικὰς (relativa) καὶ ἐρωτηματικὰς (interrogativa).

1. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμῖαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου εἶναι ego, tu, nos, vos. Τὸ τρίτον πρόσωπον δὲν ἔχει ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, καὶ ὁ πληθυντικὸς ὁμοιάζει μὲ τὸν ἐνικόν· εἶναι δὲ εὐχρηστον μάλιστα εἰς ἔκφρασιν αὐτοπαθείας, καθὼς τὸ Ἑλληνικὸν ἑαυτὸν, ἑαυτοῦς.

		Ἐνικῶς.	
Ὀν.	ἐγὼ ego	σύ tu	λείπει sui οὐ
Γεν.	mei	tui	sibi οὐ
Δοτ.	mihi	tibi	sibi οὐ
Αἰτ.	me	te	se, ἑ
Κλ.	λείπει	tu	λείπει
Ἄφ.	me	te	se
		Πληθυντικῶς.	
Ὀν.	nos	vos	λείπει
Γεν.	{ nostri (ἡμῶν) nostrum (ἐξ ἡμῶν)	{ vestri (ὑμῶν) vestrum (ἐξ ὑμῶν)	sui
Δοτ.	nobis	vobis	sibi
Αἰτ.	nos	vos	se
Κλ.	λείπει	vos	λείπει
Ἄφ.	nobis	vobis	se

2. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμῖαι παράγονται ἀπὸ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν καὶ κλίνονται ὡς ἐπίθετα τρικατάληκτα· meus, a, um, ἐμός, tuus, a, um, σός, suus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ, ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν· noster, tra, trum, ἡμέτερος, vester, tra, trum, ὑμέτερος. Ἡ μόνη ἀνώμαλος πτώσις εἶναι ἡ ἀρσενικὴ κλητικὴ mi' οἷον mi amice, φίλε μου,

3. Δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι·

ἀ is, ea, id. Ταύτης τῆς ἀντωνυμίας τὴν μὲν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν μεταχειρίζονται ἐπὶ ἐμφάσεως, καθὼς τὰ ἐκεῖνος καὶ οὗτος δέ. Αἱ δὲ πλάγια πτώσεις δηλοῦν τὰ αὐτοῦ, αὐτῆς ἢ τὰ τῆς ἀπλῆς ἐγκλιτικὰ τοῦ, τῆς, τὸν, τὴν κτλ.

Ἐνικῶς.

Ὀν.	is	eā	id
Γεν.	eius (του)	eius (της)	eius (του)
Δοτ.	ei	ei	ei
Αἰτ.	eum (τον)	eam (την)	id (τὸ)
Ἀφ.	eo	eā	eo

Πληθυντικῶς.

Ὀν.	ii, ei	eæ	eā
Γεν.	eorum (των)	eorum (των)	eorum (των)
Δοτ.	iis, eis	iis, eis	iis, eis
Αἰτ.	eos (τους)	eas (τας)	ea (τα)
Ἀφ.	iis, eis	iis, eis	iis, eis

Ἡ σημείωσις. Διὰ τῆς προσθέσεως τοῦ dem γίνονται ἐκ τῶν is—dem ea—dem, id,—dem τὰ idem, eadem, idem, γεν. ejusdem, δοτ. eidem, αἰτ. eundem, eundem (ἀντι τῶν eundem) οὐδ. idem, ἀφ. eodem, eadem, Πλ. ὄν. iidem, eadem, eadem κτλ.

β.) hic, hæc, hoc, οὗτος, αὕτη, τοῦτο.

Ἐνικῶς.

Ὀν.	hic	hæc	hoc
Γεν.	huius	huius	huius
Δοτ.	huic	huic	huic
Αἰτ.	hunc	hanc	hoc
Ἀφ.	hoc	hac	hoc

Πληθυντικῶς.

Ὀν.	hi	hæc	hæc
Γεν.	horum	harum	horum
Δοτ.	his	his	his
Αἰτ.	hos	has	hæc
Ἀφ.	his	his	his

Ἡ σημείωσις. Οὕτω κλίνεται καὶ τὸ μετὰ τοῦ ἐγκλιτικῆς ce σύνθετον: hiece, hæcce, hocce, γεν. huiusce, καὶ τὰ ἐκ τῶν iste, ille καὶ τοῦ hic σύνθετα. ἤγουν: istic, istæc, istoc, ἢ istuc, καὶ illie, illæc, illoc ἢ illuc. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι εἶναι εὐχρηστα μόνον εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ ἀφαιρετικὴν τοῦ ἐνικοῦ καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν τοῦ οὐδετέρου. istæc, illæc.

γ) ille, illa, illud, ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Ἐνικῶς.

Ὀν.	ille	illa	illud
Γεν.	illius	illius	illius
Δοτ.	illi	illi	illi

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΑΒΡΙΧΟΥ)

Αἰτ.	illum	illam	illud
Ἀφ.	illo	illa	illo
Πληθυντικῶς.			
Ὀν.	illi	illae	illa,
Γεν.	illorum	illarum	illorum
Δοτ.	illis	illis	illis
Αἰτ.	illos	illas	illa
Ἀφ.	illis	illis	illis

Σημείωσις. Οὕτω κλίνεται καὶ τὸ iste, ista, istud, οὗτοι, αὐτῶν
τουτί, καὶ τὸ ipse, ipsa, ipsum, αὐτός (ὁ ἴδιος). Τοῦτε τὸ τελευταῖον δια-
φέρει μόνον κατὰ τὴν οὐδετέραν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν· ipsum ἀντὶ
τοῦ ipsud.

4. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶναι qui, quae, quod, ὁ ὅποιος;
ἡ ὅποια, τὸ ὅποιον.

Ἐνικῶς.			
Ὀν.	quī	quae	quod
Γεν.	eius	cujus	cujus
Δοτ.	cui	eui	eui
Αἰτ.	quem	quam	quod
Ἀφ.	quo	qua	quo
Πληθυντικῶς.			
Ὀν.	quī	quae	quae
Γεν.	quorum	quarum	quorum
Δοτ.	quibus	quibus	quibus
Αἰτ.	quos	quas	quae
Ἀφ.	quibus	quibus	quibus

5. Ὡς ἐρωτηματικὰ ἀντωνυμῖα χρησιμεύει ἡ ἀναφορικὴ qui,
quae, quod, οἷον· qui vir? ποῖος ἀνὴρ; quae femina? ποῖα γυνή; quod
vitium? τί ἐλάττωμα; γεν. cuius viri? cuius feminae? cuius vitii? Ση-
μειωτέον δὲ, ὅτι ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ ἡ ὀνομα-
στικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου ἔχουν καὶ δευτέρους σχηματισμούς·
quis? quid? τίς, τί: τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται οὐσιαστικῶς, π. χ·
quis venit? τίς ἔρχεται; quid dicis? τί λέγεις;

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

α) Τὰ μετ' ἀκλίτων μορίων σύνθετα κλίνονται ὡς τὰ ἀσύνθετα, οἷον
quicumque, ὅποιος καὶ ἄν. quaecunque, quodcunque, γεν. cujuscunque.
Quidam, κάποιος, quaedam, quoddam καὶ quiddam, γεν. cujusdam. Ὁ-
μοίως: quisque, ὁ καθείς· quilibet, ὁποῖοςδήποτε. Τὰ δὲ quisquis, ὅστις, οὗν,
καὶ unusquisque, εἷς ἕκαστος κλίνουσι καὶ τὰ δύο μέρη.

β) Τὸ aliquis, aliqua, aliquid καὶ aliquod, τίς, τί (ἐγκλ.) πλθ. aliqui,

aliquas, aliqua, διαφέρει τοῦ quis μόνον κατὰ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τὴν πληθυντικὴν τοῦ οὐδέτερου, ἄγουν· aliqua ἀντὶ τοῦ aliquae. Μετὰ τὰ μόρια· si, ne, nisi, num, quo, quanto, ἀποβάλλεται τὸ ali, οἷον· si quis. ἐν τῆς, ἀντὶ τοῦ si aliquis· quanto quis, ὅσως τῆς, κ. π. λ.



ΚΕΦΑΛΑ. Β'

Ῥήμα (verbum).

1. Τὰ τοῦ ῥήματος παρεπόμενα εἶναι· τύπος (forma), διαθέσις ἢ γένος (genus), ἔγκλισις (modus), χρόνος (tempus), ἀριθμὸς (numerus), πρόσωπον (persona), συζυγία (conjugatio).

2. Τύποι εἶναι δύο· ἐνεργητικὸς (activum), παθητικὸς (passivum).

3. Κατὰ τὰς διαθέσεις διαιρεῖται τὸ ῥήμα τοῦ μὲν ἐνεργητικοῦ τύπου εἰς δύο· μεταβατικὸν (transitivum), οἷον· amo amicum, ἀγαπῶ τὸν φίλον, καὶ οὐδέτερον (neutrum), ἢ ἀμετάβατον (intransitivum), οἷον· vivo, ζῶ, τοῦ δὲ παθητικοῦ τύπου εἰς τρία· α) κυρίως παθητικὸν μεταβατικοῦ ῥήματος, οἷον· amor ab amico, ἀγαπῶμαι ἀπὸ τὸν φίλον. β) ἀποθετικὸν (deponens) μὲ οὐδέτεραν σημασίαν, οἷον· morior, ἀποθνήσκω γ) ἀποθετικὸν μὲ μεταβατικὴν σημασίαν, οἷον· hortor amicum, παραινῶ τὸν φίλον.

Σημείωσις. Ῥήματα παθητικὰ μὲ μέσην σημασίαν εἶναι σπάνια, οἷον· delector, εὐφραίνομαι, ἀντὶ τοῦ me delecto, εὐφραίνω ἑμαυτόν. Εὐρίσκονται καὶ ὀλίγα οὐδέτερα, ἔχοντα παθητικὸν σχηματισμὸν τῶν παρρωχημένων χρόνων καὶ ὀνομαζόμενα διὰ τοῦτο οὐδέτεροπαθητικὰ (neutropassiva), περὶ τῶν ὁποίων βλ. κεγ. ΚΣΤ'. τελ.

4. Ἐγκλίσεις εἶναι τέσσαρες· ὀριστικὴ (indicativus), ὑποτακτικὴ (conjunctivus), προστακτικὴ (imperativus), ἀπαρέμφατος (infinitivus).

5. Χρόνοι εἶναι· ἕξ· ἐνεστώς (praesens), παρατατικὸς (imperfectum), μέλλον (futurum), παρακείμενος (perfectum), ὑπερσυντελικὸς (plusquamperfectum), μέλλον τετελεσμένος (futurum exactum). Ὁ παρακείμενος ἔχει δύο σημασίας, τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἁορίστου καὶ τὴν τοῦ κυρίως παρακείμενου. Ἡ μετοχὴ (participium) ἔχει τὴν αὐτὴν χρῆσιν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς. Τὸ Γερούδιον (Gerundium) ἐπέγει τὸν τόπον τῶν πλαγίων πτώσεων τῆς ἀπαρέμφατος. Περὶ τοῦ σουπίνου (supinum) βλ. τὴν σύνταξιν· ἔχει δὲ σημασίαν Ἑλληνικῆς ἀπαρέμφατος εἰς τινὰς περιστάσεις.

6. Αἱ συζυγίαι εἶναι τέσσαρες καὶ διακρίνονται κατὰ τὰ τοῦ ἐνεστώτος ἀπαρέμφατα, ἔχοντα τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις.

I āre II ēre III ĕre IV īre.

Τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς λέγουν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον·

o, as II eo, es III o, is IV io, is.

ΚΕΦΑΛ. ΚΑ'.

Σχηματισμός χρόνων.

Οι ἀρχικοί χρόνοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ λοιποὶ παράγονται, εἶναι ὁ ἐνεστώ· τῆς ὀριστικῆς, ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς, τὸ σουπίνον καὶ ὁ ἐνεστώ· τῆς ἀπαρέμφατου, καὶ ἔχουν τὰς κατὰ κλήσεις ταύτας.

ἐνεστώς	παρακείμενος	σουπίνον	ἀπαρέμφατος
I ο	avi	āvim	āre
II eo	ui	ītum	ēre
III ο	i ἢ si	tum	ēre
IV io	īvi	ītum	īre

Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι τῶν παθητικῶν (καὶ ἀποθετικῶν) ῥημάτων εἶναι τρεῖς· ὁ ἐνεστώ· τῆς ὀριστικῆς, ὁ παρακείμενος τῆς ὀριστικῆς καὶ ὁ ἐνεστώ· τῆς ἀπαρέμφατου.

ἐνεστώς	παρακείμενος	ἀπαρέμφατος
I or	atus sum	āri
II eor	ītus sum	ēri
III or	tus sum	i
IV ior	ītus sum	iri

Σχηματισμός τῶν παραγῶγων χρόνων.

1. Ἀπὸ τὸν ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς amo, moneo, scribo, audio, παράγονται.

α) ἐνεστ. ὀριστ. παθητ. τὸ ο μεταβάλλεται εἰς or amor, moneor

β) ἐνεστ. ὑποτ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβάλλ. εἰς em amo—amem· τὸ ο τῶν ἄλλων συζυγιῶν εἰς am moneo—moneam.

γ) ἐνεστ. ὑποτ. παθ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μεταβάλλ. εἰς r' amer, monear.

δ) παρατ. ὀριστ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβάλλ. εἰς abam' amo—amabam· Τὸ eo τῆς II εἰς ebam' moneo—monebam. Τὸ ο τῆς III καὶ IV εἰς ebam' scribo—scribebam, audio—audiebam.

ε) παρατ. ὀριστ. παθ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μεταβ. εἰς r' amabar, monebar.

ς) μέλλ. ἐνεργ. τὸ ο τῆς I μεταβ. εἰς abo, τὸ eo τῆς II εἰς ebo, τῶν δὲ ἄλλων τὸ ο εἰς am' amo—amabo, moneo—monebo, scribo—scribam, audio—audiam.

ζ) μέλλ. παθ. τὸ bo τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος μεταβ. εἰς bor τὸ am εἰς ar' amabor, monebor, scribar, audiar.

η) μετοχῆς ἐνεστ. τὸ ο τῆς I μεταβ. εἰς ans' amo—amans. Τὸ eo τῆς II εἰς ens' moneo—monens. Τὸ ο τῆς III καὶ IV εἰς ens' scribo—scribens, audio, audiens.

θ) Γερούνδιον· τὸ s τῆς μετοχῆς μεταβ. εἰς dum' amans—amandum, monens—monendum, scribens—scribendum, audiens—audiendum.

δ) μετοχής μέλλ. παθητ. τὸ dum τοῦ Γερουνδίου μεταβ. εἰς dās, dās, dum, amandus, a, um.

2. Ἀπὸ τὸν παρακείμενον τῆς ὀριστικῆς: amavi, monui, scripsi, audivi παράγονται.

α) παρακ. ὑποτ. ἐνεργ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς ēram amavi—amaverim, monui—monuerim, scripsi—scripserim, audivi—audiverim.

β) ὑπερσ. ὀριστ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς eram amavi—amaveram.

γ) ὑπερσ. ὑποτ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς issem amavi—amavissem.

δ) μέλλ. τετελεσμ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς ero amavi—amavero.

ε) ἀπαρέμφ. παρακ. τὸ ἰ μεταβ. εἰς isse amavi—amavisse.

3. Ἀπὸ τὸ σουπίνον amatum, monitum, scriptum, auditum, παράγονται.

α) μετοχής μέλλ. ἐνεργ. τὸ um μεταβ. εἰς ūrus, a, um amatum—amaturus, monitum—moniturus, scriptum—scripturus, auditum—auditurus.

β) μετοχής παρακ. πλθ. τὸ um μεταβ. εἰς us, a, um amatum—amatus, a, um, monitum—monitus, a, um.

4. Ἀπὸ τὸν ἐνεστώτα τῆς ἀπαρεμφάτου τοῦ ἐνεργητικοῦ παράγονται: α) ἡ ὁμόφωνος προστακτικὴ πᾶθ. amare, monere, scribere, audire.

β) προστ. ἐνεργ. τοῦ γε ἀποβάλλεται: ama, mone, scribe, audi.

γ) ἀπαρεμφ. ἐνεστ. παθητ. τὸ e I, II, καὶ IV μεταβάλλεται εἰς i: amare—amari, monere—moneri, audire—audiri τὸ δὲ ere τῆς III εἰς i scribere—scribi.

δ) παρακ. ὑποτ. ἐνεργ. εἰς τὸ γε προσθέτεται m. amare—amarem—monere—monerem.

ε) παρατ. ὑποτ. παθητ. τὸ m τοῦ προηγουμένου μεταβάλλεται εἰς r: amaret, moneret,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Βοηθητικὸν ῥῆμα esse εἶναι.

Τὸ esse ὀνομάζεται βοηθητικόν. ἐπειδὴ χρησιμεύει ὡς βοήθημα εἰς τὸν σχηματισμὸν τινῶν χρόνων τῶν ἄλλων ῥημάτων.

Ὀριστική.

Ἐνεστ.	Ἐν.	sum, es, est
	Πλ.	sūmus, estis, sunt.
Παρατ.	Ἐν.	eram, eras, erat
	Πλ.	erāmus, erātis, erant.
Μέλλ.	Ἐν.	ero, eris, erit
	Πλ.	erimus, eritis, erunt.
Παρακ.	Ἐν.	fui, fuisti, fuit

	Πλ.	fuimus, fuistis, fuerunt ἢ fuēre.
Ἵπερα.	Ἐν.	fuēram, fueras, fuerat
	Πλ.	fuerāmus, fueratis, fuerant.
Μέλλ. τετ.	Ἐν.	fuēro, fueris, fuerit
	Πλ.	fuerīmus, fueritis, fuerint.

Ἰποτακτική.

Ἔνεστ.	Ἐν.	sim, sis, sit
	Πλ.	simus, sitis, sint
Παρατ.	Ἐν.	essem, esses, esset ἢ forem, fores, foret
	Πλ.	essēmus, essetis, essent ἢ forent.
Παρακ.	Ἐν.	fuērim, fueris, fuerit
	Πλ.	fuerīmus, fueritis, fuerint
Ἵπερο.	Ἐν.	fuissem, fuisses, fuisset
	Πλ.	fuissemus, fuissetis, fuissent.

Προστακτική.

Ἐν. Ἔ'. πρσ. es καὶ esto, ὕ'. πρ. estos
Πλ. Ἔ'. πρσ. este καὶ estote, ὕ'. πρ. suntō.

Ἀπαρτίματα.

Ἔνεστ.	esse
Παρακ.	fuisse
Μέλλ.	fore ἢ futurum, am, um (πλ. futuros, as, a) esse.

Μισοχή.

Ἔνεστ.	ens, γεν. entis (ἄχρηστος).
Μέλλ.	fatūrus, a, um.

Σημ. Οὕτω σχηματίζονται καὶ τὰ σύνθετα, οἷον' adsum, adfui, ades se, παρειαί' abesse, ἀπειναί' deesse, ἐλλείπειν' obesse, βλάβειν' praesse, ἐπιστατεῖν. Μετοχαὶ τοῦ ἐνεστώτος δέν ὑπάρχουν, εἰ μὴ τὰ absens ἀπών, καὶ praesens, παρών. Τὸ prosum, ὠφελῶ, παρενθέτει δ μετὰ τὸ πρὸς ἀκολουθεῖ σωνῆεν, οἷον' ἐνεστ. prosum, prodes, prodest, prosūmus, prodestis, prosunt, παρατ. prodēram, μέλλ. prodēro, πρστ. prodes, ἀπαρτίμ. prodesse.



ΚΕΦΑΛ. ΚΓ'.

Πίναξ τῶν τεσσάρων σφύγγων.

4. Ἐνεργητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

	I	II	III	IV
			Ἔνεστώς.	
	ἀγαπῶ	νοθετῶ	γράφω	ἀκούω
Ἐν.	amo	moneo	scribo	audio

	amas	mones	scribis	audis
	amat	monet	scribit	audit
Πλ.	amāmus	monēmus	scribimus	audīmus
	amatis	monetis	scribitis	auditis
	amant	monent	scribunt	audiunt

Παρατατικός.

	ἠγάπων	ἐνουθέτουν	ἔγραφον	ἤκουον
Ἐν.	amābam	monēbam	scribebam	audiebam
	amabas	monebas	scribebas	audiebas
	amabat	monebat	scribebat	audiebat
Πλ.	amabāmus	monebāmus	scribebāmus	audiebāmus
	amabatis	monebatis	scribebatis	audiebatis
	amabant	monebant	scribebant	audiebant

Μέλων.

	θά ἀγαπήσω	θά νοουθετήσω	θά γράψω	θά ἀκούσω
Ἐν.	amabo	monēbo	scribam	audiam
	amabis	monebis	scribes	audies
	amabit	monebit	scribet	audiet
Πλ.	amabimus	monebimus	scribēmus	audiēmus
	amabitis	monebitis	scribetis	audietis
	amabunt	monebunt	scribent	audient

Παρακείμενος.

	ἠγάπησα	ἐνουθέτησα	ἔγραψα	ἤκουσα
Ἐν.	amavi	monuī	scripsi	audivi
	amavisti	monuisti	scripsisti	audivisti
	amavit	monuit	scripsit	audivit
Πλ.	amavimus	monuimus	scripsimus	audivimus
	amavistis	monuistis	scripsistis	audivistis
	amaverunt	monuerunt	scripsērunt	audivērunt

Ἰππερσυντακτικός.

	εἶχα ἀγαπήσει	—νοουθετήσῃς.	—γράψει	—ἀκούσει
Ἐν.	amaveram	monueram	scripseram	audiveram
	amaveras	monueras	scripseras	audiveras
	amaverat	monuerat	scripserat	audiverat
Πλ.	amaverāmus	monuerāmus	scripserāmus	audiverāmus
	amaveratis	monueratis	scripseratis	audiveratis
	amaverant	monuerant	scripserant	audiverant

Μέλων τετελεσμένος.

	θά ἠγάπησα	θά ἐνουθέτησα	θά ἔγραψα	θά ἤκουσα
Ἐν.	amavēro	monuerō	scripserō	audivēro
	amaveris	monueris	scripseris	audiveris
	amaverit	monuerit	scripserit	audiverit

Πλ. amaveir'mus	monuer'mus	scripser'mus	audiver'mus
amaveritis	monueritis	scripseritis	audiveritis
amaverint	monuerint	scripserint	audiverint

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. ἀγαπῶ	νουθετῶ	γράφω	ἀκούω
Ἰβ. amem	moneam	scribam	audiam
ames	monneas	scribas	audias
amet	moncat	scribat	audiat
Πλ. amēmus	monēāmus	scribāmus	audiāmus
ametis	moneatīs	scribātis	audiātis
ament	moncant	scribant	audiant

Παρατατικός.

Ἐν. amarem	monerem	scriberem	audirem
amares	moneres	scriberes	audires
amaret	moneret	scriberet	audiret
Πλ. amarēmus	monerēmus	scriberēmus	audirēmus
amaretis	moneretis	scriberetis	audiretis
amarent	monerent	scriberent	audirent

Παρακείμενος.

Ἐν. amaverim	monuerim	scripserim	audiverim
amaveris	monueris	scripseris	audiveris
amaverit	monuerit	scripserit	audiverit
Πλ. amaverimus	monuerimus	scripserimus	audiverimus
amaveritis	monueritis	scripseritis	audiveritis
amaverint	monuerint	scripserint	audiverint

Ἰσπερσυντακτικός.

Ἐν. amavissem	monuissem	scripsissem	audivissem
amavisses	monuisses	scripsisses	audivisses
amavisset	monuisset	scripsisset	audivisset
Πλ. amavissemus	monuissemus	scripsissemus	audivissemus
amavissetis	monuissetis	scripsissetis	audivissetis
amavissent	monuissent	scripsissent	audivissent

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. 2. ἀγάπησε	νουθέτησε	γράψε	ἀκούσε
ama	monē	scribe	audi
ἀγάπα	νουθέται	γράφε	ἀκούε
amāto	monēto	scribito	audito
3. amāto	monēto	scribito	audito

Πλ. 2. ἀγαπήσατε	νουθετήσατε	γράψετε	ἀκούσατε
amate	monēte	scribite	audite
ἀγαπάτε	νουθετείτε	γράφετε	ἀκούετε
amatōte	monetōte	scribitōte	auditōte
3. amanto	monento	scribunto	audiunto

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ:

ἀγαπᾶν	ντεουθεῖν	γράφειν	ἀκούειν
Ἐν. amāre	monēre	scribere	audire
Παρ. amavisse	monuisse	scripsisse	audivisse
Μλ. amaturum	moniturum	scripturum	auditurum
(am, um)esse	(am, um) esse	(am, um) esse	(am, um) esse

ΓΕΡΟΥΝΑΙΟΝ.

τοῦ ἀγαπᾶν	τοῦ νουθετεῖν	τοῦ γράφειν	τοῦ ἀκούειν
Γεν. amandi	monendi	scribendi	audiendi
Δοτ. amando	monendo	scribendo	audiendo
Λιτ. amandum	monendum	scribendum	audiendum
Ἄρ. amando	monendo	scribendo	audiendo

ΣΟΥΠΗΝΟΝ.

εἰς τὸ νὰ ἀγαπῶ	— νὰ νουθετῶ	— νὰ γράφω	== νὰ ἀκούω
amātum	monitum	scriptum	auditum

ΜΕΤΟΧΗ.

Ἐνεστώσ,

ἀγαπῶν	νουθετῶν	γράφων	ἀκούων
amans, ntis	monens, ntis	scribens, ntis	audiens, ntis

Μέλλον.

ἀγαπήσω	νουθετήσω	γράψω	ἀκούσω
amatūrus,	monitūrus,	scriptūrus,	auditūrus
a, um	a, um	a, um	a, um

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐφεξῆς:

I. κατὰ τὸ amo

laudo, laudāvi, laudātum, laudāre, ἐπαινεῖν.
 voco, vocavi, vocatum, vocare, ἐπαινεῖν.
 vituperō, vituperavi, vituperatum, vituperare, ψέγειν.
 laborō, laboravi, laboratum, laborare, κατασκευάζειν.

II. κατὰ τὸ moneo

nocēo, nocuī, nocitum, nocēre, βλάπτειν.
 terreo, terrui, territum, terrere, ἐκπλήττειν.
 praebeo, prae bui, praebitum, praebere, προσφέρειν.
 inhibeo, inhibui, inhibitum, inhibere, ἐμποδίζειν.

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΔΕΡΙΧΟΥ)

B.

III. κατὰ τὸ scribo.

dico, dixi, pictum, dicere, λέγειν.
 vinco, vici, victum, vincere, νικᾶν.
 claudio, clausi, clausum, claudere, κλείειν.
 lego, legi, lectum, legere, ἀναγιγνώσκειν.

IV. κατὰ τὸ audio.

munio, munivi, munitum, munire, περιτειχίζειν.
 punio, punivi, punitum, punire, τιμωρεῖν.
 custodio, custodivi, custoditum, custodire, φυλάττειν.
 erudio, erudivi, eruditum, erudire, ἐκπαιδεύειν.

2. Παθητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

	ἀγαπῶμαι	νουθετοῦμαι	γράφομαι	ἀκούομαι
έν.	amor	moneor	scribor	audior
	amāris	monēris	scribēris	audīris
	amātur	monētur	scribitur	auditur
πλ.	amāmur	monēmur	scribimur	audimur
	amamini	monemini	scribimini	audimini
	amantur	monentur	scribuntur	audiuntur

Παρατακίς,

	ἡγαπῶμην	ἐνουθετούμην	ἐγραφόμην	ἠκούμην
έν.	amābar	monēbar	scribēbar	audiebābar
	amabāris	monebāris	oeribebāris	audiebāris
	(re)	(re)	(re)	(re)
	amabatur	monebatur	scribebatur	audiebatur
πλ.	amabamur	monebamur	scribebamur	audiebamur
	amabamini	monebamini	scribebamini	audiebamini
	amabantur	monebantur	scribebantur	audiebantur

Μέλλων.

	θα ἀγαπηθῶ	θα νουθετηθῶ	θα γραφθῶ	θα ἀκουσθῶ
έν.	amābor	monēbor	scribar	audiar
	amabēris (re)	monebēris (re)	scribēris (re)	audiēris (re)
	amabitur	monebitur	scribetur	audietur
πλ.	amabimur	monebimur	scribemur	audiemur
	amabimini	monebimini	scribimini	audiemini
	amabuntur	monebuntur	scribentur	audientur

Παρακείμενος.

	ἡγαπήθην,	ἐνουθετήθην.	ἐγράφην,	ἠκούσθην,
έν.	amatus }	monitus }	scriptus }	auditus }
	a, um }	a, um }	a, um }	a, um }
				es
				est

Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	sumus estis sunt
-----	--------------------	---------------------	----------------------	---------------------	------------------------

Ἰπερσυντακτικός.

	εἶχα ἀγαπηθῆ, —	νοουθετηθῆ, —	γραφοθῆ, —	ἀκούσθῆ	
Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	eram eras erat
Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	erāmus erātis erant

Μέλλων τετελειωμένος.

	θα ἠγαπήθην,	θα ἐνοουθετήθην,	θα ἐγράφοην.	θα ἠκούσθην	
Ἐν,	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	ero eris erit
Πλ;	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	erimus eritis erunt

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟ.

Ἐνεστώ.

	νὰ ἀγαπῶμαι	νὰ νοουθετῶμαι	νὰ γράφωμαι	νὰ ἀκούωμαι
Ἐν.	amer amēris(re) ametur	monear moneāris (re) moneatur	scribar scribāris (re) scribatur	audiar audiāris (re) audiatur
Πλ.	amemur amemini amentur	moneamur moneamini moneantur	scribamur scribamini scribantur	audiamur audiamini audiantur

Παρατακτικός.

Ἐν.	amārer amarēris(re) amaretur	monērer monerēris (re) moneretur	scribērer scriberēris (re) scriberetur	audirer audirēris (re) audiretur
Πλ.	amaremur amaremini amarentur	moneremur moneremini monerentur	scriberemur scriberemini scriberentur	audiremur audiremini audirentur

Παρακείμενος.

Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	sim sis sit
-----	---------------------	----------------------	-----------------------	----------------------	-------------------

Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	simus sitis sint
-----	--------------------	---------------------	----------------------	---------------------	------------------------

Ἰπαρασυντακτικός.

Ἐν.	amatus } a, um }	monitus } a, um }	scriptus } a, um }	auditus } a, um }	essem esses esset
Πλ.	amati } ae, a }	moniti } ae, a }	scripti } ae, a }	auditi } ae, a }	essimus essōtis essent

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. 2.	ἀγαπήσου amāre	νουθετήσου monēre	γράψου scribere	ἀκούσου audire
	ἀγαπῶ amātor	νοθέτοῦ monētor	γράφου scribitor	ἀκούου auditor
3.	amator	monetor	scribitor	auditor
Πλ. 2.	ἀγαπηθήτε amamini	νουθετηθήτε monemini	γραφθήτε scribimini	ἀκουσθήτε audiuntini
	ἀγαπᾶσθε amaminor	νουθετεῖσθε moneminor	γράφεσθε scribiminor	ἀκούεσθε audiuntinor
3.	amantor	monentor	scribuntor	audiuntor

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

	ἀγαπᾶσθε amari	νουθετεῖσθε monēri	γράφεσθαι scribi	ἀκούεσθαι audiri
Ἐνεσ.	amatum	monitum	scriptum	auditum
Παρ.	am, um esse	am, um esse	am, um esse	am, um esse
Μέλ.	amatum iri	monitum iri	scriptum iri	auditum iri

ΣΥΓΓΗΝΟΝ.

	νά ἀγαπηθῶ amatu	νά νουθετηθῶ monitu	νά γραφθῶ scriptu	νά ἀκουσθῶ auditu
--	---------------------	------------------------	----------------------	----------------------

ΜΕΤΟΧΗ.

Πρ.	ἀγαπηθεὶς amatus a, um	νουθετηθεὶς monitus a, um	γραπθεὶς scriptus a, um	ἀκουσθεὶς auditus a, um
Μλ.	ἀγαπητέος amandus a, um	νουθετητέος monendus a, um	γραπτέος scribendus a, um	ἀκουστέος audiendus a, um

Ὅτῳ κλίνονται καὶ οἱ ἐξ ἧς παθητικοί.

I. κατὰ τὸ amor

laudor, laudatus sum, laudari, αἰπαινέσθαι,
vocor, vocatus sum, vocari, καλεῖσθαι.

vītuperor, vītuperatus sum, vītuperari, ψέγεσθαι.

labōror, laboratus sum, laborari, κατασκευάζεσθαι.

II. κατὰ τὸ moneor, παραίνεσθαι.
admōneor, admonitus sum, admoneri, παραινέσθαι.

terreor, territus sum, terreri, εκπλήττεσθαι.

præbeor, præbitus sum, præberi, προσφέρεισθαι.

inhibeor, inhibitus sum, inhiberi, ἐμποδιζέσθαι.

III. κατὰ τὸ scribor.

dicor, dictus sum, dici, λέγεσθαι.

vincor, victus sum, vinci, νικᾶσθαι.

claudor, clausus sum, claudī, κλειέσθαι.

legor, lectus eum, legi, ἀναγινώσκεσθαι.

IV. κατὰ τὸ audior.

munior, munitus sum, muniri, περιτιχεῖζεσθαι.

punior, punitus sum, puniri, τιμωρεῖσθαι.

custodior, custoditus sum, custodiri, φυλάττεσθαι.

erudior, eruditus sum, erudiri, ἐκπαιδεύεσθαι.

Σημεῖωσις α) Εἰς τὸν παρακειμένον τῆς πρώτης συζυγίας γίνε-
ται ἐκ τοῦ avi καὶ ave, ὅπου ἀκολουθεῖ r ἢ s, διὰ συγκοπῆς μακρὸν a.
Τοιοῦτοτρόπως δύναται νὰ μεταβάλλωνται π. χ. τὰ amavisti, amavissen,
amaverim, εἰς amasti, amassem, amarim κτλ. Σπανιωτέρω εἶναι ἡ τοιαύ-
τη συγκοπή εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην, π. χ. norunt ἐκ τοῦ novērunt.
Εἰς δὲ τὴν τετάρτην δύναται νὰ ἀποβάλληται τὸ v τοῦ παρακειμένου
καὶ τῶν λοιπῶν χρόνων π. χ. audiji, audierunt, ἀντὶ τοῦ audivi, audive-
runt. Τὸ δὲ ii συναϊρείται καὶ μακρὸν i, π. χ. audisti, audissem, ἀντὶ
τοῦ audiisti, audissem.

β) Τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου σχηματίζεται καὶ εἰς
ere ἀντὶ τοῦ erunt, π. χ. amavēre, ἀντὶ τοῦ amavērunt, ὁμοίως mo-
nuere, scripsēre, audivere.

γ) Τὰ dico, λέγω, duco, ὀδηγῶ, facio, ποιῶ, fero, φέρω, ἀποβάλλουν
τὸ e τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς, ἔγουν' die, due, fac, fer.

δ) Ἀντὶ τοῦ ris τοῦ δευτέρου προσώπου τῶν παθητικῶν χρόνων εἶναι
εὐχρηστος καὶ ἡ εἰς re κατάληξις οἷον' amare, amēre, amabare κτλ. ἀντὶ
τῶν amaris, ameris, amabaris.

ε) Ὁ παθητικὸς παρακειμένος, ὑπερσυντελικὸς καὶ τετελεσμένος μέλ-
λων σχηματίζονται καὶ μετὰ τῶν fui, fueram, fuero, ἀντὶ τῶν sum
eram, ero, π. χ. amatus fui ἀντὶ τοῦ amatus sum, amatus fueram ἀντὶ
τοῦ amatus eram, amatus fuero ἀντὶ τοῦ amatus ero. Μάλιστα δὲ διὰ
τὸν τετελεσμένον μέλλοντα προτιμᾶται ὁ μετὰ τοῦ fuero σχηματισμός.

ς) Ἡ μετοχή τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος τινῶν ῥημάτων σχηματίζεται
καὶ εἰς undus, οἷον' potiundus, faciundus, ἀντὶ τῶν potiendus faciendus.

ζ') Τὰ εἰς ἰο ῥήματα τῆς τρίτης ἀποβάλλουν τὸ ἰ ὅπου ἀκολουθεῖ ἄλλο ἰ, ὁμοίως καὶ πρὸ τοῦ ε τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς ἐνικῆς προστακτ. καὶ τοῦ παθητικοῦ ἐνεστώτος, οἷον' accipere, λαμβάνειν, ἐνεστ. accipio, accipis, accipit, accipimus, accipitis, accipiunt· παρατ. accipiebam· μέλλ. accipiam· μετοχ. accipiens· γερούνηδ. accipiendi· προστακτ. accipe (παρ. accēpi· σουπίον acceptum) παθ. ἐνεστ. accipior, accipēris, accipitur· ὑποτ. accipiaris κτλ. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἐξ ἧ·

interficio, interfēci, interfectum, interficere, φονεύω.

rapio, rapui, raptum, rapere, ἀρπάζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΑ΄.

Ἀποθετικά ῥήματα.

Ἀποθετικά ὀνομάζονται τὰ ῥήματα μὲ παθητικὸν σχηματισμὸν καὶ σημασίαν μεταβατικὴν ἢ οὐδετέραν. Ἡ χρῆσις τῶν ἀποθετικῶν συμφωνεῖ μὲ τὴν τῶν τοιούτων ῥημάτων τῆς ἀπλῆς γλώσσης, π. χ. imitor aliquem, μιμοῦμαι τινά. Ἐκτός ὅλων τῶν χρόνων τοῦ παθητικοῦ λαμβάνουν τὰ ἀποθετικά καὶ τὸ γερούνηδιον καὶ σουπίον τοῦ ἐνεργητικοῦ. Προσθέτεται δὲ εἰς τὰς μετοχὰς καὶ ἡ ἐνεργητικὴ μετοχὴ τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἡ τοῦ μέλλοντος εἰς urus, ἡ δὲ μετοχὴ εἰς andus καὶ endus λαμβάνει παθητικὴν σημασίαν. Ὅμοίως σχηματίζονται ἐκ τούτων δύο ἀπαρέμφατα τοῦ μέλλοντος μὲ ἐνεργητικὴν καὶ μὲ παθητικὴν σημασίαν.

Παραδείγματα.

Ἐνεστώς.

παραίνῳ	φοβοῦμαι	ἀκολουθῳ	κολακεῶ
hortor,	vereor,	sequor,	blandior

Παρακείμενος.

hortatus sum, veritus sum, secutus sum, blanditus sum.

ΑΠΑΕΜΦΑΤΟΝ.

Ἐνεστ.	hortari,	verēri,	sequi,	plandiri
Παρ.	hortatum—	veritum—	secutum—	blanditum
Μλ. ἐνργ.	hortaturum—	veriturum—	secuturum—	blanditurum esse.
Μλ. παθ.	hortandum—	verendum—	sequendum—	blandiendum esse.

ΓΕΡΟΥΝΔΙΟΝ.

hortandi,	verendi,	sequendi,	plandiendi.
-----------	----------	-----------	-------------

ΣΟΥΠΙΟΝ.

hortatum,	veritum,	secutum	blanditum
hortatu,	veritu,	secutu,	blanditu

ΜΕΤΟΧΗ.

Ἐνεστ.	hortans,	verens,	sequens,	blandiens·
Παρ.	hortatus,	veritus,	secutus,	blanditus·

ΜΛ; ἐργ.	hortaturus,	veriturus,	secuturus,	blanditurus.
ΜΛ. παθ.	hortandus,	verendus,	sequendus,	blandiendus.

ΚΕΦΑΛ. ΚΒ'.

Κατάλογος τῶν κατὰ παρακείμενον καὶ συνηνον ἄνωμάλων ἑχημάτων.

I. ΠΡΩΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ.

crepo, crepui, crepĭtum, crepare ἤχῳ. Ὡσαύτως discĕro, διαφίρω:
cubo, cubui, cubĭtum, κοίτομαι. Ὡσαύτως accūbo, κατακλινόμαι ἐπὶ
δείπνῳ.

do, dēdi, dātum, dāre, δίδω. Ὡσαύτως τὰ μετὰ δυσυλλάβων προθέσεων
σύνθετα, οἷον circumdo, circumdēdi, circumdātum, circum-
dāre, περικυκλώνω venundo, πωλῶ. Τὰ δὲ μετὰ μονοσυλ-
λάβων σύνθετα εἶναι τῆς τρίτης συζυγίας, οἷον addo addidi,
addĭtum, addĕre, προσθέτω, ὁμοίως condo, κτίζω, reddo,
ἀποδίδω.

domo, domui, domĭtum, δαμάζω perđemo, καταδαμάζω.

frico, frieui, frĭctum, (catum), τρίβω.

juvo, juvi, jutum (juvatum) βοηθῶ. Ὡσαύτως adjuvo.

lavo, lavi, lautum, (lotum, lavatum), λούω.

mico, micui, πάλλομαι, στίλβω. Τὸ dimico, μάχομαι εἶναι ἑμαλόν.

plico, plicui (avi), plicĭtum (atum), πτύσσω, διπλώνω. Ὡσαύτως ex-
plico, cui (cavi), citum, ἀναπτύσσω, ἐξηγῶ.

seco, secui, sectum, κόπτω dissĕco, διατέμνω.

sono, sonui, sonĭtum, ἤχῳ consōno, συμφωνῶ.

sto, stēti, stātum, stare, ἵσταμαι. Ὁμοίως τὰ μετὰ δυσυλλάβων σύνθετα:
antesto, antestēti, antestatum, antestare, ὑπερέχω. Τὰ δὲ με-
τὰ μονοσυλλάβων σύνθετα ἔχουν stiti εἰς τὸν παρακείμενον,
οἷον consto, censtīti, eonstatum, συνίσταμαι. Τὸ δὲ praesto,
παρέχω, ἔχει praestiti, praestĭtum.

ΚΕΦΑΛ. ΚΣΤ'.

II. ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΥΖΥΓΙΑ.

algeo, alsĭ, algere, εἶμαι ψυχρός.

ardeo, arsi, arsum, καίω.

augeo, auxi, auctum, αὐξάνω.

caveo, cavi. cautum, φυλάττεσθαι, εὐλαβεῖσθαι. Ὡστύτως, praecaveo,
προφυλάττομαι.

censeo, censui, censum, νομίζω, recenseo, ἐξετάζω ἐπικρινῶ.

cicio, civi, citum, ciere, καὶ κατὰ τὴν τετάρτην cio, civi, citum, ciere,
κινῶ Ὡσαύτως excicio, excivi, excitum, exciare καὶ excio.

- excivi, excitum, excire, ἀνακινῶ, ἐκκαλῶ. Τὸ μὲν excitus σημαίνει ἀνακινήθει, τὸ δὲ excitus, ἐκκληθείς.
- deleo, delēvi, pelatum, ἐξάλειψω, ἀφανίζω.
- doceo, docui, doctum, διδάσκω. Ὡσαύτως· edōceo.
- fateor, fassus sum, fateri, ὁμολογῶ· ὁμοίως· confiteor, confessus sum; confiteri. ὁμολογῶ· profiteor, ἐπαγγέλλομαι.
- faveo, favi, fautum, εὐνοῶ.
- ferveo, fervi (ferbui), πυρῶνά βράζω.
- fleo, flevi, fletum, κλαίω.
- foveo, fovi, fotum, θάλλω.
- frigeo, frixi, frigō, κρυώνω.
- fulgeo, fulsi, ἀστράπτω.
- haereo, haesi, haesum, κολλῶμαι. Ὡσαύτως· cohaereo, συνάπτομαι.
- indulgeo, indulsi, indultum, συγχωρῶ, παρορῶ.
- jubeo, jussi, fustum, διατάττω.
- luceo, luxi, φέγγω.
- lugeo, lūxi, πενθῶ, λυποῦμαι.
- manco, mansi, mansum, μένω. Ὡσαύτως· remāneo, μένω ὀπίσω.
- misceo, miscui, mixtum (mistum), μιγνῶ, ἀνακατόνω.
- misereor, miser̄tus (misertus) sum, εὐσπλαχνίζομαι.
- mordeo, momordi, morsum, δάκνω.
- moveo, movi, motum, κινῶ. Ὡσαύτως· admōneo, ἀδηῶνι, admōtum; προσάγω.
- mulceo, mulsī, mulsnm, θέλω.
- neo, nevi, netum, κλώθω, γνέθω.
- oleo, ἄχρηστον. Ἐκ τούτου· adolesco, adolevi, adultum, μεираκιζομαι; αὐξάνω· aboleo (abolesco), abolevi, abolitum, ἀκυρῶ, ἀναιρῶ· obsoleo(esco), evi, etum, ἔξολεο(esco), evi, etum, παλαιουῦμαι.
- paveo, pavi, φοβοῦμαι, τρέμω.
- pendeo, pependi, pensum, κρέμαμαι.
- pleo, ἄχρηστον. Ἐκ τούτου· compleo, complevi, completum, ἀναπληρώνω; impleo, expleo, γεμίζω.
- prandeo, prandi, pransum, ἀριστῶ γευματίζω, (pransus. ἐνεργητ. γευτ ματίσας).
- reor, ratus sum, reri, νομίζω, ἐγκρίνω.
- rideo, risi, risum, γελῶ. Ὡσαύτως· derīdeo, derīsi, derīsum, καταγελῶ;
- sedeo, sedi, sessum, κάθημαι. Ὁμοίως· obsideo, obsēdi, obsessum, πολιορκῶ.
- spondeo, spondi sponsum, ὑπόσχομαι. Ὁμοίως· respondeo, respondi, responsum, ἀποκρίνομαι.
- strideo, stridi, συρίττω, τρύζω.
- suadeo, suasi, suatum, συμβουλεύω· persuādeo, καταπειθῶ.

teneo, tenui, intum, κρατῶ κατέχω· Ὀμοίως· abstineo, abstinui, abstentum, abstinere, ἀπέχω· contineo, περιέχω· attineo, pertinneo, ἀνήκω.

tergeo, tersi, tersum, σμήχω σπογγίζω.

tondeo, totondi, tonsum, κουρέω· Ὀμοίως· detondeo, detondi, detonsum, ἀποκείρω.

torqueo, torsi, tortum, στρεβλώνω.

torreo, torruī, tostum, φρύγω, ξηραίνω.

turgeo, tursi, ὀγκοῦμαι φουσκόνομαι.

urgeo, ursi, ἐπίκειμαι, βιάζω.

video, vidi, vīsum. βλέπω, Ὡσαύτως· invideo, φθονῶ, praevideo, προβλέπω.

voneo, novi, votum, εὐχομαι.

Οὐδετεροπαθητικά. (βλ. Κεφ. Κ'. 3 σημ.)

audeo, ausus sum, audēre, τολμῶ. Ἀντι τοῦ ausus sim κτλ. εὐρίσκειται και ausim.

gaudeo, gavisus sum, gaudere, γαίρομαι.

soleo, solitus sum, solere, συνηθίζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΖ'.

ΗΙ ΤΡΙΤΗ ΣΥΖΗΤΙΑ.

Σχηματισμός τῶν ἀρχικῶν χρόνων. Κενόνες.

α) Τὰ εἰς υο λήγοντα σχηματίζουσι τὸν μὲν παρακείμενον εἰς υι τὸ δὲ σουπίνον εἰς ūtum οἶον·

acuio, acui, acūtum, acūere, ἀκονίζω.

β) Τὰ λοιπὰ λαμβάνουσι διὰ τὸν παρακείμενον, tum διὰ τὸ σουπίνον.

Τὰ σύμφωνα c, g, h, qu, συναιροῦνται μὲν μετὰ τοῦ si εἰς x, τρέπονται δὲ πρὸ τοῦ tum εἰς c, οἶον·

duco, duxi, ductum, ducere, ὀδηγῶ.

rego, rexi, rectum, regere, διοικῶ.

traho, traxi, tractum, trahere, σύρω.

coquo, coxi, coctum, coquere, μαγειρεύω.

Τὸ b πρὸ τοῦ si καὶ tum τρέπεται εἰς p, οἶον·

scribo, scripsi, scriptum, scribere, γράφω.

Τὰ εἰς do σχηματίζονται εἰς si, sum, ὅταν προηγήται φωνήεν, οἶον·

claudio, clausi, clausum, claudere, κλείω.

Τὰ εἰς udo σχηματίζονται εἰς ndi, nsum, οἶον·

accendo, accendi, accensum, accendere, ἀνάπτω.

Τὰ εἰς mo λαμβάνουσι msi, mtum ἢ εὐφωνίας χάριν mpsi, mptum, οἶον·

sumo, sumsī ἢ sumpsī, sumtum ἢ sumptum, sumere, λαμβάνω.

γ) Ῥήματά τινα τῆς τρίτης, καθὼς καὶ ὀλίγα τῆς πρώτης καὶ δευτέρας, λαμβάνουσι διπλασιασμὸν εἰς τὸν παρακείμενον καὶ φυλάττουσι αὐ-

τὸν εἰς τοὺς ἐκ τοῦ παρακειμένου παραγωγούς χρόνους, οἶον· cado—ceci-
di, ceciderim, cecideram, cecidisset, cecidero, cecidisse.

δ') Ἐπειδὴ δὲ τὰ περισσότερα ῥήματα τῆς τρίτης συζυγίας διαφέρου
τῶν ἄνω κανόνων, ἀναφέρονται ἐδῶ καὶ τὰ εὐχρηστα ὁμαλὰ κατ' ἀλφάβητον.
accendo, accendi, accensum, ἀνάπτω. Ὡσαύτως· incendio, succendo.
accerso, ἢ arcesso, ἰνί, ἴτῳ, μεταπέμπομαι.

acuō, acui, acūtum, ἀκονίζω.

adipiscor, adeptus sum, adipisci, ἐπιτυγχάνω.

ago, egi, actum, ἄγω, πράττω. Ὁμοίως· abigo, abēgi, abactum, ἀπε-
λαύνω· subigo, ὑποτάσσω· cogo (ἐκ τοῦ coigo), coēgi, coac-
tum, cogere, συναίγω, ἀναγκάζω,

alo, alui, altum (alitur), τρέφω.

ango, anxi, ἄγχω.

arguo, argui, argutum, ἐλέγχω.

bibo, bibi, bibitum, πίνω. Ὁμοίως· imbībo.

cado, cecidi, casum, πίπτω. Ὁμοίως· occido, occīdi, occisum, occidere,
θύω. Χωρὶς σουπίνου· concido, συμπίπτω· incido, ἐμπίπτω·
accidit, συμβαίνει.

caedo, cecīdi, caesum, κόπτω. Ὁμοίως· concido, concīdi, concisum,
συγκόπτω· occido, φονεύω.

cano, cecīni, cantum, ἄδω, τραγουδῶ. Τὸ δὲ succino, ἔχει succinui, suc-
centum, συμφωνῶ.

capesso, capessivi, capessitum, ἐπιχειρῶ.

capio, cepi, captum, λαμβάνω, παίρνω. Ὁμοίως· accipio, accēpi, accē-
ptum, λαμβάνω· recipio, excipio, suscipio, δέχομαι.

carpo, rpsi, rptum, δρέπω· decerpo, ἀποδρέπω.

cedo, cessi, cessum, ὑποχωρῶ· accēdo, πλησιάζω· abscēdo, ἀναχωρῶ·
succedo, διαδέχομαι.

cello, ἄχρηστον· excello, excellui, excelsum, ἐξέχω. Τὸ δὲ percello, κα-
ταπλήττω, percūli, perculsum.

cerno, crevi, cretum, διακρίνω· decerno, ἀποφαρίζω,

cingo, cinxi, cinctum, ζώνω.

slaudo, si, sum, κλείω. Ὁμοίως· exclūdo, exclūsi, sum, ἀποκλείω.

colo, colui, sultum, γεωργῶ, περιποιῶμαι· ὡσαύτως· incolō, καταικῶ·
compeseo, compescui, κατακρατῶ.

como, compsi, comptum, κοσμῶ.

congruo, congrui, συμφωνῶ.

consūlo, consului, consultum, συμβουλεύω, συμβουλεύομαι.

coquo, coxi, coctum, μαγειρεύω.

cresco, crevi, cretum, αὐξάνω.

credo, credīdi, creditum, πιστεύω.

cudo, cudi, cusum, σφυρηλατῶ.

curio, īvi, ītum, ἔρε, ἐπιθυμῶ.

curro, cucurri, cursum, τρέχω· accuro, accurri, και accucurri, προστρέχω· ὡσαύτως· concurro.

defendo, defendi, defensum, ἀμύνω, ὑπερασπιζώ.

dego, degi, διατρέβω.

demo, dempsi, demptum, ἀφαιρῶ.

depo, depōi, pepsitum, δέψω. ζυμώνω.

dico, dixi. dictum, λέγω· interdico, ἀπαγορεύω.

disco, didīci, μαθηθῶ.

divīdo, divīsi, divisum, διαίρω.

(do), βλ. Κεφ. ΚΒ'.

duco, duxi, ductum, ὀδηγῶ· indūco, εἰσάγω.

emo, emi, emptum, ἀγοράζω. 'Ομοίως· adēmo, adēmi, ademptum, ἀφαιρῶ.

(edo), βλέπω, Κεφ. Δ'.

expergiscor, experrectus sum, ἀνεγείρομαι, ἐξυπνῶ.

facesso, facessivi, facessitum, κάμνω, παρέχω.

facio, fēci, factum, ποιῶ. Ὡς παθητικὸν χρησιμεύει τὸ fio, factus sum, fieri. Ὁμοίως κλίνονται τὰ μετὰ ῥημάτων σύνθετα, οἷον. patefacio, patefēci, patefactum, ἀνοίγω, παθητ. patefio, patefactus sum, patefieri· labefacio, διασειώ. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα κλίνονται· perficio, perfēci, perfectum, παθ. perficior, ἐκτελῶ. interficio, φονεύω. Τὰ μετ' ὀνομάτων εἶναι τῆς I, οἷον· aedifico, aedificavi, οἰκοδομῶ. Ἄντι τοῦ fecerim, fecero, ἔλεγον οἱ παλαιότεροι faxim, faxo.

fallo, fefelli, falsum, ἀπατῶ.

fero, tuli, latum, ferre, φέρω. Οὕτως· affero, attūli, allātum, affere, προσφέρω. βλ. Κεφ. ΔΔ'.

fīdo, fīsus sum, fipere, ἐμπιστεύομαι. Τοῦτο εἶναι τὸ μόνον οὐδέτερο παθητικὸν τῆς τρίτης συζυγίας.

figo, fixi, fixum, πηγνύω, κολλῶ. Οὕτως affigo, προσκολλῶ.

findo, fidi, fissum, σχίζω. Ὡσαύτως· diffindo, diffīdi, διασχίζω.

fingo, finxi, fictum, πλάττω.

flecto, flexi, flexum, κάμπτω.

fligo, σπάνιον. confīgo, confixi, confictum, μάχομαι.

fluo, fluxi, fluxum, ῥέω.

fodio, fodi, fossum, σκάπτω· effodio, effōdi, effossum, ἀνασκάπτω.

frango, fregi, fractum, διακλῶ, τσακκίζω· confringo, confrēgi, confractum, συντρέβω.

fremo, fremui, fremitum, μορμυρίζω, γογγύζω.

frendo, frendi, fressum (fresum), τρίζω.

frigo, frixi, frietum (frixum), φρύγω, ψήνω.

fruor, fructus (fruitus) sum, frui, ἀπολαύω.

- fugio, fugi, fugitum, φεύγω· effugio, effūgi, effugitum, ἀποφεύγω.
 fundo, fudi, fusum, χύνω· profundo, profūdi, profusum, ἀσπυτεύομαι.
 fungor, functus sum, ἐπιτελώ.
 furo, furere, μαινόμεαι.
 gemo, gemui, gemitum, στενάζω.
 gero gessi, gestum, φορῶ. πράττω. congēro, συνάγω.
 gigno, genui, genitum, γεννῶ.
 glisco, gliscere, ἐκτείνεσθαι.
 glubo, psi, ptum, φλοῦζω, ξεφλουδίζω.
 gradior, gressus sum, βαίνω· egredior, egressus sum, egrēdi, ἐξέρχομαι.
 hisco, hiscere, χάσκω,
 ico, ici, ictum, πλήττω.
 imbuo, ui, ūtum, βρέχω πληρῶ.
 incesso, incessivi, προσβάλλω, ἐφορμῶ.
 induo, ui, utum, ἐνδύω.
 iacio, jeci, jactum, ῥίπτω. Ὀμοίως· abjicio, abjēci, abjectum, ἀποβάλλω,
 ἀπορῥίπτω· adjicio, προσθέτω· trajicio, περνώ.
 jungo, junxi, junctum, ζευγνύω· conjungo, ἐνώνω· sejungo, χωρίζω.
 invehor, invectus sum, invehī, ἐπιπλήττω.
 irascor, (ratus sum), irasci, θυμόνωμαι.
 labor, bapsus sum, πίπτω· γλυστρῶ· collābor, collapsus sum, -collābi,
 κρημνίζομαι.
 iacesso, ivi, itum παροξύνω, ἐρεθίζω.
 laedo, laesi, laesum, βλάπτω. Ὀμοίως· elido, elisi, elisum, ἐκθλίβω.
 lambo, lambi, λείγω, γλείφω.
 lego, legi, ectum, ἀναγινώσκω· collīgo, cellēgi, collectum, συλλέγω· do-
 ligo, eligo, ἐκλέγω. Τὰ δὲ intelligo, ἐνοῶ, negligo, ἀμελῶ,
 καὶ diligo, ἀγαπῶ, σχημ. τὸν παρακ. εις exi.
 lingo, linxi linctum, λείγω.
 liquo, linqui, Ὀμοίως· relinquo, reliqui, relictum, ἐγκαταλλείπω. Τὸ re-
 liquus σημαίνει ἐπίλοιπος.
 lino, levi, litum, ἀλείφω· illīno, illevi, illitum.
 loquor, locūtus εἶτε loquūtus sum, ὁμιλῶ· allōquor, προσαγορεύω.
 ludo, lusi, lusum, παίζω· illūdo, περιπαίζω.
 luo, lui, lutum, πληρόνω, ἀπολύω.
 mando, mandī, μασσῶ.
 mergo, mersi, mersum, καταβυθίζω.
 meto, messui, messum, θερίζω.
 metuo, metui, φοβοῦμαι.
 miniscor, ἄχρηστον. comminiscor, commentus sum, πλάττω.
 mingo, minxi, minctum, κατορῶ.
 miuo, ui, utum, σμικρύνω.

- mitto, misi, misum, στέλλ'· dimitto, dimisi, dimissum, ἀποπέμπω.
 molo, molui, molitum, ἀλέθω.
 morior, mortuus sum, mori, (μετοχ: μέλλ. moriturus) ἀποθνήσκω.
 mungo, münxi, münctum, ἀπομύπτω· συνηθέστερον emungo.
 nanscor, nactus sum. nancisci, ἐπιτυγχάνω.
 nascor, natus sum, γεννώμαι· renascor, renätus sum, ἀναγεννώμαι.
 necto, nexi, (nexui) nexum, πλέκω.
 nitor, nisus (nixus) sum, στηρίζουμαι· adnitor, πασχίζω.
 nosco, novi, nōtum αρχίζω· νά γνωρίζω. Οὕτως· ignosco, συγχωρῶ. Τὸ
 δὲ cognosco· cognitum.
 nubo, nupsi, nuptum, ὑπανδρεύουμαι· obnūbo, περικαλύπτω.
 nuo, ἄχρηστον· abnuo, ui, utum, ἀπονεύω, ἀνοῦμαι· annuo, κατανεύω.
 obliviscor, oblitus sum, λησιμονῶ.
 occūlo, occului, occultum, κρύπτω.
 offendo, offendi, offensum, προσκρούω, ἐπηρεάζω.
 pariscor, pactus, sum, συμφωνῶ.
 pando, pandi, passum, ἐκτείνω.
 pango, panxi, panctum, καὶ pepigi, pactum, πηγνύω. Τὰ σύνθετα δια-
 φέρουν· compingo, pēgi, pactum.
 parco, peperci, parcitum, καὶ parsi, parsum, φείδομαι.
 pario, pepēri, partum, γεννῶ, τίκτω.
 pasco, pavi, pastum, βόσκω.
 patior, passus sum, πάσχω. Ὁμοίως· perpetior, perpersus sum, perpēti,
 ὑποσέρω.
 pecto, pexi, pectum κτενίζω.
 pello, pepūli, pulsum, ἀποδιώκω· appello, appuli, appulsum, προσορμίζω· expello, ἐξωθῶ.
 pendo, pependi, pensum, ζυγίζω· expendo, expendi, expensum, ἐξοδεύω.
 peto, petivi (petii), detitum, ζητῶ.
 pinso, pinsui, pinsitum, (pinsi, pistum), συντριβῶ, στουμπίζω.
 pingo, pinxi, pictum, ζωγραφῶ.
 plango, planxi, planctum, θρηνῶ.
 plaudo, plausi, plausum, κροτῶ.
 plecto, ἄχρηστον· amplector, amplexus sum, ἐναγκαλιζομαι, ἀγκαλιάζω·
 Ὁμοίως· complector.
 pluo, plui, συνήθως, pluit, βρέχει.
 pono, posui, positum, θέτω· antepōno, προτιμῶ· compono, συνθέτω.
 posco, peposci, ζητῶ, ὠσαύτως· exposco, expoposci.
 prehendo, ἢ prendo, prehendi, prehensum, λαμβάνω, πιάνω.
 premo, pressi, pressum, πιέζω· comprimo, essi, essum, συνθλίβω· de-
 primo, καταπαύω.
 proficiscor, profectus sum, πορεύομαι.

promō, prompsi, promptum, ἐβγάζω, προφέρω· deprōmo ὁμοίως.
psallo, psalli, ψάλλω.

pungo, pupugi, punctum, στιζώ· τὰ σύνθετα· intempungo, διαστιζώ·
interpunxi.

quæro, quæsi, quæsītum, ζητώ· conquīro, conquisi, conquistum,
ἀναζητώ.

quatio, quassi, quassum, σείω· coneutio, cussi, cussum, τινάσσω.

queror, questus sum, παραπονοῦμαι, ὁμοίως· conquēror.

quiesco, quievi, quietum, ἡσυχάζω· conquiesco, ἀναπαύομαι.

rado, rasi, rasum, ξύω· abrādo, abrāsi, abrāsum, ἀποξύω.

rapio, rapui, raptum, ἀρπάζω· arripio, arripui, arreptum, κἀταλαμβά-
νω· eripio, ἀφαρπάζω.

rego, rexi, rectum, διοικῶ, ὀρθώνω· corrigo, correxi, correctum, διορ-
θώνω· dirigo, διευθύνω· pergo (ἐκ τοῦ perrigo), perrexi per-
rectum, ἐξακολουθῶ· surgo, surrexi, ctum, ἐξανίσταμαι.

repro, psi, ptum, ἐρπύζω· adrepro, προσέρπω.

rodo, rosi, rosum, περιτρώγω· abrodo, ōsi, ōsum, ἀποτρώγω.

rumpo, rupi, ruptum, ῥηγνύω, τσακίζω· corrumpo, corrūpi, corruptum,
διαφθείρω.

ruo, rui, ruitum, πίπτω, κρημνίζομαι. Τὰ δὲ σύνθετα diruo, ui, ūtum,
κατασκάπτω.

sapio, sapui, σωφρονῶ· desipio, παραφρονῶ, μαίνομαι.

scabo, scabi, ξύω.

scando, scandi, scansum, ἐμβαίνω· adscendo, endi, ensum, ἀναβαίνω·
descendo, καταβαίνω.

scalpo, psi, ptum, ἀποξέω, γλύφω.

scindo, scidi, scissum, σχίζω· concindo, conscīdi, conscisum, διασχιζώ.

scribo, psi, ptum, γράφω· describo, περιγράφω.

sculpo, psi, ptum, γλύφω.

sequor, secūtus καὶ sequutus sum, ἀκολουθῶ· exsequor, exsecūtus sum,
exsedui, ἐκτελῶ· adsequor, ἐπιτυγχάνω.

sero, sevi, satum, σπεύρω· ὁμοίως· consēro, consēvi, consētum.

sero (serui, sertum) ἀρραδιάζω· ὁμοίως· consēro, censerui, consertum,
συμπλέκω· desēro, ἐγκαταλείπω· ὅθεν· desertus, ἔρημος.

sido, sidi, καθίζω. Τὰ δὲ σύνθετα· consīdo, consēdi, consessum.

siuo, sivi, situm, συγχωρῶ· desīno, desii, desītum, παύομαι.

sisto, stiti, καὶ steti, statum, ἴστημι, βραδύνω. Τὰ σύνθετα· consisto,
constiti, constitum, ἐπέγω, σταματῶ.

solyo, solvi, solūtum, λύω· absolvo, ἀπολύω.

spargo, sparsi, sparsum, σκορπίζω· dispergo, ersi, ersum, διασκορπίζω.

specio, ἀχρηστον· conspicio, conspexi, conspectum, βλέπω, παρατηρῶ.

sperno, spreui, spretum, ἀπόποιούμαι, περιφρονῶ.

- spuo, spui, sputum, πτύω.
 statuo, ui, utum, κατασταίνω· destituo, ἐγκαταλείπω.
 sterno, stravi, stratum, στρώνω· consterno, καταστρώνω.
 sternuo, sternui, sternutum, πταρνίζομαι.
 stinguo, σπάνιον· exstinguo, nxi, nctum, σβύνω.
 strepo, strepui, strepitum, ἀποτελῶ κτύπον, θορυβῶ.
 sterto, stertui ἢ sterti, ῥέγγω, ῥογγαλίζω.
 strido, stridi, τρίζω, ψιθυρίζω.
 stringo, nxi, ictum, σφίγγω· constringo, συσφίγγω.
 strue, struxi, structum, συνάπτω, κτίζω· construo, κατὰσκευάζω.
 suesco, suevi, suetum, συνηθίζω τινά· consuesco, συνηθίζω.
 sugo, suxi, suctum, μύζω, βυζάνω.
 sumo, sumpsi, sumptum, λαμβάνω· consūmo, δαπανῶ.
 suo, sūi, sutum, ῥάπτω.
 tango, tetīgi, tactum, ἄπτομαι· attingo, attīgi, attactum, ἐφάπτομαι.
 tego, texi, tectum, σκεπάζω· contēgo, κατασκεπάζω.
 temno, συνηθέστερον· contemno, mpsi, mptum, καταφρονῶ.
 tendo, tetendi, tensum ἢ tentum, τευτώνω· extendo, extendi, tum καὶ
 sum, ἐκτείνω.
 tergo, tersi, tersum, σμήχω, σπογγίζω.
 terro, trivi, tritum, τρίβω· contēro, contrivi, contritum, συντριβῶ.
 texo, texui, textum, ύφαίνω.
 tingo, (tinguo), tinxi, tinctum, βάπτω.
 traho, traxi, tractum, τραβῶ, σύρω· contraho, συναίρω.
 tremo, tremui, τρέμω.
 tollo, sustūli, sublātum, tollere, ἀναιρῶ, φονεύω.
 tribuo, ui, utum, δίδω, νέμω· contribuo, συνεισφέρω.
 trudo, trusi, trusum, ώθῶ, σπρώχνω· extrūdo, extrūsi, sum, ἐξώθῶ.
 tundo, tutūdi, tunsum ἢ tusum, κτυπῶ, ώθῶ· contundo, εόντūdi, con-
 tūsum.
 ulciscor, ultus sum, τιμωρῶ, ἐκδικουμαι.
 ungo, (ungun) unxi, unctum, ἀλείφω.
 uro, ussi, ustum, καίω· combūro, κατακαίω.
 utor, usus sum, μεταχειρίζομαι· abūtor, καταχρῶμαι.
 vado, σπάνιον, ύπάγω· in vādo, vāsi, vāsum, προσβάλλω.
 veho, vexi, vectum, όχῶ· inveho, είσχομίζω.
 vello, velli (vulsi), vulsum, τίλλω, διασπῶ· divello, χωρίζω.
 vergo, vergere, κλίνω, ῥέπω.
 verro, verri, versum, σαρώνω.
 verto, ti, sum, στρέφω· animadverto (ἐκ τοῦ animum adverto), προσέχω.
 verscor, vesci, τρέφομαι.
 vinco, vici, vietum, νικῶ.

viso, visi. ἐπισκέπτομαι.

vivo, vixi, victum, ζῶ.

volvo, volvi, volūtum, κυλινδῶ· evolvo, ἀνελίττω ἀνοίγω.

vomo, vomui, vomitum, ἐμῶ, ξερνῶ.

Ἐναρκτικά ῥήματα.

Τὰ ἐναρκτικά ῥήματα (inchoativa), ὅσα παράγονται ἀπὸ ἄλλα ῥήματα, φυλάττουν τὸν παρακείμενον, ἐνίοτε καὶ τὸ σουπίνον τοῦ ῥιζικοῦ ῥήματος, π. χ.

πρωτοτ. valeo, vallui, valitum, valere, ὑγιαίνω.

ἐναρκτ. convalesco, convalui, convalitum, convalescere, ἀναλαμβάνω.

πρωτοτ. vivo, vixi, victum, vivere, ζῶ.

ἐναρκτ. revivisco, revixi, revictum, reviviscere, ἀναζῶ.

πρωτοτ. taceo, tacui, tacitum, tacere, σιωπῶ.

ἐναρκτ. conticesco, conticui, conticescere, γίνομαι σιωπηλός.

Τὰ ἐξ ὀνομάτων παράγωγα ἐναρκτικά ἢ δὲν ἔχουν παρακείμενον, ἢ σχηματίζουν αὐτὸν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς β'. συζυγίας, οἷον ἐκ τοῦ maturus, ὠριμος.

ἐναρκτ. maturesco, maturui, maturescere, ὠριμάζω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΗ'.

III ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ.

amicio, amictum (χωρὶς παρακ.), ἐνδύω.

aperio, aperui, apertum, ἀνοίγω, ὁμοίως· operio, σκεπάζω. Τὰ λοιπὰ σχηματίζουν παρακ. p̄eri, οἷον reperio, rep̄eri, repertum, εὐρίσκω,

experior, expertus sum, δοκιμάζω.

farcio, farsui, fartum, γεμίζω, παχύνω.

fulcio, fulsi, fultum, στηρίζω.

haurio, hausui, haustum, ἀντλῶ.

metior, mensus sum, μετρῶ.

ordior, orsus sum, ἀρχίζω.

orior, ortus sum, γίνομαι, ἀνατέλλω. Ὁ ἐνεστ. κατὰ τὴν γ'. oritur. μετοχ. ἐνεργ. μέλλ. oriturus. (oriundus, γενεαλογοῦμενος).

raucio, rausui, rausum, βραγχῶ, βραχνιάζω.

salio, salui (salii). saltum, πηδῶ. Τὰ σύνθετα δὲν ἔχουν σουπίνον, οἷον desilio, desilui, desilire, καταπηδῶ.

sancio, sancui, sanctum (sancitum) κυρῶ, διατάττω.

sarcio, sarsui, sartum, ἐπισκευάζω.

sentio, sensi, sensum, αἰσθάνομαι, νομίζω, ὁμοίως· eonsentio, συμφωνῶ,

sepelio, sepelivi, sepultum, θάπτω.

sepio, seqsi, seqtum, περιφράττω.

venio, veni, ventum, ἔρχομαι, ὁμοίως· invenio, invenni, inventum, εὐρίσκω,

vincio, vinxi, vinctum, δένω.

ΚΕΦΑΛ. ΚΘ'.

Ἀνώμαλα ῥήματα.

Ἄνωμαλα ῥήματα ὀνομαζονται κατ' ἐξοχὴν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἐκτὸς τῶν ἀρχικῶν χρόνων λαμβάνουν καὶ ἄλλους ἀνωμάλους σχηματισμούς.

possum, δύναμαι.

Τὸ possum (pot-es) εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ potis (δυνατός) καὶ sum.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ἐνεστώς.

Ἐν. possum, potes, potest

Πλ. possumus, potestis, possunt.

possim, possis, possit,
possimus, possitis, possint.

Παρατακτικός.

Ἐν. potēram, poteras, poterat,

Πλ. poterāmus, poteratis, poterant.

possem, posses, posset,
possēmus, possetis, possent.

Μέλλον.

Ἐν. potēro, poteris, poterit

Πλ. poterimus, poteritis, poterunt,

Παρακείμενος.

Ἐν. potui, potuisti, potuit,

Πλ. potuimus, potuistis, potuerunt.

potuerim, potueris, potuerit
potuerimus, potueritis, potuerint;

Ἰπερσυντελικός.

potueram κ. τ. λ.

Μέλλον τετελεσμένος

potuero, κ. τ. λ.

potuissem κ. τ. λ.

Ἀπαρέμφατα.

ἐνεστ. posse, παρακ. potuisse.

Σημείωσις. Ἡ μετοχὴ potens, δυνατός, ἔχει σημασίαν ἐπιθέτου.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

edo, τρώγω.

Τὸ edo, edi, esum, edere κλίνετε κατὰ τὴν γ': συζυγίαν, λαμβάνει δὲ εἰς τοὺς ἐφεξῆς χρόνους δύο σχηματισμούς, τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ es ἀρχίζοντας τύπους τοῦ sum.

Ἐνεστ. Ὀριστικῆς.

Ἐν: edo, edis, edit

es est

Πλ. edimus, editis, edunt

— estis

Προστακτικῆς.

Ἐν. ede, edito, edito

es, esto, esto

Πλ. edite, editote, edunto

este, estote

Παρατ. Ἰποτακτικῆς.

ederem, ederes, ederet

essem, esses, esset

ederemus, ederetis, ederent

essemus, essetis, essent

Ἀπαρέμφατα,

edēre καὶ esse

Παθητικόν.

Ἐνεστ. ὀριστικῆς.

3. πρ. editur καὶ estu.

Ὄττω κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα, οἷον comēdo, comēdi, comēsum, co-

ΚΕΦΑΛ. ΔΑ'.

fero φέρω.

Τοῦτο τὸ ῥῆμα συνίσταται ἐκ τριῶν ἑλλειπτικῶν ῥημάτων καὶ κλίνεται εἰς τὰ λοιπὰ ὁμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην συζυγίαν· fero, tuli, latum, ferre, πλὴν ὅτι εἰς τινὰς χρόνους γίνεται συγκοπὴ τοῦ βραχέος e καὶ i κατὰ τὰ ἑρξίης.

Ἐνεργητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. fero, fers, fert
Πλ. ferimus, fertis, ferunt.

feram, feras, ferat
feramus, feratis, ferant.

Παρατακτικός.

Ἐν. ferebam, as, at
Πλ. ferebamus, atis, ant

ferrem, ferres, ferret
ferrēmus, ferretis, ferrent

Μέλλων.

feram, feres κ. τ. λ'

(laturus sim)

Παρακείμενος.

tuli, tulisti κ. τ. λ.

tulerim, is κ. τ. λ;

Ἰπερσυντελικός.

tuleram, as κ. τ. λ.

tulisse, es κ. τ. λ;

Μέλλ. τετελεσμ.

tulero, is, κ. τ. λ;

Προστακτική.

Ἀπαρίμματα.

Ἐν. 2. πρ. fer, fertō

3. πρ. fertō

Πλ. 2. πρ. ferte, fertote

3. πρ. ferunto

Μετοχή.

Ἐνεστ. ferens, entis

Μέλλ. laturus, a, um

ferre
tulisse

laturum, am, um, esse

Γερούνδιον.

ferendi, do, dum, do

Σουπῖνον.

latum

Ὡσαύτως κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα.

aufero, abstuli, ablātum, auferre, ἀφαιρῶ.

affero, attuli, allātum, afferre, προσφέρω.

confero, contuli, collatum, conferre, συνάγω.

differo, distuli, dilatum, differre, διαφέρω.

effero, extuli, elatum, efferre, ἐκφέρω.

infero, intuli, illatum, inferre, εἰσφέρω.

suffero, sufferre, ὑποφέρω.

Σημείωσις. Ὁ παρακείμενος καὶ τὸ σουπῖνον τοῦ sufferre χρησιμεύουν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ tollo, sustul, sublatum, tollere, ἀναίρω.

Παθητικόν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. feror, ferris, fertur,
Πλ. ferimur, ferimini, feruntur.

ferar, feraris, feratur
feramur, feramini, ferantur.

Παρατατικός.

Ἐν. ferebar, baris, batur | ferrer, ferrēris, ferretur
 Πλ. ferebamur, bamini, bantur. | ferremur, ferremini, ferrentur.

Μέλλων.

ferar, ferēris κ. τ. λ. (ferendus, sim κ. τ. λς

Παρακείμενος.

latus sum κ. τ. λ. | latus sim κ. τ. λ.

Ἰππορουντατικός.

latus eram κ. τ. λ. | latus essem κ. τ. λ.

Μέλλ. Τεταλεσμ.

latus era κ. τ. λ.

Προστατικός.

Μετοχή.

Ἐν. 2. πρ. ferre, fertor

3. πρ. fertor,

Πλ. 2. πρ. ferimini, feriminor

3. πρ. feruntor

Απαρέμματα.

Ἐνεστ. ferri

Παρακ. latum, am, um, esse

Μέλλ. latum iri

Παρακ. latus, a, um

Μέλλ. ferendus, a, um

Σουπίνον.

latu

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ παθητικά· afferor, allātus sum, afferri, προ-
 σφέρομαι· auferor, ablatus sum, auferri, ἀφαιρούμαι κ. τ. λ.

ΚΕΦΑΛ. ΔΒ'.

1. volo, volui, velle, θέλω.

2. nolo, nolui, nolle, δὲν θέλω.

3. malo, malui, malle, προτιμῶ.

Τὸ μὲν nolo εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ non καὶ velle, τὸ δὲ malo ἐκ τοῦ
 magis (μᾶλλον) καὶ velle.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. volo,	nolo,	malo,
vis,	non vis,	mauis,
vult,	non vult,	mauult,
Πλ. volūmus,	nolūmus,	malūmus,
vultis	non vultis,	mauultis,
volunt	nolunt.	malunt.

Παρατατικός.

volebam κτλ. | nolebam κτλ. | malebam κτλ.

Μέλλων.

Ἐν. velam, es, et	nollam, es, et,	malam, es, et,
Πλ. volēmus, etis, ent	nolēmus, etis, ent.	malēmus, etis, ent

Παρακείμενος.

volui κτλ. | nolui κτλ. | malui κτλ.

	Ἵπερσυντελικός.	
volueram κτλ.	nolueram κτλ.	malueram κτλ;
	Μέλλων τετελεσμένος.	
voluero κτλ.	noluoero κτλ.	maluero κτλ;
	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	
	Ἐνεστώς.	
Ἐν. velim,	nolim,	malim,
velis,	nolis,	malis,
velit,	nolit,	malit,
Πλ. velīmus,	nolīmus,	ma īmus,
velītis,	nolītis,	malītis,
velint.	nolint.	malint,
	Παρατατικός.	
Ἐν. vellem, es, et,	nollem, es, et,	malle, es, et;
Πλ. vellēmus, etis, ent.	nollēmns, etis, ent.	mallēmns, etis, ent.
	Παρακείμενος.	
voluerim κτλ.	noluerim κτλ.	maluerim κτλ;
	Ἵπερσυντελικός.	
voluissem κτλ.	noluissem κτλ.	maluissem κτλ.
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	
λείπει	Ἐν. noli, nolito, nolito	λείπει
—	Πλ. nolite, nolitote, nolunto.	—
	ΔΙΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.	

Ἐνεστ. velle,	nolle,	malle,
Παρ. voluisse.	noluisse.	maluisse.
	ΜΕΤΟΧΗ.	
volens, entis, θέλων	nolens, entis, μὴ θέλων	τὰ ἐπιλοιπα λείπουν:

ΚΕΦΑΛ. ΔΓ'.

εο, ὑπάγω.

Τὸ εο, ivi, itum, ire κλίνεται κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν καὶ διαφέρει εἰς μόνον τὸν ἐνεστώτα καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ παραγώγους χρόνους.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

	Ἐνεστώς	
Ἐν. eo, is, it,	eam, eas, eat,	
Πλ. īmus, ītis, eunt.	eamus, eatis, eant.	
	Παρατατικός.	
Ἐν. ibam, ibas, ibat,	irem, ires, iret,	
Πλ. ibamus, ibatis, ibant.	iremus, iretis, irent.	
	Μέλλων.	
Ἐν. ibo, ibis, ibit	(iturus sim)	
Πλ. ibimus, ibitis, ibunt.		

ivī, κτλ.

Παρακειμένος.

iverim κτλ.

iveram, κτλ.

Υπερσυντελικός.

ivissem, κτλ.

ivero κτλ.

Μέλλων τετελεσμένος.

Προστακτική.

Γερούνηδιον.

Έ. 2. πρ. i, ito,

eundi, eundo κτλ.

3. πρ. ito,

Σουπίνον:

Πλ. 2. πρ. ite. itote,

itum.

3. πρ. eunto.

Μετοχή.

Απαρέμφατον.

Ένεστ. iens, γεν. euntis;

Ένεστ. ire

Μέλλ. iturus, a, um.

Παρ. ivisse

Μέλλ. iturum, am, um, esse

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ σύνθετα, ἀποβάλλουν δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ν τοῦ παρακειμένου, οἷον
abeo, abii, abītum, abīre, ἀναχωρῶ.
exeo. exii, exītum, exīre ἐξέρχομαι.
redeo, redji, redītum, redīre, ἐπιστρέφω.

ΚΕΦΑΛ. ΔΔ΄.

1: queo, δύναμαι.

2. nequeo, δὲν δύναμαι.

Ταῦτα τὰ δύο ῥήματα κλίνονται κατὰ τὸ εο. Ἡ δὲ χρῆσις αὐτῶν εἶναι σπανία εἰς τοὺς πεζογράφους, ἐκτὸς τοῦ ἐνεστῶτος.

Ένεστ. ὀριστ. queo, quis, quit, quīmus, quitis, pueunt, ὑποτ. queam, queas κτλ.

Παρατ. ὀριστ. quibam κτλ. ὑποτᾶκτ. quirem κτλ.

Μέλλ. quibo κτλ.

Παρακ. quivi κτλ.

ΚΕΦΑΛ. ΔΕ΄.

fio, γίνομαι.

Τὸ fio, factus sum, fieri, θεωρεῖται ὡς παθητικὸν τοῦ facio, feci, factum, facere, κάμνω. Ὁ μὲν ἐνεστῶς καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος παράγωγοι χρόνοι κλίνονται κατὰ τὴν τετάρτην συζυγίαν, ὁ δὲ παρακειμένος καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ παράγωγοι κλίνονται ὡς παθητικοί. Ἄνωμαλα εἶναι τὸ ἀπαρέμφατον fieri καὶ ὁ παρατατικὸς τῆς ὑποτακτικῆς fierem.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ,

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Έν. fio, fis, fit,

Ένεστῶς.

fiam, fias, fiat,

Πλ. fimus, fitis, fiunt.

fiamus, fiatis, fiant.

Ἐν, fiebam, bas, bat, | Παρτατικός.
 Πλ. fiebamus κτλ. | fierem, fieres fiere,
 | fierēmus, fieretis, fierent.

fiam, fies κτλ.

Παρακείμενος.

factus sum κτλ.

factus sim κτλ.

factus eram κτλ.

Ἰπερορτυλικός.

factus essem κτλ.

factus ero ἢ fuero κτλ.

Μέλλων τετελειωμένος.

Ἀπαρέμφατος.

Ἐνεστ. fieri,
 Παράκ. factum (am, um) esse,
 Μέλλ. factum iri.

Μετοχή.

Παρ. factus, a, um
 Μέλλ. faciendus, a, um, ποιητέος

Σημ. Ἡ προστακτικὴ fi, sito κτλ: εἶναι ἄχρηστος.

ΚΕΦΑΛ. ΔΣΤ'.

Ῥήματα ἑλλειπτικά.

1. ajo, λέγω, καταρτίζω.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. ajo, ais, ait,
 Πλ. — — ajunt

Ἐνεστώς.

— ajas, ajat

— — ajant.

Παρτατικός.

Ἐν. ajebam, ajebas, ajebat,
 Πλ. ajebamus, ajebatis ajebant.

λείπει.

Παρακείμενος.

Ἐν. — — ait.

τὰ λοιπὰ λείπουν.

2. inquam, φημί.

Τὸ inquam μεταχειρίζονται παρενθετικῶς μετὰ μίαν ἢ πλείοτερας λέξεις λόγου αὐτολεξεί ἀναφερομένου.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐνεστώς.

Ἐν. inquam, inquis, inquit,
 Πλ. inquimus, inquitis, inquirunt.

— — inquis, inquit,

— — inquistis inquirant,

τῆς ὑποτακτικῆς τὰ λοιπὰ λείπουν

Παρτατικός.

Ἐν. inquebam, bas, bat,
 Πλ. inquebamus, batis, bant.

Μέλλων.

Ἐν. — inquires, inquiet. — —

Παρακείμενος.

Ἐν. inquisti, inquit.
 Πλ. — inquistis,

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. inque, inquitto.
Πλ. inquite, inquitote. —

ΚΕΦΑΛ. ΔΖ'.

1. meminī, meminisse, μέμνημαι, ἐνθυμούμαι.
2. odi, odisse, μισῶ.
3. novi, novisse, γνωρίζω.
4. cœpi, cœpisse, ἤρχισα.

Ταῦτα τὰ ῥήματα εἶναι μὲν παρακείμενοι κατὰ τὸν σχηματισμὸν, ἔχουν δὲ τὰ τρία πρῶτα σημασίαν ἐνεστώτων. Ὁμοίως λαμβάνει ὁ ὑπερσυντελικὸς σημασίαν παρατατικοῦ, ὁ τετελεσμένος Μέλλων σημασίαν ἀπλοῦ Μέλλοντος, π. χ. odi, μισῶ, oderam, ἐμίσουν, odero, θὰ μισήσω. Τὸ novi, ἐπιδέχεται καὶ συνίζησιν εἰς διαφόρους τόπους.

Παρακείμενος ἐριστικῆς.

Ἐν. meminī	odi	novi	cœpi
meministi	odisti	novisti (nosti)	cœpisti
meminit	odit	novit	cœpit
Πλ. meminimus	odimus	novimus	cœpimus
meministis	odistis	novistis (nostis)	cœpistis
meminērunt	oderunt	noverunt (norunt)	cœperunt

Ἰπερσυντελικῆς.

ἐνθυμούμην	ἐμίσουν	ἐγνώριζον	εἶχα ἀρχίσει
memineram	oderam	noveram (noram)	cœperam

Μέλλων.

θὰ ἐνθυμηθῶ	θὰ μισήσω	θὰ γνωρίσω	θὰ ἤρχισω
meminero	odero	novero (noveris)	cœpero
κτλ.	κτλ.	(noris)	λτλ.

Παρακείμενος ὑποτακτικῆς.

meminerim	oderim	noverim (norim)	cœperim
κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Ἰπερσυντελικῆς.

meminisset	odisset	novisset (novisset)	cœpisset
κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.

Ἐν. 2. πρ. me- (mento)	λείπει	λείπει	λείπει
Πλ. 2. πρ. me- (mentote)	---	---	---

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΝ.

meminisse	odisse	novisse (nosse)	cœpisse
-----------	--------	-----------------	---------

Σ η μ ε ί ω σ ι ς. Τὸ *caepi* σχηματίζει καὶ ταυτοσήμαντον παθητικὸν παρακείμενον, *caepus sum*, εὐχρηστον δὲ μόνον μετὰ παθητικῶν ἀπαρεμφάτων, π. χ. *amari caepus est*, ἤρχισε νὰ ἀγαπηθῆ. Οἱ ἐνεστῶτες, *nosco*, γινώσκω, καὶ *caepio*, ἀρχίζω ἀπρηχαιώθησαν.



ΚΕΦΑΛ. ΛΗ'.

Ῥήματα ἀπρόσωπα,

1. Ῥήματα ἀπρόσωπα (*impersonalia*) ὀνομάζονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ἐνικοῦ εἶναι εὐχρηστον, οἷον· *oportet hæc facere* δεῖ ταῦτα πράττειν· *me pœnitet facti*, μεταμέλει μοι τῆς πράξεως, μετανοῶ διὰ τὴν πράξιν. Τοιαῦτα Ῥήματα εἶναι καὶ τὰ ἐφεξῆς.

(*me*) *riget*, *riguit* (*rigitum est*), *rigere*, μὲ κακοφαινεται.

(*me*) *puget*, *puget* (*pugetum est*), ἐντρέπομαι.

(*me*) *tædet*, *tæduit*, ἄχθομαι, δυσαρεστοῦμαι.

(*me*) *miseret*, *miseruit* (*miserum ἢ miseritum est*), εὐσπλαχνίζομαι.

(*mea*) *interest*, *interfuit*, *interesse*, μὲ μέλει (διαφέρει μοι).

(*mea*) *reñfert*, *retulit*, *referre*, μὲ μέλει.

Σ η μ ε ί ω σ ι ς. Τὸ προσωπικὸν *intersum*, σημαίνει παρευρίσκομαι· τὸ δὲ *reñfero*, ἀναφέρω.

2. Τὰ ἐξῆς σχηματίζουν καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, καὶ ἐπιδέχονται ὡς ὑποκειμενον ἐνίοτε τὰς οὐδετέρας ἀντωνυμίας, οἷον· *quæ cuique libet*, ὅ,τι ἀρέσκει τὸν καθένα.

libet (*libet*), *libuit* (*libidum est*), ἀρέσκει.

licet, *licuit* (*licitum est*), ἐξέσσει, συγχωρεῖται.

deceat, προσήκει· *dedecet*, εἶναι ἀπρεπές.

liquet, εἶναι δῆλον, φανερόν.

3. Πολλὰ προσωπικὰ Ῥήματα λαμβάνονται ἐνίοτε καὶ ὡς ἀπρόσωπα, οἷον· *fit*, γίνεται, *accidit*, συμβαίνει, *me fallit*, *fugit*, μὲ λανθάνει κτλ.

4. Τὰ *pluit*, βρέχει, *grandinat*, πίπτει χάλαζα· *fulminat*, ἀστράπτει. *lucescit*, διαυγάζει, χαράζει, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ ὑπεννοουμένου *deus ἢ cœlum*, τὰ ὁποῖα καὶ προσθέτονται συχνάκις, π. χ. *pluit deus*, ὁ θεὸς βρέχει.

5. Πολλὰ οὐδέτερα Ῥήματα σχηματίζουν καὶ τρίτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ μὲ ἀπρόσωπον σημασίαν, οἷον· *itur*, ὑπάγουν, *vivitur*, ζοῦν· ζῆτις, *eurritur*, τρέχουν, *ventum est*, ἦλθον.



ΚΕΦΑΛ. ΛΘ'.

Ἐπιρρήμα (adverbium).

Τὰ περισσότερα ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ ἐπιθέτων καὶ ἐπιδέχονται τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς τῆς συγκρίσεως. Παραγωγή καὶ σύγκρισις γίνεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας.

1. Τὰ τρικατάληκτα ἐπιθετα (εις us, a, um, καὶ es; a, um,) μεταί
βάλλον τὴν πτωτικὴν κατάληξιν εἰς e, ὀλίγα τινὰ εἰς o, οἶον;

altus· ὑψηλός, γεν. alti—ἐπίρρ. alte, ὑψηλῶς.
pulcher, ὠραῖος· γεν. pulchri—pulchre, ὠραία.
liber, ἐλεύθερος, γεν. liberi—libere, ἐλευθέρως.

rarus—raro, σπανίως. creber—crebro, συχνάκις.

2. Τὰ εἰς ans καὶ ens, μεταβάλλον τὴν πτωτικὴν κατάληξιν εἰς es;
τὰ δὲ λοιπὰ τῆς τρίτης κλίσεως εἰς iter, οἶον.

sapiens, σοφός, γεν. sapientis, ἐπίρρ. sapienter, σοφῶς.

felix, εὐτυχής, γεν. felicitatis—feliciter, εὐτυχῶς.

celer, ταχύς, γεν. celeris—celeriter, ταχέως.

3. Τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτων τινῶν ἐπέχει τόπον ἐπιρρήματος, οἶον fa-
cile, εὐκόλως· impune, νηποίνει, ἀτιμώρητα· multum, πολύ· parvum, ὀ-
λίγον. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται ἐκτὸς τοῦ ἐνικοῦ καὶ τὸν πληθυντικὸν
τοῦ οὐδετέρου μετὰ σημασίας ἐπιρρηματικῆς. Ἀνώμαλα εἶναι τὰ bene,
καλῶς· audacter, τολμηρῶς· difficulter, δυσκόλως· magis, μάλλον.

4. Ὡς συγκριτικός τοῦ ἐπιρρήματος χρησιμεύει ὁ ἐνικός τοῦ οὐδετέρου,
ὁ δὲ ὑπερθετικός σχηματίζεται ὁμαλῶς εἰς e, οἶον·
liberius; ἐλευθερώτερον· liberrime, ἐλευθερώτατα.

fortius, ἀνδρειότερον· fortissime, ἀνδρειότατα.

malius, κάλλιον· optime, κάλλιστα.

ΚΕΦΑΛ. Μ'.

1. Τῶν μὴ ἐξ ἐπιθέτων παραγῶγων ἐπιρρημάτων τὰ εὐχρηστότερα εἶ-
ναι· non, haud, δὲν, ὄχι, pæne, fere, σχεδόν· vix, μόλις· ne—quidem;
οὐδέ· nimis, λίαν, παραπολύ· parum, ὀλίγον· satis, ἄλις, ἀρκετά.

sic, ita, οὕτως· tam, τόσον· forsan, ἴσως.

quando, πότε· nunc, τώρα· tunc, tum; τότε· jam, ἤδη· nondum, μὴκέ-
τι, ὄχι ἀκόμη.

unquam, ποτέ· nunquam, μηδέποτε· sæpe, Πολλάκις· semper, αἰεὶ; πάν-
τοτε· diu, πολὺν χρόνον· rursus, πάλιν.

heri, χθές· hodie, σήμερον· cras, αὔριον· nuper, νεωστί· olim; τὸ πάλαι.
mox, εὐθύς· tandem, τέλος πάντων.

nasquam, μηδαμοῦ, usquam, που (ἐγκλ.), πουθενά.

2. Εἰς τὰ σχετικὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα διακρίνουσιν οἱ Λατινοὶ, καθὼς
καὶ οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆν στάσιν, π. χ. ubi sumus?

ποῦ (ἐν τίνι τόπῳ) εἴμεθα; quo currunt? ποῦ (ποῖ, εἰς ἢ πρὸς τίνα τό-
πον) τρέχουσιν; unde venis? πόθεν ἔρχεσαι; Ἡ χρῆσις αὐτῶν φαίνεται ἀπὸ
τὸν ἐξῆς πίνακα.

Στάσις ἐν τόπῳ

Ἐρωτ. ubi? ποῦ;

(ποῦ εἶσαι;).

Κίνησις εἰς τόπον

quo? ποῖ;

(ποῦ ὑπάγεις;)

Κίνησις ἀπὸ τόπου

unde? πόθεν;

(ΓΡΑΜΜ. ΟΥΑΒΕΡΙΧΟΥ)

Ἡ φησιολογήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ἄοριστ. alicubi, πού(κά- που εἶναι)	aliquo, ποῖ (κάπου ὑπάγει)	alicunde ποθεν (ἀπὸ κάποιον τόπον)
Δεικτ. } hic, ἐνταῦθα (ἐδῶ εἶναι)	huc, αὐτόσε, δεῦρο (ἐδῶ ἔρχεται).	hinc, ἐντεῦθεν (ἀπ' ἐδῶ)
illuc, ἐκεῖ.	illuc, ἐκεῖσε	illinc, ἐκεῖθεν
Ἄορ. Δεικτ. ibi, ἐκεῖ	eo, ἐκεῖσε	inde, ἐκεῖθεν
Ἀναφορ. ubi, ὅπου	quo, ὅπου	unde, ὅπόθεν
Καθ. ubique, ubivis πανταχοῦ.	quovis, πανταχόσε	undique πανταχόθεν

ΚΕΦΑΛ. ΜΑ'.

Πρόθεσις (praepositio)

Αἱ πρόθεσις συντάσσονται ἄλλαι μὲν μετ' αἰτιατικῆς, ἄλλαι δὲ μετ' ἀφαιρετικῆς, ἄλλαι δὲ κατὰ τὴν διάφορον σημασίαν ἄλλοτε μετ' αἰτιατικῆς, καὶ ἄλλοτε μετ' ἀφαιρετικῆς.

1. Μετ' αἰτιατικῆς.

ad, πρὸς, ὡς, παρὰ, εἰς	circiter, περί, περίπου.
apud, παρὰ τινι, πλησίον	contra, κατὰ τινος, ἐναντίον
ante, πρὸ	erga, πρὸς τινά
adversus ἢ adversum, κατὰ τινος, πρὸς τινά.	extra, ἐκτός, ἔξω
cis ἢ citra ἐδῶθεν, ἐπὶ τάδε.	infra, ὑποκάτω.
circa ἢ circum, περί τινά	inter, μεταξύ
juxta, πρὸς τινι, σιμὰ	intra, ἐντός, ἔσω
ob, διά τι, ἐξ αἰτίας	prope, πλησίον
penes, ἐπὶ τινι, εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός	propter, διά τι, ἐξ αἰτίας, πλησίον
per, διά τινος, διά μέσου	secundum, μετὰ τινά, κατὰ τινά
pone, ὀπίσω	supra, ἐπάνω, ὑπὲρ
post, μετὰ τινά	trans, ἐκεῖθεν, πέραν
praeter, παρὰ τινά, ἐκτός	versus, πρὸς τινά, ὡς εἰς
	ultra, πέραν, ἔξω.

2. Μετ' ἀφαιρετικῆς.

a, ab, abs, ἀπὸ (a πρὸ συμφώνων, ab πρὸ φωνηέντων, abs πρὸ τοῦ te)	de, ἀπὸ (ἀπ' ἐπάνω), περί τινος
absque, χωρὶς	e, ex, ἔξ, ἀπὸ μέσα (e πρὸ συμφώνων, ex πρὸ συμφώνων καὶ φωνηέντων)
coram, ἐνώπιον.	sine, χωρὶς
prae, ὡς πρὸς, διά τι	tenus, ἕως.
pro, πρὸ, ἀντι, ὑπὲρ τινος.	
cum, μετὰ τινος, σὺν	

3. Μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀφαιρετικῆς.

in μετ' αἰτ. σημαίνει κίνησιν εἰς τι, κατὰ τινος.
μετ' ἀφ. σημαίνει στάσιν εἰς, ἐν τινι.

- sub μετ' αἰτί· κίνησιν ὑποκάτω, ὑπό τι· χρονικῶς· πρὸς·
μετ' ἀφ. στάσιν ὑπὸ, ὑποκάτω τινός.
super μετ' αἰτ. ὑπὲρ, ἐπάνω, ἐπὶ στάσεως· καὶ κινήσεως·
μετ' ἀφ. περί τινος.
subter μετ' αἰτ. καὶ σπανίως μετ' ἀφ. σημ. ὑποκάτω.

Σ η μ ε ἰ ῶ σ ε ι ς. Τὸ cum προστίθεται ἐγκλιτικῶς εἰς μὲν τὰς προσωπικὰς ἀντωνυμίας πάντοτε, οἷον quocum, nobiscum, κτλ., εἰς δὲ τὰς ἀναφορικὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἷον quocum, quibuscum, κτλ. Τὸ versus καὶ tenus θέτονται μετὰ τὸ ὄνομα, οἷον. Oceanum versus.



ΚΕΦΑΛ. ΜΒ'.

Σύνδεσμος (conjunctio).

1. Συμπλεκτικοὶ καὶ διαζευκτικοὶ (copulativæ et disjunctivæ).
et, καί—que (ἐγκλ.)—τε atque, ac, καὶ καθὼς καὶ etiam, καί,
προσέτι· quoque, καὶ (προθετικῶς)· tum—tum ἢ quum—tum, τόσον—
ὅσον καὶ neque, nec (ἀντὶ τοῦ et non), οὔτε aut, ἢ, ἐπὶ ἀντιθέσεως· vel,
ἢ, ἐπὶ ἀδιαφόρων· sive, ἢ, εἴτε ἐπὶ ταύτοσημάντων.

2. Συγκριτικοὶ (comparativæ).

ut, uti, ὡς, καθὼς· velut, καθὼς· tanquam, ὡσανεὶ, ὡσάν· quasi, τρόπον
τινά·

3. Ὁμολογητικοὶ (concessivæ).

etsi, etiamsi, ἂν καί· quamquam, quamvis, καίπερ, μολονότι· quidem, μὲν.

4. Ἐναντιωματικοὶ (adversativæ).

sed, ἀλλά· autem, δέ· verum, vero, ὅμως· at, ὡς τόσον· tamen, μύ-
λοντοῦτο· attamen, ἀλλ' ὅμως.

5. Ὑποθετικοὶ (conditionales).

si, εἰ, ἐάν· ni, εἰ μὴ, ἐάν δέν· quodsi, ἐάν λοιπόν· sin, ἐάν δέ.

6. Συλλογιστικοὶ (conclusivæ).

ergo, ἄρα, ἐπομένως· itaque, igitur, λοιπόν διὰ τοῦτο· ideo, διὰ τοῦτο·
quapropter, quare, quamobrem, ὅθεν.

7. Αἰτιολογικοὶ (causales et finales).

nam, enim, γὰρ, διότι· namque, etenim, καὶ γὰρ· quia, ἐπειδὴ· quod,
ὅτι, διότι· quum, ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ· quoniam (ἐκ τοῦ quum jam) ἐπειδὴ
δηλαδή, ἀφ' οὗ μάλιστα· ut ἢ uti, ἵνα· ὅπως, ὥστε· ne, μὴ, ὅπως μὴ,
neve ἢ neu (ἀντὶ τοῦ et ne), μὴτε (μὴτε νά)· quin, quominus, μὴ (τοῦ νά, νά μὴ).

8. Χρονικοὶ (temporales).

quum ὅτε, ἀφ' οὗ· tum—quum, τότε τότε—ὅτε· ut, καθὼς· postquam,
ἕστερον, ἀφ' οὗ· priusquam, πρὶν· dum, ἐν ᾧ, ἕως· donec, ἕως ὅτου· quoad,
μέχρις οὗ, ἐφ' ὅσον.

9. Ἐδῶ ἀνήκουν καὶ τὰ ἐρωτηματικὰ μόρια, οἷον·

num, μὴχαρὶ, μήπως (ἄρα)—ne (ἐγκλ.), δέν· nonne, μήπως δέν (ἄρα
μὴ) an, ἂν, ἢ· utrum—an, πότερον—ἢ· annon, ἢ δέν· nec ne, ἢ ὅχι.

ΚΕΦΑΛ. ΜΓ'.

Ἐπιφώνημα (interjectio).

Τὰ συνηθέστερα ἐπιφωνήματα τῆς Λατινικῆς γλώσσης εἶναι τὰ ἐρεξῆς· ο, ὦ· io, ió· vae, uoái· hei (hei mihi), oí (οἴμοι)· heu, cheu, φεῦ· pro (proh), ὦ, φεῦ· apage, ἀπαγε· euge, εὐγε·

ΚΕΦΑΛ. ΜΔ'.

Περὶ λέξεων σχηματισμοῦ.

Ὁ ἐκ τῆς ῥίζης σχηματισμὸς τῶν παραγῶγων λέξεων ὑπόκειται εἰς πολλὰς ἀνωμαλίας, καὶ εἶναι ὑπόθεσις ἰδιαιτέρας ἐρεύνης. Ἐδῶ ἀναφέρονται μόνον οἱ εὐχρηστότεροι σχηματισμοὶ, συγκρινόμενοι μὲ τὰς ἀναλόγους καταλήξεις Ἑλληνικῶν παραγῶγων.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

1. Γινόμενα ἐξ ἄλλων ὀνομάτων.

α) Τὰ ὑποκοριστικὰ φυλάττουν τὸ γένος τοῦ πρωτοτύπου καὶ σχηματίζονται κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.

1) Τὰ εἰς us, a, um καθαρὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας μεταβάλλουν τὰς καταλήξεις ταύτας εἰς ūlus, ola, olum, τὰ λοιπὰ εἰς ūlus, a, um, τὰ δὲ λοιπὰ εἰς er τῆς δευτέρας λαμβάνουν ellus, οἶον·

malleus, σφύρα—malleŭlus, σφυρίον.

filia, θυγάτηρ—filiola, θυγάτριον.

praedium, ἔπαυλις—praediolum, ἐπαύλιον.

hortus, κῆπος—hortŭlus, κηπίον.

ara, βωμὸς—arula, βώμαξ.

liber, βιβλίον—libellus, βιβλιάριον.

2) Τὰ τῆς τρίτης εἰς er καὶ εἰς us καὶ ἄλλα τινὰ προσθέτουν εἰς ταύτας τὰς καταλήξεις cŭllus, a, um, οἶον·

frater, ἀδελφός—fraterculus, ἀδελφίδιον.

mater, μήτηρ—matercula, μητράριον.

corpus, σῶμα—corpuseulum, σωματίον.

flos, ἄνθος—flosculus, ἀνθύλλιον,

cor, καρδιά—coreculum, καρδίον.

3) Τὰ εἰς es καὶ is ἰσοσύλλαβα προσθέτουν, ἀποβαλλομένου τοῦ s, τὰς καταλήξεις culus, cula, οἶον·

piscis, ἰχθύς—pisciculus, ἰχθύδιον.

vulpes, ἀλώπηξ—vulpecula, ἀλωπέκιον.

4) Τὰ εἰς o μεταβάλλουν τὴν κατάληξιν ταύτην εἰς unculus, uncula, οἶον

homo, ἄνθρωπος—homunculus, ἀνθρωπάριον.

oratio, λόγος—oratiuncula, λογίδιον.

5) Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἀπαντῶνται καὶ ἐξαιρέσεις, καὶ τὰ πλείστα ὀνόματα δὲν κατὰττονται εἰς ἀκριβεῖς κανόνας· γίνεται δὲ ἡ παραγωγή ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ τῆς γενικῆς.

asinus, ὄνος—aselus, ὄνάριον.

baculus, ῥάβδος—bacillus, ῥαβδίον.

lapis, idis, λίθος—lapillus, λιθάριον.

pons, γέφυρα—ponticulus, γεφύριον.

adolescens, νεανίας—sdolescentulus, νεανίσκος.

β') Το ἴum (ία, εία) φανερώνει τὴν κατάστασιν ἢ σχέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ πρωτότυπον, οἶον·

consors, σύντροφος—consortium, συντροφία, κοινωνία.

sacerdos, ἱερεὺς—sacerdosium, ἱερατεία.

γ') το ἐtum (ὦν) ἀναφαίνει τόπον κατάφυτον δένδρων ἢ φυτῶν ἐνός εἶδους, οἶον·

vinum, οἶνος—vinētum, ἀμπελιών.

olīva, ἐλαία—olivetum, ἐλαιών.

2. Γινόμενα ἐξ ἐπιθέτων.

Αἱ συνηθέστεραι καταλήξεις εἶναι ἴtas, ἢ ἔtas (ὅπου προηγείται τὸ i), ia, itūdo, itia, καὶ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ὀτ ης, ὑτ ης, ἰα, εια, σύν η. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐπέχουν τὸν τόπον τῆς πτωτικῆς καταλήξεως τοῦ ἐπιθέτου, οἶον·

atrox, atrōcis—atrocitas ὠμότης.

pius—pietas, εὐσέβεια.

clemens, clementis—clementia, πραότης.

magnus—magnitudo, μέγεθος.

justus—justitia, δικαιοσύνη.

Ἦσαύτως· sapientia, σοφία· beatitudo, εὐδαιμονία· avaritia, φιλαργυρία.

3. Γινόμενα ἐκ ῥημάτων.

α) Τὸ ἐμφυχον ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος ἐμφαίνεται διὰ τῆς καταλήξεως or, ἥτις λαμβάνει τὸν τόπον um τοῦ σουπίνου, (Ἑλλ. τ ης, τ ηρ, τ ω ρ. ε υ ς), οἶον·

amo, amatum—amator, ἐραστής.

moneo, monitum—monitor, παραινέτης, παραινετής.

scribo, scriptum—scriptor, συγγραφεύς.

audio, auditum—auditor, ἀκροατής.

Ἦσαύτως victor, νικητής, νικητῶρ· cursor, δρομεύς· orator, ῥήτωρ.

Πολλὰ ἐκ τῶν εἰς tor σχηματίζουσι καὶ θηλυκὸν ὄνομα εἰς trix (τρία, τειρα, τρις), οἶον· amatrix, γεν. icis, ἐράστρια, victrix, νικήτρια.

β') Ἡ πρᾶξις τοῦ ῥήματος ἐκφράζεται ἀφηρημένως διὰ τῶν καταλήξεων io, γεν. iōnis, καὶ us, γεν. us, (σ ς, μ ο ς, μ α). Καὶ αὗται αἱ καταλήξεις λαμβάνουσι τὸν τόπον τοῦ um τοῦ σουπίνου. Τινὰ ῥήματα σχηματίζουσι καὶ τὰ δύο παράγωγα, ἐνίοτε μὲ μικρὰν διαφορὰν τῆς σημασίας, οἶον·

moveo, motum—motio, κίνησις· motus, κίνημα.

audio, auditum—auditio, ἀκρόασις· auditus, ἀκοή.

Ἦμοίως· imitatio, μίμησις· lectio, ἀνάγνωσις· fletus, κλαυθός, κλαυθός, κλαυθός, δρόμος.

γ') Οὐσιαστικῶς ἐμφαίνει τὴν πράξιν ἢ κατάστασιν τοῦ ῥήματος ἢ κατ' ἀνάληξιν οἱ, προστεθειμένη εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, (καθὼς τὰ τοιαῦτα Ἑλληνικὰ εἰς η, α, ος), οἶον

amare—amor, ἀγάπη.

horrere—horror, φόβος.

timere—timor, φόβος.

spendere—spendor, φέγγος.

δ') Ἄλλα ῥηματικά ὀνόματα σχηματίζονται εἰς men, mentum(μα), οἶον

fluere—flumen, ῥεῦμα, ποταμός.

ornare—ornamentum, κόσμημα.

frango, fregi—fragmen ἢ fragmentum, κλάσμα, ἀπόσπασμα.

ΚΕΦΑΛ. ΜΕ'.

ΚΕΦΑΛ. ΜΕ'.

Ἐπίθετα παράγωγα.

1, Γινόμενα εἰς ὀνομάτων.

α') Ἡ κατάληξις eus (εος, ους) ἐμφαίνει τὴν ὕλην, οἶον

aurum, χρυσός—aureus, χρυσοῦς.

lignum, ξύλον—ligneus, ξύλινος.

Ἄλλα σχηματίζουσιν nus καὶ neus (ινος, ινεος), οἶον

quercus, δρῦς—querceus, quernus, querneus, δρύϊνος.

Τὰ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν εἰς ινος φυλάττουν τὸ ius, οἶον

cedrinus, κέδρινος· crystallinus, κρυστάλλινος.

β') Τὸ ἀνήκον εἰς τι ἐμφαίνουν αἱ γενικαὶ καταλήξεις icus (ικος,

ικος, ιακος), ius (ιος), ilis, alis, aris, οἶον

civis, πολίτης—civicus, civilis, πολιτικός.

pater—patrius, πάτριος, πατρικός.

rex, regis—regius, regalis, βασιλικός.

consul, ὑπάτος—consularis, ὑπατικός.

fluvius, ποταμός—fluvialis, ποτάμιος.

γ') Τὰ εἰς ζωὰ ἀνήκοντα ἔχουν τὴν κατάληξιν ius (ειος), οἶον

equinus, ἵππειος· asinus, ὄνειος.

δ') Τὸ arius ἀπόβλεπει εἰς τὸ ἐπάγγελμα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταίχθονται τὰ τοιαῦτα οὐσιαστικῶς, οἶον

aes, aris, χαλκός—ararius, χαλκουργός.

carbo, ἄνθραξ—carbonarius, ἄνθρακός (καρβουνάριος).

ε') Τὸ osus (ὠδης) ἐμφαίνει πλησμονήν, ἐνίοτε καὶ ὁμοιότητα, οἶον

arena, ἄμμος—arenosus, ἀμμώδης.

dolus, δόλος—dolosus, δολερός, δολεῖς.

monstrum, τέρας—monstruosus, τερατώδης.

globus, σφαῖρα—globosus, σφαιροειδής.

ς') Τὸ lentus (ulentus, olentus), (Ἑλλ. ἴεις, ἥεις, ὀεις, γεν. εντος) ἐμφαίνει πλησμονήν. Εὐρίσκεται ἐνίοτε καὶ ens, γεν. entis, ἀντι τοῦ entus.

vinum—vinolentus, οίνους, φίλιος.

fraus, ἀπάτη—fraudulentus, ἀπατηλός.

corpus—corpulentus, σωματώδης.

sanguis, αἷμα—sanguinolentus, αἱματός, αἱματηρός.

vis—violentus ἢ violens, βίαιος, βιαστικός.

ζ') Τὰ ἐκ κυρίων ὀνομάτων παράγωγα λήγουν εἰς anus, inus, ensis, icus, οἶον·

Roma—Romānus, Ῥωμαῖος.

Capitolium—Cspitolīnus, Καπιτωλῖνος.

Athenæ—Atheniensis, Ἀθηναῖος.

Gallus—Gallīcus, Γαλλικός.

Σημείωσις. Τὰ Ἑλληνικὰ κύρια ὀνόματα εἰς εὐς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν παράγωγα ἐπιθετα λαμβάνουν συχνάκις τὴν κατάληξιν ensis, τὰ δὲ λοιπὰ φυλάττουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς Ἑλληνικὰς καταλήξεις, οἶον·

Phocensis, ε—ὁ Φωκεὺς καὶ Φωκικός.

Pythagoreus, Πυθαγόρειος· Lesbīus, Λέσβιος, Smyrṇæus, Σμυρναῖος·

2. Γινόμενα ἐξ ἄλλων ἐπιθετων.

Τὰ ὑποκοριστικὰ ἐπιθετα σχηματίζονται κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὑποκοριστικῶν οὐσιαστικῶν. (βλ. Κεφ. ΜΔ'. 1.) τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἀρσενικοῦ θετικοῦ, τὰ δὲ ἐκ τοῦ οὐδετέρου συγκριτικοῦ.

α) Ἐκ μὲν τοῦ ἀρσενικοῦ θετικοῦ, οἶον·

parvus, μικρός—parvulus, μικρούτσικος (Δωρ. μικκύλλος).

pulcher, ὠραίος—pulchellus, ὠραιούτσικος.

pauper, πτωχός—pauperculus, πτωχούλης.

levis, ἐλαφρὸς—leviculus, ὑπόκουφος, κάτι ἐλαφρὸς.

β) Ἐκ τοῦ οὐδετέρου συγκριτικοῦ, οἶον·

minor, us—minusculus, ὀλίγον τι μικρὸς ἢ ὀλίγον τι μικρότερος.

melior, us—meliusculus, καλοῦτσικὸς ἢ κάτι καλότερος.

levior, us—leviuseculus, κάτι ἐλαφρότερος.

3. Γινόμενα ἐκ ἰημάτων.

α) Τὸ bundus, (abundus, ebundus, ibundus) ἐκφράζει τὴν μετοχὴν τοῦ ἐνεστώτος μὲ ἔμφασιν ἢ αὐξησιν τῆς σημασίας, οἶον·

errans—errabundus, πολὺ πλανώμενος, πολυπλανής.

Ἵσαύτως· lacrimabundus, πολλὰ δακρύων· lætabundus, περιχαρής·

tremebundus, περίτρομος· furibundus, περιμανής.

β) Τὸ idus, ἔχει γενικὴν σημασίαν. οἶον·

frigeo—frigidus, ψυχρός.

tumeo—tumidus, ὀγκώδης, φουσκωμένος.

γ) Τὸ bilis, (abilis, ibilis), σπανιώτερον ilis (Ἑλλ. τὸς, ἰμος) ἐκφράζει τὸ δυνατόν ἢ εὐκόλον νὰ γείνη, ἢ τὴν εἰς τι ἐπιτηδειότητα, οἶον·

numerabilis, ὀριθμητός· affabilis, εὐπροσήγορος· utilis, χρήσιμος·

obediabilis, μετασλητός, εὐμετάβολος· docilis, εὐδίδακτος, εὐμαθής.

δ') Τὸ ax ἐμφαίνει τὴν πρὸς τι κλίσιν ἢ ἔξιν, (Ἑλλ. λος), οἶον*
teneo, κρατῶ—tenax, φειδωλός.

Ἦσαύτως fallax, ἀπατηλός· mendax, ψευδωλός· edax, πολυφάγος· Ios-
quax, φλόαρος· audax, τολμηρός, θαρράλεος.

ε) Πολλὰ ἐπίθετα σχηματίζονται διὰ τῆς καταλήξεως τῆς μετοχῆς
τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου εἰς atus. σπανιώτερον itus, utus, χωρὶς νὰ
εὐρεθῶσιν ἄλλοι χρόνοι τοῦ ῥήματος, οἶον· dentatus, ὀδοντωτός· aeratus,
χαλκῆρης· cornutus, ἔχων κέρατα· candidatus, (candidus), λευκοφόρος,
ζητῶν ὑπουργημα.

ς') Τῆς μετοχῆς ὁ ἐνεστώς καὶ παρακειμένος ἐπιδέχονται ἐνίοτε ἐπι-
θετικὴν σημασίαν, καὶ σχηματίζουν τότε καὶ τοὺς βαθμοὺς τῆς συγκρί-
σεως, οἶον·

patiens, πάσχων καὶ ὑπομονητικός—patientior, patientissimus,
doctus, πεπαιδευμένος καὶ σοφός—doctior, doctissimus.

Ἦσαύτως temperans καὶ temperatus ἐγκρατής, καὶ ἄλλα,

~~ΚΕΦΑΛ. ΜΣΤ'.~~

ΚΕΦΑΛ. ΜΣΤ'.

Ῥήματα παράγωγα.

1. Γινόμενα ἐξ ὀνομάτων (οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων).

Αἱ καταλήξεις τῶν τοιούτων παραγῶγων, δηλαδὴ τὰ are, ere, ari,
λαμβάνουν τὸν τόπον τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τοῦ πρωτοτύπου.

α) are (αἰν ῶ, ὑν ῶ, ὄ ῶ, κοινῶς ὦ ν ῶ) χρησιμεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον εἰς παραγωγὴν μεταβατικῶν ῥημάτων, οἶον·

vulnus, vulneris—vulnerare, πληγῶ.

liber, liberi—liberare, ἐλευθερῶ.

turpis—turpare, αἰσχύνω.

cavus—cavare, κοιλαίνω.

hilaris—exhilarare, ἱλαρῶ, ἱλαρύνω.

β') Τὸ ēre (έ ῶ, ε ῦ ῶ), ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐδετέραν σημασίαν,
οἶον·

flos, floris—florere, ἀνθῶ.

frons, frondis—frondere, ἔχω φύλλα.

flavus—flaveo, ξανθίζω, εἶμαι ξανθός.

Σ η μ ε ἰ σ ι ς. Οὕτω διακρίνονται π. χ. τὸ albare, ἀσπρίζω, λευκαί-
νω τι, τοῦ albēre, ἀσπρίζω, εἶμαι λευκός. Εὐρίσκονται ὅμως καὶ πολλὰ εἰς
are μὲ οὐδετέραν καὶ ἄλλα εἰς ere μὲ μεταβατικὴν σημασίαν.

γ') Τὸ ari (ε ῦ ῶ) σημαίνει συχνάκις τὸ αἶμαι ἐκείνος, ὅστις ἐμφα-
ίνεται διὰ τοῦ πρωτοτύπου, οἶον·

architectus—architectari, εἶμαι ἀρχιτέκτων.

comes, comitis—comitari, εἶμαι ὁπαδός, συνοδεύω.

adversus—advorsor, ἐναντιοῦμαι

2. Γινόμενα ἐξ ἄλλων ῥημάτων.

α) Τὰ θημιστικὰ ῥήματα (frequentativa) σχηματίζονται εἰς are

(ἀζω, ἰζω, ὕζω), καὶ τὰ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας μεταβάλλουν τὸ etum τοῦ σουπίου εἰς itare, τὰ δὲ τῶν ἄλλων συζυγιῶν τὸ um τοῦ σουπίου εἰς are, οἶον·

rogo, rogatum—rogitare, συχνοζήτῶ.

clamo, clamatum—clamitare, ἀνακράζω.

salio, saltum—saltare, συχνοπηδῶ, χορεύω.

jacio, jactum—jactare, ῥιπτάζω.

repro, reptum—reptare, ἐρπύζω.

Διάφορα ῥήματα σχηματίζουσι ἐκ τοῦ πρώτου ἢ δεύτερον θαμιστικόν, οἶον· saltitare, χορεύω πολὺ· jactitare, ῥιπτάζομαι, καυχῶμαι πολὺ.

Τοῦτο τὸ δεύτερον θαμιστικόν εἶναι ἐνίοτε τὸ μόνον εὐχρηστον, οἶον· lego, lectum—(lectare ἄχρηστον)—lectitare, ἀναγινώσκω συχναίως συχνοδιαβάζω.

β') Τὰ ἐφετικά (desiderativa) σχηματίζονται εἰς ūrio, urīre, ἐκ τῆς εἰς urus μετοχῆς, τῆς ὁποίας τὸ μακρὸν υ συστέλλεται· (καθὼς τὰ τοιαῦτα Ἑλληνικά ἐκ τοῦ μέλλοντος π. χ. π ο λ ε μ ῶ, π ο λ ε μ ῆ σ ω, ἐφετ. π ο λ ε μ η σ ε ῖ ω). Τὰ ἐφετικά φυλάττουσι τὴν σημασίαν τῆς μετοχῆς, ἐκ τῆς ὁποίας γίνονται, δηλαδὴ σημαίνουν τὸ θέλω, ἐπιθυμῶ ἢ μέλλω νά, οἶον· cenno, cenaturus—cenaturio, δειπνησεῖω, ἐπιθυμῶ νά δειπνήσω· edo, esurus—esurio, θέλω νά φάγω, πεινῶ.

pario, parturus—parturio, μέλλω νά γεννήσω, ὠδίνω.

morior, (mortuus), moriturus—morituro, θανατιῶ, ψυχομαχῶ.

γ') Τὰ ἐναρκτικά (inchoativa) σημαίνουν ἕναρξιν καταστάσεως καὶ σχηματίζονται εἰς seo, scēre κατὰ τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεσῶτος, οἶον· seneo, senes (εἶμαι γέρων)—senesco, γηράσκω.

vivo, vivis—revivisco, ἀναζῶ.

dormio, dormis—obdormisco, ἀποκοιμῶμαι.

Σ η μ ε ῖ ω σ ι ς. Παλλὰ ἐναρκτικά παράγονται καὶ ἀπὸ ὀνόματα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα, οἶον·

pubes, ἦβη—pubesco, ἡβάσκω.

durus—obduresco, γίνομαι σκληρός.

ruber—rubesco, καὶ erubesco, ἐρυθριῶ, ἐντρέπομαι.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν ἀρχικῶν χρόνων τοῦ ἐναρκτικοῦ ῥήματος. βλ. Κεφ. ΚΖ'. τελ.



ΚΕΦΑΛ. ΜΖ'.

Ἐπιρρήματα παράγωγα.

Περὶ τῆς ἐξ ἐπιθέτων παραγωγῆς τῶν ἐπιρρημάτων βλ. Κεφ. ΛΘ'. Ἐ-
δῶ ἀναφέρομεν ἀκόμη τοὺς ἐφεξῆς σχηματισμούς·

1. Τὰ εἰς im (δ η ν, ἀ δ η ν, δ ὀ ν, η δ ὀ ν) παράγονται·

α) Ἐκ τοῦ σουπίου τῶν ῥημάτων, οἶον·

spargo, sparsum—sparsim, σποράδην.

celo, occulo—celatim, occultim, κρύβδην.

β') Ἐκ τῆς γενικῆς τῶν ὀνομάτων. Καὶ τούτων τὰ πλείωτερα λήγουν εἰς atim κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πρώτης συζυγίας, οἷον

greg, gregis—gregatim, ἀγγελιδόν.

summa—summātin, συλλήθδην, ἐν κερπλαίῳ.

vir—viritim, κατ' ἄνδρα.

fur—furtim, κλεμμαδόν, κλεπτικῶς.

2. Τὸ itus σημαίνει τὸ Ἑλληνικὸν ὄθεν, οἷον

coelum—coelitus, οὐρανόθεν.

divinus, θεῖος—divinitus, θεόθεν.

fundus, ἔδαφος—funditus, ἄρδην, ἐκ θεμελίων.

~~καὶ τὰ ἄλλα ὅμοια~~

ΚΕΦΑΛ. ΜΗ'.

Περὶ συνθέσεως λέξεων.

1. Ἡ χρῆσις τῆς δι' ὀνομάτων συνθέσεως εἶναι πολὺ σπανιώτερα εἰς τὴν Λατινικὴν παρὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Καθ' ὅλου τρέπεται ἡ πτωτικὴ κατάληξις τοῦ πρώτου συνθετικοῦ μέρους εἰς βραχὺ ἰ, οἷον

arma καὶ gero—armiger, ὀπλοφόρος.

pater, tris, καὶ caedo—particida, πατροκτόνος.

brevis καὶ loquor—breviloquus, βραχυλόγος.

aedes καὶ facio—aedifico, οἰκοδομῶ.

Ἐπομένου φωνήεντος ἐκθλίβεται τὸ ἰ, οἷον

magnanimus ἐκ τοῦ magnanimus, μεγαλόψυχος.

2. Ἡ διὰ προθέσεων σύνθεσις εἶναι συχνοτάτη. Μετὰ ἐπιθέτων συνθέτονται μάλιστα τὸ μόριον in καὶ αἱ προθέσεις per, prae, sub.

α) in σημαίνει τὸ στερητικὸν a. Τὸ η τρέπεται εἰς m πρὸ τῶν b,

p καὶ m' εἰς δὲ τὸ αὐτὸ στοιχεῖον πρὸ τῶν l καὶ r, οἷον:

indoctus, ἀμαθής· imprudens, ἀνόητος.

immemor, ἀμνήμων· illotus, ἄνιπτος.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ τὸ in εἰς τὴν μετὰ ῥημάτων σύνθεσιν σημαίνει εἰς ἢ ἐν, συμπίπτει ἐνίοτε ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου μετὰ τὸ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ in σύνθετον π. χ. τὸ inscriptus ὡς μετοχὴ τοῦ inscribo σημαίνει ἐγγεγραμμένος, ἢ ἐπιγεγραμμένος, ἀλλὰ ὡς παράγωγον ἐκ τοῦ ἀρνητικοῦ in καὶ τοῦ ἐπιθέτου scriptus (ἢ τῆς μετοχῆς με ἐπιθέτου σημασίαν) σημαίνει ἄγραφος.

β') per, σπανιώτερον prae, αὐξάνει τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιθέτου, καθὼς τὰ Ἑλληνικὰ παν-, περι-, καὶ τὸ τῆς συνθέσεως κατὰ, οἷον

perbonus, πάγκαλος· perpuleher, περικαλλής.

perdives, ἢ praedives, πεμπλούσιος· perniger, κατὰμυρός.

γ) sub σημαίνει ὑπό-, οἷον

subniger, ὑπομέλας, μαυροδερτός.

subrusticus, ὑπάγροικος.

~~καὶ τὰ ἄλλα ὅμοια~~

ΚΕΦΑΛ. ΜΘ'.

Σύνθεσις ῥημάτων διὰ προθέσεων.

Εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν προθέσεων καὶ ῥημάτων πρέπει νὰ προσέχωμεν εἰς τρία· τὴν σημασίαν τῆς προθέσεως, τὴν τροπὴν τῆς προθέσεως καὶ τὴν τροπὴν τοῦ ῥήματος.

1. Ἐν γένει φυλάττει ἡ πρόθεσις ἐν συνθέσει τὴν ἐκτὸς τῆς συνθέσεως σημασίαν. Αἱ ἐφεξῆς διαφέρουν περισσότερον·

α) *od* σημαίνει το ἀντι-, προ σ-, οἷον· *offero*, προσφέρω· ὀρροπο ἀντιθέτω.

β) *præ* σημαίνει· προ-, οἷον· *prævideo* προβλέπω· *prædico*, προλέγω·

γ) *trans* σημαίνει δια-, με τα-, *transeo*, διαβαίνω· *transporto* μετακομίζω.

Πρὸς τούτοις εἶναι εὐχρηστοὶ καὶ αἱ ἐφεξῆς ἀχώριστοι προθέσεις.

δ) *dis* σημαίνει δια-, σπανιώτερον δ ὑ σ-, οἷον· *dissolvo*, διαλύω· *displiceo*, δυσαρεστῶ.

ε) *re* σημαίνει πάλιν ἢ ὀπίσω, ἀπο-, ἀνα-, ἐπανα-, ἢ τὸ τῆς συνθεσίας ἐξανα-, οἷον· *repello*, ἀποθῶ· *remitto*, ἀναπέμπω· *redeo* (ἐκ τοῦ *re* καὶ *eo*), ἐπανέρχομαι.

ς) *se* εἶναι σπανιώτερον καὶ σημαίνει χωρισμόν, οἷον· *secludo*, ἀποκλείω· *sejungo*, διαζευγνύω, χωρίζω.

2. Ἡ τροπὴ τῆς προθέσεως γίνεται κατὰ τὸ πρῶτον γράμμα τῆς ἐπομένης λέξεως, δὲν ὑπάγεται ὁμως εἰς ἀκριβεῖς κανόνας, καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἀσύμφωνοι εἰς πολλὰ, ἄλλοι π. χ. γράφοντες *adloqui*, ἄλλοι *alloqui*. Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς παρούσης γραμματικῆς, ἐξαρκοῦσι τὰ ἀκόλουθα·

α) Τὰ τελευταῖα σύμφωνα τῶν *ap, od, in, sub* μεταβάλλονται συχνά· καὶ εἰς τὰ αὐτὰ σύμφωνα τῆς ἐπομένης λέξεως, οἷον·

ἐκ τοῦ *ad*· *accuro, assequor*·

ἐκ τοῦ *od*· *occido, offero*.

ἐκ τοῦ *in*· *illudo, immitto*.

ἐκ τοῦ *sub*· *suggero, suppono*.

Σημείωσις. Τὸ *cum* ἐν συνθέσει μεταβάλλεται εἰς *con*, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ ἀκόλουθον γράμμα εἰς *col, cor, com*, οἷον· *confero, colligo, corrigo, commuto*.

β) Τὰ *con* καὶ *in* πρὸ τῶν *b* καὶ *p* τρέπονται εἰς *m*, οἷον· *imbibo, compono*

γ) Τὸ *con* ἀποβάλλει τὸ *n* πρὸ τῶν φωνηέντων· τὸ δὲ *trans* ἐνίοτε τὸ *ns* καὶ τὸ *dis* τὸ *s* πρὸ τῶν συμφώνων, οἷον· *cobaereo trajicio, dimitto*. Ἄλλας τροπὰς τῶν προθέσεων δεικνύουσιν καὶ τὰ εἰς τὸ Κεφ. ΛΑ'. ἀναφερόμενα σύνθετα τοῦ *fero*.

3. Ἡ μεταβολὴ τοῦ ῥήματος συγίσταται εἰς τὴν τροπὴν τοῦ ῥιζικοῦ φωνηέντος.

Τὰ μὲν πλείοτερα φωνήεντα εἶναι ἄτρεπτα εἰς τὴν σύνθεσιν. Τρεπτὰ δὲ εἶναι τὸ βραχὺ α καὶ ε καὶ ἡ δίφθογγος αἰ·

α) Τὸ βραχὺ α τρέπεται εἰς βραχὺ ι, οἷον·

rapio—arripio, arripis.

cado—concido.

Ἐξαιροῦνται ὀλίγα, οἷον·

traho—contraho.

maneo—remaneo, remānes.

Σ η μ ε ἰ ω σ ι ς. Τὸ θέσει μακρὸν α τρέπεται ἐνίοτε εἰς ε, οἷον·

sbargo—dispergo.

scando—descendo.

β'. Τὸ βραχὺ ε ποτὲ μὲν τρέπεται εἰς βραχὺ ι, ποτὲ δὲ μένει ἄτρεπτον, οἷον·

teneo—abstineo, abstīnes.

lego—colligo.

fero—affero.

gero—congero.

γ') Τὸ α τρέπεται εἰς ι, οἷον·

caedo—concido.

quaero—conquiro.

Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ haereo, π. χ. cohaereo.

δ') Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὁ δισύλλαβος παρακείμενος καὶ τὸ δισύλλαβον σουπίνον, ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν, ἐκτείνουν τὰ βραχέα φωνήεντα, ἢ μακρύνουν τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν διὰ προσθέσεως συμφώνου, καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον δὲν ἐπιδέχονται τὴν τροπὴν, οἷον·

colligo, collēgi, collectum, colligere.

corrigo, correxi, correctum, corrigerere.

Ἄκου τοῦτο δὲν συμβαίνει, τρέπονται καὶ οἱ εἰρημένοι χρόνοι, οἷον·

cohibeo, cohibui, cohibitum, cohibere.

contineo, continui, cohitum, continere.

Σ η μ ε ἰ ω σ ι ς. Τὸ θέσει μακρὸν α τοῦ σουπίνου τρέπεται ἐνίοτε εἰς ε, οἷον·

factum—confectum· cantum—succentum.

ε) Τὸ ἀπαρέμφατον, φυλάττον πάντοτε τὴν ποσότητα τοῦ ἐνεστώτος, λαμβάνει καὶ τὴν αὐτὴν τροπὴν, καθὼς δεικνύουν τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα.

ς') Ὁ διπλασιασμός τῶν πλείοτερων ἀνωμάτων ἀποβάλλεται εἰς τὴν σύνθεσιν, οἷον· tendo, tetendi—extendo, extendi. Πλείοτερα παραδείγματα τούτων τῶν κανόνων παρέχουν οἱ κατάλογοι τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.



Τὸ ἔργον τῆς ἐκπαίδευσης

Ἡ ἐκπαίδευσις ἔστιν ἡ ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀρετήν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ ἀρετὴ δὲ ἐστὶν ἡ ἐπιπέδωσις τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἀλήθειᾳ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ. Ἡ ἐλευθερία δὲ ἐστὶν ἡ ἐπιπέδωσις τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ ἀρετῇ. Ἡ ἐκπαίδευσις οὖν ἐστὶν ἡ ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ ἀρετὴ δὲ ἐστὶν ἡ ἐπιπέδωσις τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἀλήθειᾳ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ. Ἡ ἐλευθερία δὲ ἐστὶν ἡ ἐπιπέδωσις τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ ἀρετῇ. Ἡ ἐκπαίδευσις οὖν ἐστὶν ἡ ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Τοῖς ἐντευζομένοις

Τὸ τῆς Λατινικῆς γλώσσης ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον τῇ σπουδαζούσῃ νεότητι ἀρκοῦντως, πάνυ ἐξεδήλωσεν πολλάκις ὁ αἰόδιμος αὐτῆς συγγραφεύς· διὸ πᾶσα αὐτῶν διὰ μακροτέρων παραστάσεως καθίσταται πάντῃ περιττή.

Ἄλλ' εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης ὁμολογουμένως ἀναγκαῖα ἡ Γραμματικὴ αὐτῆς. Ὅθεν συνετάχθη μὲν ἡ ἀνά χειρας ὑπὸ τοῦ μνησθέντος συγγραφέως ἐτυπώθη δὲ δις ἄχρι τοῦδε στερεοτύπως καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐκδόσεις ταύτας παρεισέφρησαν πλείστα τυπογραφικὰ σφάλματα τὰ μάλα προσκόπτοντα τὴν σπουδὴν τῆς προκειμένης γλώσσης, διὰ ταῦτα ὑπέκοντες εἰς ἐπίμονον αἴτησιν πολλῶν διδασκόντων καὶ διδασκομένων ἐπεχειρήσαμεν τὴν ἐκδόσιν αὐτῆς, μετ' ἐπεξεργασίαν ἀκριβῆ, ἐπιστήσαντες πάντοιον προσοχὴν περὶ τὴν ἀσφαλῆ τύπωσιν.

Ὅθεν παραδιδόντες αὐτὴν ἐπεξεργασμένην καὶ καθαρεύουσαν ἐντελῶς τυπογραφικῶν ἀμαρτημάτων ὧν γέμουσαι σχεδὸν αἱ προμνημονευθεῖσαι στερεοτύποι ἐκδόσεις, εἰς χειρας τῆς σπουδαζούσης νεολαίας πεποιθήμεν ὅτι οἱ τε διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι ἀξιώσουσι ταύτην τῆς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς.

Ὁ ἐκδότης

I. E. A.